

ARA QUE ESTEM JUNT(e)S

Alumna: Ada Bautista Enríquez

Curs: 2022/2023

Tutora: Judith Fernández

Departament: Llengua catalana

Aquest treball que llegiràs a continuació, no ha estat mèrit solament de mi mateixa. Darrere la seva elaboració ha participat moltíssima gent. I m'agradaria anomenar-la, ja que considero que mereixen que els doni les gràcies per haver-me acompanyat al llarg de tota la creació del treball.

M'agradaria agrair l'assessorament impecable de la meva tutora Judith. Ha estat una tutora fascinant. Ha aportat moltíssimes idees que m'han ajudat a poder desenvolupar el treball amb més facilitat. Ha estat molt exigent, però crec que això m'ha ajudat per autoexigir-me a mi també i esforçar-me al màxim.

Evidentment, no podria faltar la Conxa. Gràcies per haver-me presentat el projecte de REX. Sense tu el treball no hauria existit mai. I gràcies per haver despertat en mi aquest interès en la història. Gràcies per ensenyar-la de manera tan apassionant i viva.

Gràcies a *Ruta al Exilio* per haver-me seleccionat i haver-me donat l'oportunitat de participar en el seu projecte. Per haver-me ensenyat molt més que dades escrites a un llibre.

Donar les gràcies, indiscutiblement, als alumnes de 3r D, de l'Institut Polinyà. Gràcies per la vostra atenció i participació durant aquelles dues sessions. Espero que hàgiu après i se us estigui fent més fàcil la lectura del llibre. Sense vosaltres la meva part pràctica hauria quedat a mitges i, vosaltres, l'heu completada al màxim.

I, finalment, m'agradaria donar les gràcies a la meva cosina Marta. Que m'ha estat ajudant i inspirant al llarg de tota la creació del treball. Gràcies per sempre oferir-te a ajudar-me en qualsevol moment.

*A tots els exiliats i exiliades de la història.
A la meva germana Edna, que ha estat la meva font d'inspiració principal.*

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ	4
1.1. METODOLOGIA	6
2. PRELIMINARS DE LA RUTA	8
3. EL CAMÍ DELS EXILIATS	10
3.1. DESCRIPCIÓ DE LES RUTES	12
3.1.1. RUTA PEL COLL DE MALREM	12
3.1.2. RUTA PEL COLL D'ARES	13
3.1.3. ADAPTACIÓ DE LA RUTA AMB REX	15
3.2. PARAL·LELISME DE LA RUTA L'EXILI AMB L'ADAPTADA	15
4. MOLT MÉS QUE UNA EXPERIÈNCIA	17
Dia 1. 15 de juliol de 2022	17
Dia 2. 16 de juliol de 2022	19
Dia 3. 17 de juliol de 2022	20
Dia 4. 18 de juliol de 2022	21
Dia 5. 19 de juliol de 2022	22
Dia 6. 20 de juliol de 2022	23
Dia 7. 21 de juliol de 2022	25
Dia 8. 22 de juliol de 2022	26
Dia 9. 23 de juliol de 2022	27
Dia 10. 24 de juliol de 2022	28
Dia 11. 25 de juliol de 2022	30
Dia 12. 26 de juliol de 2022	32
Dia 13. 27 de juliol de 2022	33
Dia 14. 28 de juliol de 2022	35
Dia 15. 29 de juliol de 2022	36
Dia 16. 30 de juliol de 2022	37
5. UNITAT DIDÀCTICA	39
6. ANÀLISI DE LA UNITAT DIDÀCTICA	44
6.1. EXPERIÈNCIA DE L'APLICACIÓ DE LA UNITAT DIDÀCTICA	44
6.1.1. PRIMERA SESSIÓ	44
6.1.2. SEGONA SESSIÓ	45
6.2. ANÀLISI D'UN QÜESTIONARI FET A UNA ALUMNA DE 3R D	47
7. METODOLOGIA DE LA UNITAT DIDÀCTICA	49
8. CONCLUSIONS DE LA UNITAT DIDÀCTICA	51
9. CONCLUSIONS	54
10. BIBLIOGRAFIA	56
11. ANNEXOS	57

1. INTRODUCCIÓ

El tema del meu treball de recerca ha estat escollit amb la finalitat de promoure i mostrar la importància d'estudiar i saber què va passar amb la dictadura de Franco al nostre país, durant la dècada dels anys 30 i les dècades posteriors. Principalment, aquest treball està enfocat a portar a l'aula la meva experiència durant l'estada a *Ruta al Exilio*, i d'aquesta manera crear un paral·lelisme amb l'experiència dels refugiats republicans.

Per poder treballar la temàtica, explicada anteriorment, he hagut de pensar i plantejar una hipòtesi que em permetés posar-la en pràctica, per tal de confirmar-la o refutar-la. Aquesta ha estat la següent: la necessitat de continuar fent memòria històrica al nostre país. Per tant, arran d'aquesta hipòtesi i, l'experiència pròpia, he decidit que treballaré amb l'alumnat de tercer d'ESO, de l'Institut Polinyà, el seu llibre de lectura obligatòria. Aquesta lectura tracta sobre la separació de dos germans durant la Guerra Civil i tots els esdeveniments que pateixen al llarg de la novel·la.

Alguna vegada has sentit a parlar de la dictadura d'Espanya dels anys 30' fins als 70'? Has sentit a parlar del seu dictador? T'has preguntat alguna vegada el perquè de la Guerra Civil a Espanya? Has sentit la paraula *feixista*? I la de *republicans*? Alguna vegada t'han explicat com de radical va canviar la vida de les persones exiliades?

Potser no saps exactament que va passar en aquell període de temps, però a través d'aquest treball m'agradaria fer memòria. Aquest seria el meu objectiu principal. Voldria que se sabés que va passar al segle XX a Espanya en l'àmbit social, polític i econòmic. Malgrat que són fets de fa uns 80 anys, encara avui dia estan molt presents a la política i a la societat del nostre país.

A mi, personalment, sempre m'ha interessat la història, és a dir, tenir coneixements del passat per poder entendre el perquè som aquí. Tu, jo, ahir, avui i demà serem història. Escrivim la història constantment, en qualsevol moment, situació i circumstància. A partir d'aquest treball vull que, en acabar de llegir-lo, hagi provocat, encara que sigui de manera diminuta, un cert interès a saber què fer memòria és construir la nostra història.

Podria descriure molts motius pels quals m'he sentit influenciada per escollir l'opció de participar en la ruta, però n'hi ha dos que són els principals. D'una banda, la història de la meva família republicana. El meu tiet va ser un dels exiliats de la guerra i va haver de fugir de la seva nació cap a una altra. Per altra banda, estic molt conscienciada de la importància que té recordar el que va passar en les dècades anteriors a les nostres. La part fonamental de fer memòria i entendre que va passar, per què i quines conseqüències hi ha hagut.

Ara que estem junt(e)s, és el títol del meu treball i té molt de significat. Per una banda, és el títol del llibre que he treballat amb els alumnes de tercer D al meu institut, l'Institut Polinyà. Per una altra banda, recull tot el sentiment de tornar a estar amb la meva germana després de tants dies incomunicades, ja que jo vaig marxar de casa durant quinze dies per formar-ne part del projecte de *Ruta al Exilio*. També, puc dir que el títol fa referència a totes aquelles famílies dividides durant la Guerra Civil i posteriors, i que finalment van aconseguir tornar a estar juntes.

1.1. METODOLOGIA

La metodologia del meu treball de recerca (TDR), ha estat bastant pràctica. Tot el meu treball l'he viscut en primera persona.

L'elaboració del TDR ha estat una absoluta casualitat. Ja que abans d'escollir aquest tema, jo ja havia escollit un tema relacionat amb la literatura. Però, em vaig presentar a la ruta i em van seleccionar. Va ser en aquell moment que la meua tutora i jo, vam arribar a la conclusió de canviar totalment el tema que treballaria. Per tant, el meu TDR, comença abans de ser el meu TDR.

El primer pas de tota aquesta casualitat va ser la inscripció al projecte de *Ruta al Exilio* (REX). Hi vaig presentar una carta de motivació raonant les meves motivacions a participar. I, a més, vaig haver de fer un esborrany d'un projecte creatiu.

Quan em va arribar el correu informant que havia estat seleccionada, va ser quan vam fer aquest canvi inesperat del tema i, aleshores, només em va quedar esperar a fer la ruta per poder començar el treball.

Va arribar el dia de marxar. Durant la ruta, tal com anava vivint els dies, escrivia en una petita llibreta les meves sensacions, les meves experiències i altres reflexions.

Quan vaig tornar a casa, vaig començar la lectura, que l'havia mig començada a la ruta, però no acabada, del llibre *Ara que estem junts*, de Roc Casagran. Tenia com a idea de la part pràctica del treball l'elaboració d'una unitat didàctica. Per tant, aquesta lectura, relacionada amb l'exili i obligatòria a tercer d'ESO, va ser el següent pas per fer funcionar el meu treball.

A mitjan setembre vaig començar l'elaboració de la unitat didàctica i la vaig acabar a mitjan octubre. Va ser un procés lent i difícil. Vaig anar a classe dels alumnes de tercer D, i els vaig exposar indirectament tot el que havia estat treballant durant tantes setmanes.

Per acabar la part pràctica de la unitat didàctica vaig fer l'anàlisi de la seva aplicació. Ho vaig fer amb la correcció dels textos dels alumnes. Arran d'aquesta correcció vaig poder arribar a moltes conclusions, per exemple l'afirmació que la meva hipòtesi és certa.

El següent apartat que vaig treballar va estar la teorització d'una ruta que vaig fer a REX. Vaig fer un paral·lelisme amb l'experiència dels refugiats de l'època amb la meua. A més, vaig redactar un context històric i la descripció de dues de les rutes principals del moment.

I, finalment, vaig escriure les conclusions. Tot i que ja les vaig anar elaborant i pensant al llarg de tota la creació del TDR.

2. PRELIMINARS DE LA RUTA

Tot comença amb una conversa que tinc amb la meva professora d'Història del món contemporani, la Conxa Ortega. Amb ella he pogut gaudir de la història com mai hagués pogut imaginar. La passió per explicar-nos-la és indescriptible. Ella em va presentar el projecte de *Ruta al Exilio*. Un projecte que consisteix a seleccionar 40 joves de tot Espanya per protagonitzar la tràgica ruta que van haver de fer els exiliats del territori nacional, cap al nord, a la recerca d'un refugi per protegir-se dels seguidors de Franco.

Amb aquest projecte jo he pogut respondre totes les preguntes que et feia a l'inici, per tant, et convido a quedar-te per poder aprendre igual que vaig aprendre jo.

Jo no coneixia el projecte REX, com ja he dit me'l va presentar la Conxa Ortega. Per poder participar-hi vaig haver d'escriure, per una banda, una carta de motivació o presentació i, per l'altra banda, fer un esborrany d'un projecte creatiu.

Per començar vaig fer la carta de motivació o presentació en què havia d'explicar quines eren les meves motivacions a participar-hi, què esperava aprendre de l'experiència allà i quins eren els meus objectius.

En aquella carta jo vaig començar a declarar quina va ser la meva motivació principal per participar-hi. I és que, el meu tiet Miquelet, va ser un dels exiliats republicans. Va ser una de les 500.000 persones que fugien de l'Espanya de Franco. Aquesta va ser l'empenta que va fer presentar-me sense pensar-m'ho dues vegades, ja que creia que si feia aquella ruta seria una manera de poder venjar l'esforç inhumà del meu familiar i, que d'alguna manera aquell patiment no quedaria en va.

Després, vaig continuar escrivint sobre el meu intens interès a fer memòria, perquè opino que per poder arribar al demà abans hem de saber que va passar ahir. També vaig expressar com el coneixement de saber d'història podria construir persones amb valors morals vàlids. Fer consciència de com milers o, fins i tot, centenars de milers de persones han patit discriminacions per qüestions racials, culturals o per les diverses creences en la seva respectiva religió.

També vaig comentar com l'aparició de certs personatges polítics, influenciaven en el comportament i pensament ciutadà i quines conseqüències es podien patir arran d'aquesta influència davant la situació d'ignorància i analfabetisme de l'època. Continuava explicant com tot aquell conjunt de nous coneixements sobre aquells temes i la relació històrica amb el meu familiar, havien sigut suficients per sentir-me motivada a presentar-me al projecte.

Ja quasi finalitzant la meva carta de motivació, vaig exposar quines eren les meves expectatives del campament i quins conceptes m'agradaria aprendre. Per exemple, el fet de poder aprendre de la història d'una manera diferent. Viure-ho en persona i no llegint un llibre de text, per després fer un examen i fer com si res hagués passat. I en resum, acabo la redacció amb la següent frase: "la millor manera d'explicar alguna cosa és viure-la".

A més, vaig presentar l'esborrany del projecte creatiu. Vaig exposar dues propostes: en primer lloc, l'elaboració i aplicació d'una unitat didàctica reunint tots els coneixements que adquiriria durant la ruta i, en segon lloc, la creació d'una obra de teatre, representant alguna escena important durant la Guerra Civil.

Aleshores, finalment, vaig poder unir els dos projectes, el de REX i el TDR, i fer-los a l'hora. Per tant, vaig aclarir que si quedava seleccionada, no només seria jo partícip de la ruta, sinó que ho faria ser a la resta de companys i companyes del meu institut.

Com que sempre m'agrada acabar les meves redaccions i treballs amb frases reflexives, en aquest cas vaig escriure una frase del famós filòsof Sòcrates: "només existeix un bé: el coneixement. Només existeix una mal: la ignorància".

3. EL CAMÍ DELS EXILIATS

Parlem d'exili quan les persones han d'abandonar el seu propi país, voluntàriament o forçosament, per raons principalment polítiques. A principis de l'any 1939 es va produir un exili a Espanya a causa de l'ocupació franquista de Catalunya a finals de la Guerra Civil Espanyola (gener-febrer 1939).

L'objectiu era creuar la frontera amb França i resguardar-se de la repressió que hi hauria per part dels guanyadors de la guerra contra totes les persones que havien defensat la República, el govern legítim fins aleshores.

Aquest exili es va convertir en un moviment migratori massiu, ja que al voltant de 500.000 persones van marxar de la península i van creuar la frontera pel Pirineu. Aquest mig milió de refugiats es pot dividir en 220.000 militars, 170.000 dones, nens i gent gran, 40.000 homes i 10.000 ferits. Però no tothom va fer la mateixa ruta. Es van crear moltes rutes, però les principals van ser:

1. Portbou - Cervera de la Marenda. Pas pel coll dels Belitres.
2. La Jonquera - El Portús. Pas pel coll del Pertús.
3. La Vajol - Les illes. Pas pel coll de Manrella o coll de Lli.
4. Puigcerdà - Guingueta d'Ix.
5. Beget - La Menera. Pas pel coll de Malrem.
6. Molló - Prats de Molló i la Presta. Pas pel coll d'Ares.

El 26 de gener del 1939 va ser derrotada la ciutat de Barcelona, això va ocasionar un accelerament en el procés de l'exili. Va ser a partir d'aquell moment que els milers de persones republicanes comencen a pujar direcció França, mentre havien d'enfrontar-se al cansament acumulat i al fred d'aquell hivern.

Mentre la població civil avançava sense pausa, l'exèrcit republicà s'encarregava d'endarrerir la marxa imparabile dels feixistes. Per exemple, el que feien era ensorrar els ponts per tal d'incomunicar i boicotejar el pas del bàndol contrari.

Cal destacar que en tot aquell procés protagonitzat per l'exèrcit republicà va ser dut a terme de manera ordenada i no com una fugida desorganitzada. Per tant, ha de quedar clar que el terme *retirada* és incorrecte, ja que els soldats en cap moment van fer una retirada, el que van fer va ser recular.

Quan les tropes franquistes van començar la gran ofensiva a Catalunya a finals de desembre del 1938, amb la finalitat d'atacar totes les posicions del territori i així conquerir-lo, els militars republicans veient que se'ls faria impossible enfrontar la situació, van anar reculant organitzadament. Van anar tirant enrere, jugant estratègicament amb el terreny per tal que els nacionals no els poguessin envoltar i, per tant, no els poguessin fer presoners. Sempre de cara al bàndol contrari, anaven reculant i no retirant, perquè el terme retirada vol dir girar-se i marxar ràpidament. I no va ser això el que van fer.

Tot i que Franco ja tenia el poder total del territori espanyol, no va deixar marxar als exiliats en pau. Va continuar bombardejant als refugiats indefensos que ja havien acceptat la seva derrota i només intentaven marxar pacíficament d'aquella nova Espanya.

Les autoritats franceses van decidir tancar la frontera la nit del 27 al 28 de gener veient el gran nombre de refugiats que els hi arribava. Malgrat això, el pas de les dones, els nens i a gent gran es va continuar produint. Tres dies després també es va deixar passar els ferits i, no va ser fins al 5 de febrer, que els militars republicans van poder creuar la frontera sota un rigorós control que, per exemple, els va deixar totalment desarmats. Les destinacions dels refugiats, ara exiliats, eren diverses. En un principi una gran majoria va ser conduïda a la zona del Rosselló, on estaven situats els principals camps de concentració, com per exemple, el camp d'Argelers, obert els dies 5, 7 i 9 de febrer.

“Les condicions de vida en aquests camps eren molt dures, sobretot al principi, quan no hi havia cap previsió. Centenars de refugiats esperant que l'obertura de la frontera d'acolliment per a aquesta allau d'exiliats. La majoria arribaven extenuats per la fugida a peu, ferits pels bombardejos finals, i morts de fred per la pluja i la neu.”

Quan ja van passar uns mesos des que els exiliats van marxar d'Espanya i ja estaven instal·lats a alguns camps de concentració, com el Camp d'Argelers, amb l'inici de la Segona Guerra Mundial, es van deixar de prioritzar els exiliats republicans i es van tenir en compte altres grups ètnics. Va ser en aquest període que la gent republicana va deixar de ser un objectiu principal. Per tant, la gent dels camps va prendre una decisió. Què fer amb la seva nova vida.

Gent afortunada i la classe política van aconseguir arribar a altres països com Gran Bretanya, els Estats Units d'Amèrica, la Unió Soviètica i, la majoria, a països de l'Amèrica Llatina com Mèxic, Xile, la República Dominicana, Uruguai, Veneçuela, entre d'altres.

Un grup d'exiliats va decidir quedar-se a França, dels quals una gran majoria s'hi va quedar per sempre, d'altres marxaren al cap d'uns mesos a Amèrica i finalment una petita part va tornar a Espanya amb la fi de la dictadura franquista.

Molts dels exiliats republicans van decidir formar part de les forces antifeixistes del moment i lluitar a la Segona Guerra Mundial amb l'esperança que, a partir de la victòria de les Forces Aliades, es fes fora al dictador d'Espanya. Però, desgraciadament, les potències mundials no ho van prendre com a prioritat i, aleshores, l'esperit republicà queda latent a l'exili durant dècades.

3.1. DESCRIPCIÓ DE LES RUTES

A REX vaig fer una adaptació de les rutes que van fer els exiliats. Seguidament, exposo dues de les rutes principals durant l'exili republicà i, més endavant, presento el paral·lelisme amb la meua experiència.

3.1.1. RUTA PEL COLL DE MALREM

L'exili de la Garrotxa: el pas pel coll de Malrem.

El coll de Malrem, que fa uns 1.133 m d'altitud, va ser un pas de frontera que pretenia evitar el coll oficial d'Ares. Van creuar per aquesta alternativa una totalitat de 5.000 refugiats en direcció a la Menera, la vall del Tec i, finalment, el Voló. Des de poblacions de la Garrotxa com Argelaguer,

A Prats de Molló, els gendarmes registraven als militar republicans i els treien les armes. Seguidament, també hi passaven civils. Un exemple de refugiats civils que van creuar la frontera i es va fer molt famosa la seva història, va ser la família Gracia Bamala. Aquesta és protagonista d'una de les fotografies més conegudes de l'exili de l'any 1939.

Pel pas oficial del coll d'Ares van entrar al voltant de 100.000 persones, les quals van anar baixant per la vall del Tec fins al Voló, per formar part, principalment, del grup de refugiats que hi eren al coll de Costoja i, més endavant, amb el grup del Portús. Juntament amb els passos del Coll de Malrem i el Coll Pregon, va ser un dels camins més utilitzats a l'època per passar a França.

Els franquistes van arribar al coll d'Ares a la tarda del 13 de febrer, i aquest va ser l'últim pas de la frontera que van arribar a peu. Els passos alternatius emprats van ser: el coll de Pregon, el coll de Siern, el coll de Pal, la portella del Callau i la portella de Mentet. Els qui van seguir aquesta ruta van arribar als pobles de la vall de la Te, on van coincidir amb els procedents de la Cerdanya.

L'itinerari ressegueix l'acumulació d'autoritats, soldats civils a Camprodon, l'abandonament dels vehicles per l'impossibilitat de continuar per aquells camins i l'armament també es quedava oblidat per tal de reduir el pes. A Prats de Molló va ser el primer punt d'arribada.

El pas pel coll d'Ares. Foto: *Itineraris de la retirada de 1939*.

3.1.3. ADAPTACIÓ DE LA RUTA AMB REX

L'adaptació de la ruta que jo vaig fer a REX va estar la següent.

Vam començar la ruta al poble de Beget on ens va deixar l'autobús, que ens portava des d'Oix. Des d'allà vam començar l'etapa més exigent de la ruta fins al serral de Malrem, que estableix la frontera entre Catalunya i França. On vam haver de superar un desnivell de més de 500 m a través dels boscos i prats de l'Espai Natural Protegit de l'Alta Garrotxa.

Durant el recorregut vam fer diferents parades on reunificàvem el grup en petites esplanades que trobàvem pel camí, també fèiem parades per beure aigua i anàvem a un ritme adequat.

Vam fer una parada a l'Oratori de Sant Antoni de Ca França, just on vam travessar la pista forestal per fer front a l'última pujada de 120 m fins al serral. Quan vam arribar al serral vam començar un suau descens fins a la Menera a través d'una fageda fresca, on ens vam protegir del sol i descendir sense dificultats.

En la Menera vam descansar. Vam dinar i ens vam refrescar en uns gorgs de la zona. En aquest punt, se'ns va donar l'opció de poder anar fins a Coll d'Ares en cotxe si et trobaves molt cansat.

Des de la Menera, el camí cap a Coll d'Ares va ser més complicat no per la pista forestal, ja que ja no havíem de pujar molts metres, sinó perquè ja estàvem cansats de tot el matí. A més, es va començar a fer tard i feia fred. Vam arribar a la carretera i allà vam esperar l'autobús que ens va portar cap a Oix.

3.2. PARAL·LELISME DE LA RUTA L'EXILI AMB L'ADAPTADA

Cal destacar que el pes d'haver de marxar del seu país no només estava a les cames. És a dir, els exiliats no van patir per haver de caminar gairebé 20-30 km diaris, que també, sinó que era per

tots els esdeveniments que els envoltaven i, per tant, impedièn que poguessin avançar el més ràpid i còmode possible, tenint en compte tota la situació.

Durant la ruta, van haver de fer front a circumstàncies penoses i inhumanes. Es van haver d'enfrontar al gèlid fred dels mesos de gener i febrer. Com que anaven direcció als Pirineus, van haver de combatre la neu que es començava a acumular al camí, tot això amb una vestimenta gens adequada, anaven amb roba senzilla i, potser, duïen les úniques sabates que tenien. També patien fam i molta son.

A tot això, se li ha de sumar l'estat físic i psíquic de la gent, que ja es trobaven bruts i cansats, i que acumulaven tres anys de guerra.

Per una altra banda, en el meu cas, vaig tenir moltes facilitats a l'hora de fer la ruta. La temperatura era ideal, no feia ni fred ni calor, era agradable. Duïa un calçat adequat per fer senderisme, per tant, caminava supercòmoda. No em sentia cansada perquè prèviament havia descansat. Podia menjar el que volgués, no vaig patir en cap moment fam. Si estava cansada podia descansar tranquil·lament si ho necessitava, sense cap càrrega mental per si algú venia darrere meu amb males intencions. Estava gaudint la ruta. Parlava amb les companyes, rèiem, cantàvem... Em vaig banyar a un riu mentre havíem fet una parada per dinar. I, fins i tot, vaig tenir la possibilitat de tornar en cotxe i evitar la ruta de tornada. I això tenint en compte que no fèiem la ruta sencera, sinó que era una adaptació.

Però malgrat que tots aquests avantatges estaven a la meua disposició, vaig acabar molt exhausta. Per tant, si faig una comparació de la meua situació amb la de qualsevol exiliat republicà, evidentment jo he estat una privilegiada per poder haver fet aquesta ruta sense patir ni un quart de què realment es va patir quan es va fer la ruta.

4. MOLT MÉS QUE UNA EXPERIÈNCIA

Al llarg dels anys, moltes de les persones exiliades han registrat el seu recorregut a través de dietaris. Escrivien les seves sensacions, emocions i experiències en llibretes amb l'esperança que el que vivien no quedés en va. Era una manera de no perdre mai la identitat i tenir sempre present el seu origen. D'on venien, qui eren i què defensaven.

Quan vaig fer la ruta, des del primer dia vaig deixar constància dels fets que estava vivint. Però a més d'escriure les experiències, era una manera de poder parlar amb la gent que enyorava; la meva germana, els meus pares i la meva parella. Sobretot, la meva germana. Feia veure que mantenía converses amb ells a través d'escrits al meu diari, era l'única manera de deixar de plorar, perquè semblava que realment parlava amb ells.

Tot i que aquesta partida no era obligada, sinó que jo sabia que marxaria durant quinze dies, va ser tan desconcertant la situació, la de trobar-me de sobte amb més de quaranta persones que no coneixia absolutament de res i, per si no fos suficient, fora de casa, i a mesura que passaven els dies, també fora del meu país. Per tant, fora de la meva cultura, llengua i tradició.

A continuació exposo els escrits que vaig escriure durant la ruta.

Dia 1. 15 de juliol de 2022

El dia el vaig començar a les vuit del matí. Vaig llevar-me i em vaig acomiadar de la meva germana, perquè ella marxava a un campament d'estiu. Vaig esmorzar amb la meva mare i em vaig dutxar. Aleshores, va arribar l'hora de marxar. Vaig agafar les meves motxilles (la gran i la petita), i amb ma mare ens vam dirigir al punt de trobada: el Pavelló de la República, a Barcelona.

Només arribar, ens va rebre un noi que es deia Nacho i ens va donar la benvinguda. Em van regalar: una gorra, una cantimplora, dues samarretes, una bossa de tela i una llibreta (la qual on estic escrivint ara mateix). Van fer-me una fotografia amb la samarreta que portava i, després, una altra amb la del campament.

Vaig conèixer moltes noies de diferents parts d'Espanya. La primera que vaig conèixer va estar la Valeria, una noia que va viatjar des de la ciutat de Cadis.

Un cop ja érem un munt, justament va arribar el meu pare. Es va fer fotos amb mi i la mama i després d'haver parlat una estoneta va marxar a treballar.

Ens van comunicar que hauríem de dur la mascareta, perquè faríem una volta per la Biblioteca. Hi havia molt de material sobre l'exili i la República. Però quan vam canviar de sala, feia tanta calor i, a més, amb la mascareta, em vaig començar a marejar i tenia ganes de vomitar. Dues monitores em van acompanyar a una altra sala amb aire condicionat i allà ja vaig començar a sentir-me molt millor. Em van donar una beguda ensucrada. Després d'aquella petita interrupció, vaig sortir fora amb la resta de ruterres i vam estar jugant per fer temps fins que arribessin els que faltaven.

Els van fer una ruta exprés. I, finalment, ens van reunir a tots en una sala per donar-nos la benvinguda. En acabar, vam tornar a sortir fora, vam agafar les motxilles i ens van donar el dinar. Vam anar a dinar a un parc molt proper i vam fer un parell de jocs per conèixer la resta de ruterres.

Durant un d'aquells jocs, vaig conèixer a la noia la qual tenia dormint al costat, durant el primer viatge en autocar. Es deia Nahia i ella venia des de Guipúscoa. Vam parlar una estona i després ens vam quedar adormides. Més tard, vam escoltar música per fer viatge més lleuger. Estàvem de camí a Figueres, on vam passar la primera nit.

Vam arribar i vam fer un parell de jocs per conèixer la resta de companys. Posteriorment, ens van dividir en quatre grups: aigua, terra, aire i foc, aquest últim va ser el meu. Un cop els grups estaven formats vam muntar un campament. Érem nou: l'Iván de Pontevedra, la Tere de Múrcia, la Clàudia de València, el Marcos de Toledo, l'Adriana de Burgos, la Sheila de Madrid, el Gael de Màlaga, la Martina de Toledo i jo, l'Ada de Barcelona.

Vam sopar. Vam fer un parell de jocs tranquils, perquè molta gent estava cansada del viatge. I després vam anar a dormir. Feia molta calor, però, finalment va refrescar una mica.

Dia 2. 16 de juliol de 2022

Vaig despertar amb el soroll dels ocells, amb el llum de l'alba i amb la petita brisa d'aire. Vaig esmorzar pa amb mantega i confitura i suc de pinya. Ens vam preparar la motxilla perquè al matí teníem una activitat.

Vam anar al centre cívic i ens van fer dues xerrades. La primera la va presentar la nostra historiadora i després, en Jordi, que ens va fer el taller de cartografia. Va estar molt interessant i divertit. En acabar, vam tornar al campament i vam dinar. En acabar ens van deixar una hora de temps lliure i més tard vam tenir reunió amb els tutors, per començar a organitzar els projectes creatius. En principi el meu consistia a elaborar una obra de teatre, però no ho tenia molt clar aleshores. Momentàniament, el meu monitor era el Saúl.

I l'última activitat del dia va estar una visita per Figueres guiada per un senyor que es deia Nick. Ens ho va explicar tot amb molt d'entusiasme i efusivament. Vam visitar llocs com l'església, el lloc on s'hauria d'haver construït l'hospital i, després, a la plaça del Gra vam poder visitar un dels quinze refugis que existeixen a la ciutat. Va ser bastant impactant. Moltes emocions i pensaments vaig tindre en el moment, tan així que vaig plorar.

Van fer dos grups, un per a la gent que volgués tornar al campament i l'altre per quedar-se una estona per la zona. Vam arribar al campament i ens vam dutxar. L'aigua estava molt freda, però s'agraïa perquè feia molta calor. Després de la dutxa vaig netejar la roba, per primera vegada a la meua vida, amb les meves mans. De manera tradicional. Després la vaig estendre a les cordes.

No em trobava gens bé. Trobava molt a faltar la meua parella i la meua germana. No podia parar de plorar. Era una cosa incontrolable. No tenia gana. No vaig sopar res i només plorava, plorava i plorava. Fins i tot, la metgessa em va haver de donar medicaments.

Com que no estava d'ànims, em vaig quedar al sac mentre tothom jugava i feien danses. Vaig adormir-me molt ràpid i molt aviat. Va estar un dia massa emotiu.

Dia 3. 17 de juliol de 2022

Aquella nit em vaig espantar, perquè vaig obrir els ulls i vaig veure la cara del company al costat meu i no m'ho esperava.

Ens vam llevar aproximadament a les sis perquè havíem de recollir el campament., perquè ja marxàvem de Figueres. Aviat em vaig tornar a sentir malament, així que vaig viatjar sola a l'autocar i al davant.

Vam arribar a Oix. Vaig pujar a dalt de l'edifici per estirar-me i prendre el medicament. Tothom va marxar de ruta. No em vaig veure capacitada per fer-la en l'estat que em trobava. Així doncs, vaig quedar-me amb el Pedro. Vam parlar una estona, era un noi molt agradable.

Ja vaig començar a sentir-me molt millor. Vaig baixar al jardí de la casa i vaig estar amb les persones que ens farien la xerrada. Parlaven un castellà molt catalanitzat, m'agradava escoltar-los.

Vaig anar a dormir una estona, però abans de dormir vaig escriure a la meva llibreta com si estigués parlant amb l'Ever, la meva parella. Això em va salvar, perquè va ser una manera de poder parlar indirectament amb ell i em va fer sentir extremadament millor. Ja vaig començar a deixar de plorar inesperadament. Vaig aconseguir controlar els meus sentiments a poc a poc.

Em van despertar per donar la benvinguda a les rutes, que ja tornaven de la ruta. Vaig dinar un entrepà.

A la tarda, vam anar a Camprodon. Vam visitar el Museu Cal Marquès. Va ser una visita guiada i ens van explicar com els exiliats fugien per la Vall de Camprodon i zones properes. Ens van explicar com la gent llançava les seves pertinences per tal d'alleugerar el pes i poder caminar sense haver de fer el doble d'esforç. En acabar la visita, vam tornar a l'hostal, perquè ens estaven esperant tres senyors. Ens van fer una xerrada.

El primer senyor va contextualitzar densament la situació territorial, a Oix, durant l'exili republicà. El segon home va exposar alguns testimonis, reals. I l'últim ens va parlar dels maquis. En Salomó, que va estar el primer senyor va dir una frase que em va agradar: "la història s'aprèn vivint-la"

Vam acabar la nit amb un sopar típic a Catalunya, pa amb tomàquet i botifarra, fruita i coca. També vam tenir converses amb altres veïns del poble. Finalment, vam organitzar el campament per anar a dormir i vaig prendre més medicament per no tornar a trobar-me malament i així poder fer la ruta l'endemà.

Dia 4. 18 de juliol de 2022

Ja no em trobava malament! Així que em vaig vestir molt contenta perquè, per fi, podria fer una ruta. Vaig esmorzar molta fruita per tenir molta energia i no trobar-me malament a mig camí.

Aquell dia la ruta consistia a travessar la frontera, a peu, amb França. Vam anar en bus fins al poble de sortida, Beget. Un poble espectacular.

Vam començar amb un escalfament per preparar el cos. La ruta va començar amb una pujada molt elevada. Havíem de pujar la muntanya, per tant, vam començar al màxim. Tots suàvem. Almenys, vam estar protegits del Sol pels arbres.

Vam arribar al Coll de Malrem, on vaig creuar, per primera vegada, la frontera amb França a peu. Va ser un camí per on van creuar 5.000 exiliats.

En travessar la frontera vam baixar tota la muntanya, però per l'altra banda. Finalment, vam arribar al poble, en francès, Lamanère. Allà va ser on vam dinar. Vam fer una parada de tres hores, per dinar i descansar les cames una mica.

Ens van oferir l'oportunitat de decidir si volíem seguir a peu o en cotxe, però després de tot el que havia viscut els dies anteriors, vaig decidir acabar-la.

La volta va ser dura, perquè ja estàvem molt cansats. Vam caminar pel mig del bosc, el terreny era complicat. Fins i tot, va haver-hi un moment que vam haver de fer servir una corda per baixar la rampa. Va estar molt difícil la ruta, però hi vam arribar.

Cansats vam marxar en l'autobús i, abans de tornar a Oix, vam fer una parada a un mirador on la nostra historiadora ens va presentar la família Gràcia. Una família que va passar la frontera per aquell camí i que té una història horrible per culpa de la guerra.

Vam tornar a Oix i vam poder dir orgullosos que vam fer una ruta de quasi divuit quilòmetres. Ens vam dutxar i vam sopar. Tothom va anar a dormir aviat, ja que estàvem molt cansats. Va ser molt emocionant creuar la frontera a peu. Sens dubte la vaig gaudir moltíssim.

Dia 5. 19 de juliol de 2022

Avui hem recollit el campament de la petita Oix. Hem esmorzat i hem marxat, però encara no sabem la pròxima destinació. Per al moment, vam fer una parada a La Vajol.

Allà vam visitar la Mina Canto, una mina de talc. Aquesta mina va estar un refugi secret artístic, on els republicans protegien les obres d'art del Museo del Prado, amb la finalitat de protegir-les de Franco, ja que les vendria per pagar els seus deutes amb Alemanya i Itàlia, per tot el suport militar que estava rebent.

En acabar la visita exterior d'aquest edifici, vam caminar fins a l'estàtua de la família Gràcia. Vam començar la següent ruta des d'allà, Coll de Lli.

Va estar una ruta molt envitricollada, perquè estàvem cansats del dia anterior, feia moltíssima calor, a més, no teníem res d'ombra. Però finalment, vam arribar al monument commemoratiu de La Revolució, que precisament aquell dia era l'aniversari.

Allà ens va recollir l'autobús i vam anar directes al següent campament, a la Jonquera. On logística ens esperava amb les carpes muntades i el dinar preparat. Vaig menjar un entrepà de frankfurt i estava boníssim.

Aquella tarda ens la van deixar lliure. Així que vaig aprofitar per rentar la meva roba bruta i em vaig dutxar. A les dinou hores, havíem d'estar preparades perquè les monitores havien organitzat una activitat feminista.

Vam dividir el grup gran en dos petits: nois i noies. Al meu grup, el de noies, vam començar l'activitat amb la definició de diferents conceptes relacionats amb la temàtica per fer una petita contextualització. Una vegada explicada la teoria, vam fer una activitat pràctica. Vam fer el "Jo mai, mai...", va ser molt emotiu. Consistia a dir Jo mai, mai... i continuar la frase dient alguna cosa dolenta que t'hagués passat principalment ocasionada per accions dels homes. Una frase que em va marcar molt i que la penso constantment va ser la següent: "Jo mai he avortat en secret". Va ser una activitat molt dura.

Després ens van demanar que expliquéssim en paper, de manera anònima, alguna experiència que haguéssim tingut. Jo vaig explicar una de les més greus que he viscut. I, finalment, vam unir els dos grups i aquelles experiències van ser llegides, per les monitores, una darrera l'altra, davant dels nois. Tothom escoltava, tothom reflexionava. Fins i tot, alguns nois no van poder evitar les llàgrimes. Aquesta activitat ens va permetre a nosaltres, les noies, a poder compartir una part de nosaltres i sentir compassió i empatia. Això va unificar encara més els dos grups.

Vam sopar tots junts i vam anar a preparar-nos per descansar.

Dia 6. 20 de juliol de 2022

Avui vam dormir fins a les nou. Vam esmorzar i ens vam preparar per anar al Museu Memorial de l'Exili (MUME). Ens vam dividir en grups i jo vaig començar en el grup on es faria la visita guiada. Vaig prendre apunts dels conceptes que ens explicava el David, el nostre guia. Ens parlava de la situació social i econòmica d'Espanya durant i després de la guerra. Va ser molt interessant i vaig aprendre molt. Vam fer una pausa per menjar alguna peça de fruita.

El següent taller va ser de cartelleria. Vaig haver de treballar en grup i crear un cartell, inspirat en un de l'època franquista. En acabar-lo, el vam haver d'exposar. Va estar genial. El de les companyes eren molt creatius i originals.

Vam acabar les activitats i abans de marxar vam poder veure una imatge que em va impactar una mica: eren un total de cent vuitanta morts, uns sobre els altres, en un camp de concentració.

Vam tornar al campament i vam dinar. Més tard, vam anar a visitar el Museu del Parc de l'Albera. Vam veure la biodiversitat d'aquest lloc. Vam fer aquesta visita, perquè el parc estava en un alt risc d'incendi, i com que havíem de fer un parell de rutes allà, a més de dormir-ne, els coordinadors de la ruta van trobar aquesta alternativa.

En acabar la petita guia, en vam dividir en dos grups per fer el següent taller audiovisual. Vaig veure un parell de vídeos i després vaig haver de crear el meu juntament amb la Júlia, la Paula, i les dues Martina.

Jo era la reportera i havia d'entrevistar a quatre alumnes d'un centre que trafiquen drogues. Va ser molt divertit. El títol era "De locos". En acabar vam tornar a l'exposició del Parc de l'Albera i vam fer un taller de ràdio.

La nostra historiadora ens va explicar, que durant la Guerra Civil i la postguerra, va existir una sèrie de ràdios clandestines on les quals es filtraven informacions per tot el territori espanyol amb la finalitat d'informar a la població civil del que estava passant realment, ja que moltes de les informacions que es publicaven estaven manipulades pels nacionals.

Ja es va fer l'hora de sopar i abans d'anar a dormir vam jugar a un joc una mica complicat, però vaig estar en l'equip guanyador. Vaig arrossegar-me per terra amb els pinxos, i vaig acabar-ne plena.

Per finalitzar el nostre dia, vam anar a dormir. I, tot i que va estar un dia molt relaxat, vaig aprendre moltes coses noves.

Dia 7. 21 de juliol de 2022

Continuàvem a la Jonquera. Vam recollir una mica el campament i ens vam preparar perquè teníem una activitat preparada, la visita als búnquers que van fer servir els republicans per guardar tot l'armament i la seva munició durant el període de la Guerra.

Vaig entrar-hi a tres. Feia fred a dins. Eren espais molt foscos i claustrofòbics. Abans de fer la visita, en Miquel ens va fer una contextualització sobre la gent que hi vivia a La Jonquera i com els exiliats van aconseguir creuar la frontera fent aquella ruta.

Per arribar als búnquers vam haver de fer unes petites rutes complicades, ja que, en primer lloc, no era un terreny pla, sinó que hi havia pujades i baixades molt pronunciades. I, en segon lloc, hi havia moltíssimes plantes que punxaven, per tant, complicaven més encara la ruta. Per als militars de l'època segur tampoc va ser gens còmode haver de caminar pel mig de la muntanya amb totes les dificultats que això ja comporta i, a més carregats d'armament.

Va estar una visita bastant interessant, però ja se'ns va fer l'hora de tornar al campament. Vam tornar aviat, perquè teníem la piscina reservada per només nosaltres, les rutes de REX. Vaig poder gaudir de l'aigua i, també, vaig jugar a voleibol. Va ser per primera vegada en tota la ruta, que no vaig pensar en casa meva, simplement estava perduda en la felicitat amb les companyes. M'ho vaig passar molt bé.

Vam dinar a la gespa i després vaig fer una migdiada allà mateix. Quan vaig despertar, vaig rentar la roba i em vaig dutxar. I, seguidament, vaig continuar amb l'elaboració del meu projecte creatiu. Vaig agafar el meu llibre de lectura, Ara que estem junts, i la meva llibreta de REX i el vaig avançar una mica.

Es va fer l'hora de sopar i en acabar vam començar a preparar l'escenari per dur a terme el Talent Show que hi havia programat per a aquella última nit a La Jonquera. Hi va haver moltes actuacions: dansa, interpretacions de teatre, poesia, cant... Jo no hi vaig participar, perquè el meu

estat d'ànim havia tornat a canviar. Tornava a estranyar la meva família, la meva parella, fins i tot, la meva habitació.

Estava molt cansada, així que en acabar totes les actuacions vaig preparar el meu sac de dormir, vaig parlar una estona amb l'Iván de Pontevedra. Jo li deia coses en català i ell havia d'esbrinar què li estava dient, i després ho fèiem a la inversa, ell em deia coses en gallec i jo havia d'intentar saber que volia dir.

Va estar un dia tranquil però esgotador. Finalment em vaig quedar adormida mirant les estrelles.

Dia 8. 22 de juliol de 2022

Ens vam llevar i vam recollir el campament i netejar les instal·lacions que ens havien deixat fer servir. Fins que no vam recollir tot no vam poder esmorzar. Però no vam trigar gaire, així que vam poder esmorzar aviat. Vam agafar les motxilles i vam abandonar el campament. Vam deixar enrere al campament, a la Jonquera i a Espanya, i vam donar la benvinguda a França.

Vam arribar al nou espai on deixariem les coses. Era un camp de futbol enorme. Vam anar tots a l'ombra, ja que les monitores havien preparat una activitat. Aquesta consistia a anar al poble d'Elna i intercanviar una llibreta de REX 22 per un altre objecte aleatori d'algú.

Vaig fer l'equip amb la Belma, la Nahia i la Lucia. Vam parlar amb moltíssima gent, però ningú ens donava res. Estàvem cansades amb gana i calor. Per tant, vam decidir deixar l'activitat a la meitat, però en l'última pujada abans d'arribar a la plaça, ens vam creuar amb una família que ens van donar un pot de confitura.

Ja era hora de la reunió i tots els equips van explicar les seves experiències. En acabar, vam tornar al campament per dinar. Per fi hi havia macarrons!! Tothom estava molt content.

Vam tenir temps lliure i a les sis de la tarda, vam poder trucar per telèfon. Vaig trucar a la mama, feia una setmana sense saber res d'ella. També vaig parlar amb la meva germana, que marxava al càmping de la seva millor amiga.

Vaig parlar amb la mama una estona i després vaig trucar al papa, però ell no em fa respondre la trucada així que vaig tornar a trucar a la mama. Vaig parlar amb ella, fins que ens van cridar per tornar els telèfons. Vaig acomiadar-me de ma mare i vaig anar amb la resta de companyes. Però, de sobte, l'Edu em va cridar i em va dir que el papa havia trucat. Vam parlar una estona i es va emocionar. Li vaig dir que no es preocupés, perquè jo estava perfecta i m'ho estava passant molt bé.

En acabar el temps de trucada, vam jugar a un parell de jocs abans de sopar. Vaig sopar parlant amb el Nacho.

Per acabar el dia, vam fer “el buzón”. Algú em va escriure una nota i això em va fer sentir bé. Finalment, vaig anar a dormir, estava molt cansada.

Dia 9. 23 de juliol de 2022

Aquest dia estava molt emocionada perquè anàvem a visitar l'edifici de la Maternitat d'Elna. Vaig recordar-me molt de la meva professora d'història, la Conxa Ortega.

L'edifici en persona es veia més petit que en les fotografies, tot i això, vaig estar molt contenta d'estar allà. Vam tenir una visita guiada per l'alcalde del poble. Ens va explicar la funció de l'edifici, qui el dirigia, què es feia allà, qui hi estava...

La Generalitat de Catalunya també ha tingut influència en la part econòmica de la Maternitat d'Elna. Una vegada acaba la guia, fem canvi de grup i anem a la següent activitat. No tinc dades per explicar en què va consistir el taller, perquè en vaig quedar adormida.

Vam tornar al campament i vam parar al cartell d'Elna per fer-me una fotografia. La tarda va ser una mica tranquil·la. Vaig aprofitar per rentar la roba i per dutxar-me. Quan va acabar el

temps lliure ens vam reunir tots per fer un taller que parlava de la identitat i de les senyeres. Va estar molt interessant, em va agradar. Vam fer grans reflexions i escoltàvem atentament els discursos de la resta de rutes. Vam sopar i per acabar la nit tot i que tothom estava molt cansat, vam jugar a un joc abans de dormir.

El joc consistia a dividir-nos en els quatre equips (foc, terra, aigua i aire) i ens havíem de disfressar perquè els monitors no poguessin esbrinar qui eres. Si deien el teu nom, havies de tornar enrere. Si travessaves la línia de monitors, hi havia un paper ple de dibuixets aleatoris. La finalitat del joc consistia a fer que l'equip que més semblant fes el dibuix, guanyava. Va ser divertit, jo només vaig passar una vegada, però va ser el final i no vaig poder veure el dibuix sencer. El meu equip va perdre, però m'ho vaig passar molt bé i vaig riure molt. Per fi vaig poder anar a dormir, ja que estava molt cansada.

Dia 10. 24 de juliol de 2022

Aquell dia ens vam llevar aviat i vam recollir el campament. Els monitors ens van felicitar, perquè vam acabar ràpidament. La nostra estada a Elna va arribar a la seva fi.

La nostra següent parada va ser el Museu a Ribesaltes. El que em va sorprendre d'aquell lloc va ser com estava construït el museu, ja que era subterrani, per tant, no modificava el paisatge.

El primer que vam fer va ser dividir el grup gran en dos petits. El meu grup va començar amb la visita al museu. Com que estàvem a França, vam haver d'agafar unes guies per àudio i, així doncs, poder entendre que era el que posava als cartells o el que deien les persones dels vídeos de les pantalles didàctiques. Em va agradar molt posar-me els auriculars i fer la guia pel meu compte.

En acabar la visita, vam fer un canvi d'activitats i vam començar l'activitat següent. Aquesta va consistir a obrir la maleta de la taula i esbrinar qui va ser la persona arran dels objectes que hi havia dins. Seguidament, la noia d'allà ens va explicar realment qui era la persona de la nostra maleta, d'on venia i quina professió tenia. Va ser molt interessant i a la vegada sentia certa curiositat, ja que eren objectes veritables. Tot i això, em sentia molt cansada i tenia molta son.

L'activitat va acabar i vam reunir-nos els dos grups a la sala de la cafeteria del museu per dinar. El que vam fer després de menjar l'entrepà va ser sortir del museu i fer una volta per una de les zones del camp de Ribesaltes. Encara es conserven part de les edificacions del que era el camp. Literalment vam trobar-nos al mateix espai que aquella gent "segrestada" i obligada a estar i fer el que se'ls manés.

Tothom va estar en silenci, ningú va dir res. Va ser un passeig silenciós i reflexiu. A més, va ser molt emotiu. Perquè la conservació dels espais et permetia imaginar-te la situació de manera literal.

Va arribar l'autocar i vam marxar cap al següent destí: La Còume, a Mosset. Les vistes per arribar al campament van ser precioses. El paisatge era tan vegetatiu i natural que feia goig mirar per la finestra. Em va agradar molt.

La Marta ens va donar la benvinguda. Va fer una activitat d'introducció, que consistia a repartir uns cartells amb dates que havíem de relacionar amb imatges de la Segona Guerra Mundial i la Guerra Civil, és a dir, vam treballar els fets internacionals i després, els nacionals. Però, més endavant, ens va ensenyar imatges de La Còume, per tant, fets locals. Una cosa que em va agradar molt va ser que la mestressa parlava català, aleshores, em sentia a prop de casa. Però, per altra banda, vaig haver de fer de traductora amb algunes de les meves companyes, ja que no saben català.

Després ens va explicar alguna cosa de les plaques solars, però no ho vaig entendre molt bé. I per acabar de donar-nos la benvinguda, ens va fer una petita ruta pels voltants de la casa, que tot era bosc. Teníem unes vistes extremadament precioses, no eren gens urbanitzades, sinó que només veiem arbres i més arbres. Estàvem al mig del bosc. Hi havia molts insectes i sorprenentment no em feien fàstic, simplement gaudia del meu voltant.

Vam sopar, i va ser la primera vegada que tenia tanta gana en tota l'expedició. Vaig menjar arròs, que m'encantava perquè em recordava al meu xicot, ja que és llatinoamericà, era una manera de pensar en ell. També vaig menjar mandonguilles, i això em va recordar a la meva mare, perquè ella les cuinava en moltes ocasions. Estava tan bo i totes aquestes recordances em van

posar tan feliç que no vaig poder evitar estar contenta i això em provocava més gana, perquè estava d'ànim. Crec que aquell va ser el meu sopar preferit. Hi vaig repetir i finalment estava plena.

Vaig rentar els plats i vaig preparar el sac. Vam fer 'el buzón', però estava molt cansada i no hi vaig participar.

Malgrat això, l'endemà em van explicar que l'Angel va fer una xerrada sobre els estels. Van fer una ruta i van poder observar-los des de més alçada. Jo, en canvi, els vaig contemplar des del meu sac. Es veien perfectament i hi havia milers. La vista era impressionant. Va estar una de les vistes que m'ha agradat de tot el campament.

Dia 11. 25 de juliol de 2022

Aquest dia va ser molt tranquil. Ens vam llevar, vam recollir els sacs i vam esmorzar. Després ens vam posar en marxa per anar al poble de Mosset per un caminet preciós. Em va agradar molt. Teniem el riu a l'esquerra que ens va acompanyar durant tot el trajecte i a la dreta les vistes de milers d'arbres.

En arribar al poble, ens vam fer un parell de fotos i, seguidament, els monitors havien preparat un joc. Franquistes contra republicans. A mi em va tocar ser un soldat franquista. El joc consistia a aconseguir les quatre senyeres petites del bàndol contrari, per tant jo havia de trobar les republicanes. Una vegada ja tinguéssim aquestes mini senyeres, havíem de trobar la gran. Qui obtenia aquesta última senyera guanyava el joc. Va guanyar el meu equip.

En acabar la guerra fictícia, vam dinar tots junts i posteriorment vam tornar al campament pel mateix camí que havíem anat abans. La cosa era que en aquella ocasió era pujada, i ja estàvem cansats. Se'ns va fer difícil.

En arribar, ens van deixar una hora de temps lliure per dutxar-nos i rentar-la roba, però vaig estirar-me a un banc i em vaig quedar adormida. Gràcies a l'Alba, la noia de Gran Canària, em va despertar per així poder tenir temps i poder dutxar-me.

Ho vaig fer i ràpidament vaig anar al taller que feia el Saül: 'exiliats per circumstàncies climàtiques i mediambientals'. Em va agradar molt aquest taller, ja que ens va presentar molts conceptes que no coneixia i ens feia preguntes per reflexionar sobre la situació de les persones que viuen aquest tipus d'exili. A conseqüència del canvi climàtic, les condicions climàtiques de diferents parts del món estan sent greument perjudicades, i això provoca la mobilització ciutadana a la recerca de millors condicions. També vam fer esment de l'explotació de recursos no renovables i el poc ús de les renovables. Vam parlar dels gasos efecte hivernacle. Una dada que ens va donar que em va impactar va estar la següent: 'existeixen 20 milions de desplaçaments deguts a les condicions climàtiques cada any', 'estem a la sisena extinció massiva'. Va estar un taller superinteressant.

En acabar aquest taller vam començar el de fotografia, organitzat pel fotògraf de la ruta, el Carlos. Ens va ordenar cronològicament l'evolució de la fotografia. Ens va explicar que, l'any 1936 la Guerra Civil va estar la primera guerra documentada fotogràficament en la història.

Vam parlar, també, del valor personal que cadascú podia sentir en cada fotografia, malgrat que hi existeixin milers més iguals. Per descriure aquest fet va utilitzar l'expressió 'brossa digital', fent referència al fet que tothom fa la mateixa fotografia.

I per acabar la tarda de tallers, una ruter va organitzar un taller antiracista. Va estar tan interessant que va tenir una durada de tres hores. L'Ana, la ruter, va dir una frase que em va marcar molt: 'calles, escoltes i aprens'. Crec que té tota la raó. Crec que aquesta frase es pot servir en més ocasions, externes al racisme. Ningú pot jutjar una cosa que no ha viscut. Al taller també hi va participar, telemàticament, una noia que es deia Winnie, parlant d'experiències i de com a vegades tenim tan interioritzades algunes expressions que no ens adonem que no està bé dir-les. Vam escoltar una cançó i em va fer reflexionar moltíssim, ja que vaig escoltar una frase que maig m'havia plantejat. Per què una monja pot anar amb el cabell tapat i una musulmana si ho fa ha d'estar criticada? Per concloure el taller, vam fer una dinàmica dient sí o no a frases que normalment podem dir sense ser conscients que és racisme. Va estar una tarda molt reflexiva.

Se'ns va fer tard, així que vam dinar i seguidament vam anar a dormir. Tothom estava molt cansat.

Dia 12. 26 de juliol de 2022

El dia d'avui vam recollir el campament, perquè marxàvem al següent destí.

Vaig esmorzar i en acabar vam agafar les dues motxilles: la gran i la petita. Vam haver de caminar 1,3 quilòmetres. Les vistes allà són precioses. Vam arribar i ens estava esperant l'autocar. Vam marxar direcció Argelers Sud Mer. Allà ens esperaven cinc persones a punt per explicar-nos les seves històries, com a familiars d'exiliats a la platja. Per tant, eren persones que d'alguna manera tenien relació amb la platja i el camp de concentració que hi va haver allà. Vam quedar emocionats a conseqüència dels testimonis.

En acabar la xerrada, vam tenir temps lliure. Molta gent va marxar a veure el mar. Jo, en canvi, no. Després d'haver escoltat aquelles històries no m'hi vaig atrevir a trepitjar-la. Així doncs, vaig quedar-me parlant amb una dona que sabia espanyol i vaig escoltar què deia. Després vaig seure a una roca i vaig fer una reflexió escrita d'una imatge que m'havien donat prèviament, amb la finalitat de redactar-ne una.

Vam acabar la visita, ens vam acomiadar d'aquelles persones i vam agafar el bus, perquè havíem d'arribar al penúltim campament. La següent destinació va ser Portbou. Les vistes eren apoteòsiques, de fet, va ser el paisatge que més em va agradar de tota la ruta.

Estranyava moltíssim el mar. Tant que no vaig poder evitar plorar en veure'l. Vaig tindre un sentiment com d'haver arribat per fi a casa. Vam arribar al nou campament, el qual va ser un altre camp de futbol. Vam dinar i vam marxar a la platja.

La platja de Portbou era preciosa i salda, molt salada. La temperatura de l'aigua era molt agradable, estava temperada. Després de gaudir de l'aigua, vam marxar a fer un taller de memòria històrica. El qual consistia a explicar el perquè nosaltres estàvem allà, la majoria responia amb la història de familiars seus.

Dia 13. 27 de juliol de 2022

Aquest dia va ser ple d'emocions. Vam començar amb un taller de Burgos, fet per l'Adriana. El va fer al bus, en el trajecte que fèiem cap a Cotlliure. La vibra de l'ambient era acollidor i divertit.

En arribar a Cotlliure ens van rebre unes senyores i, abans de dividir-nos en dos grups, ens vam fer una foto tots junts.

Hi havia un mercat ple de gent i molt agraciat. El meu grup va començar la visita al castell dirigida pel David i un altre home que treballava al castell. Ens van contextualitzar històricament el castell, que va estar construït en tres segles diferents. Vaig fer-me unes fotos fabuloses.

Vam acabar la visita molt emocionats, perquè el guia ens va explicar la història d'un home que va estar arrestat allà i, com anys més a tard, la seva filla arribava al mateix lloc i posava la mà a la paret dient que el seu pare l'havia posat allà mateix anteriorment.

Quan vam acabar la visita del castell, vam fer un canvi d'espai i d'activitat. Ens va fer una xerrada una senyora que era fundadora d'una organització en honor a Antonio Machado. Vam visitar la biblioteca i em vaig quedar adormida. Estava molt cansada. L'altre grup va acabar la visita al castell i ens vam tornar a agrupar.

Una vegada ja hi érem tots junts, vam anar cap al cementiri. Allà és on es troba enterrat, actualment, l'autor. Vam fer un discurs/homenatge. Les companyes sortien a llegir poemes, textos, tant de Machado com d'altres autors parlant de l'exili o, fins i tot, personals.

Jo vaig sortir a llegir el meu. Es titula EDNA i està, evidentment, dedicat a la meua germana Edna. Va ser un text que vaig escriure inspirada en l'exili i la separació amb la meua germana. El text és el següent:

EDNA

*Todo cambia. Nada es igual. Todo es diferente.
Adiós casa, adiós gente, adiós mi lengua, adiós mi vida.*

*Te echo de menos.
Perdí tu mirada triste entre la multitud desesperada por huir del terror.
Por huir del miedo.
Te perdí, y no te he vuelto a encontrar.
Sigo el camino sin saber a dónde me lleva,
soy un náufrago sin rumbo.*

*Avanzo sin destino.
Avanzo empujada por el deseo de encontrarte de nuevo,
pero no estás.
Todo cambia.*

*Estoy perdida. No queda nada.
Ya no miro atrás por miedo a encontrarte.
Sigo mirando hacia adelante con la esperanza de
volver a abrazarte, hermana.
Nada es igual.*

*Llego al otro lado.
Al nuevo mundo. Sigo buscándote.
Nunca estás. Te he perdido.
Todo es diferente.*

Todo cambia. Nada es igual. Todo es diferente.

Va ser un moment molt emotiu. Ploràvem i ens abraçàvem. La tornada al campament va ser molt impertèrrita i silenciosa.

Quan vam arribar de dinar i vam netejar la roba. El dia va acabar veient un llargmetratge al centre cívic de Portbou, relacionat, evidentment, amb l'exili. Quan va acabar la vam comentar

amb el productor, que hi era allà amb nosaltres. Finalment, vam tornar al campament i vam anar a descansar. Havia estat un dia massa ple d'emocions.

Dia 14. 28 de juliol de 2022

Vam començar el dia dedicant tot el matí a la creació del projecte creatiu. També vam fer un taller d'euskera, organitzat i presentat per la Nahia i el Beñat. Seguidament, vam fer un taller de moviment, consistia a simular que feies alguna cosa amb un objecte imaginari i li havies de passar a la següent persona i aquesta s'havia d'inventar un altre objecte i així successivament.

Vam anar al centre cívic i vam veure els vídeos editats dels primers dies de ruta. També, vam escoltar alguns dels àudios que vam crear al taller d'audiovisual a la Jonquera.

Vam dinar i vam tenir temps lliure, així que vam decidir anar a visitar el poble de Portbou. I a l'hora que ens havien dit les monitores, vam anar al centre cívic de nou, ja que faríem dos tallers més. El primer el va organitzar la Carme, una noia de Castelló, fanàtica de la dansa tradicional de València. Ens va ensenyar a ballar la jota valenciana. I després, la Júlia i l'Alba ens van fer un taller de veganisme. Va estar molt interessant i hi vaig aprendre molt.

En acabar els tallers, la nostra historiadora Anna ens va començar a fer una guia pel poble. Però de sobte una senyora una mica estranya es va apropar i es va oferir a fer-nos una guia pel poble. Ens va dur fins a l'estació de trens on en va explicar que molts dels exiliats van arribar a Portbou amb tren i, més endavant, ens va dur fins al memorial de Walter Benjamin.

Finalment, mentre descansàvem a unes escales va aparèixer la senyora d'abans però amb diferent vestimenta i sense perruca ni maquillatge. Havia estat tot una guia teatralitzada.

Vam sopar i vam celebrar l'últim "buzón". Va ser en aquest moment que vaig aprofitar per explicar el perquè jo hi era a Ruta al Exilio. Els vaig explicar la història del tiet Miquelet i els vaig ensenyar fotografies d'ell. Els vaig dir que no només m'agradaria que coneguessin la història del tiet Miquelet, sinó que també sabessin com era físicament.

Vam cantar una de les cançons més personals de la ruta, Inesperada, i ens vam acomiadar del Nacho i l'Angel, ja que ells havien de marxar a un altre viatge. Vaig plorar molt, perquè des del primer moment em vaig sentir molt benvinguda per part del Nacho i amb el seu acomiadament era una manera també d'acomiar-me d'una part de tota l'experiència. I finalment, vam anar a dormir.

Dia 15. 29 de juliol de 2022

Ja estàvem a res de tornar a casa. Vam recollir el campament de Portbou, ens vam acomiadar de les espectaculars vistes i vam marxar direcció a Figueres. Vam fer els últims tallers de la ruta. Vam fer un taller de Galícia, organitzat per l'Antia i Iván, un altre de Gran Canària, organitzat per l'Alba i el Pablo, i un taller d'història de l'art, organitzat per la Carol de Ciudad Real, molt fanàtica de l'art.

Vam dinar per última vegada tots junts. En acabar vam fer l'últim taller de tots, un taller de teatre. Va estar genial, ja que tothom hi va participar i vam ser molt creatius. Haviem d'inventar-nos una escena a partir d'un paper que posava una temàtica. Va ser una activitat molt creativa i interactiva.

Només acabar el taller vam dirigir-nos a un cine a veure el tercer curtmetratge de la Carolina. En aquest curtmetratge s'explicava la història d'un matrimoni separat per l'exili i com era la seva relació a través de cartes. Va ser una manera molt diferent de conèixer la història. Va ser una manera molt més personal i íntim. Perquè aquelles cartes si eren de veritat, editades, però reals.

Per fer un acomiadament general, les monitores van organitzar una dinàmica per al grup sencer: logística, comunicació, coordinadors, monitores i ruterres. El joc consistia a fer un passadís i creuar-lo amb els ulls tancats. Mentrestant, la resta de companys havien de dir-te coses que els hagués agradat de tu durant la ruta. Va estar una activitat extremadament emotiva. Perquè malgrat que jo tenia moltes ganes de marxar i tornar amb la meva família perquè ja feia molts dies que no en sabia res d'ells, vaig sentir pena perquè tot s'acabés. Va ser un moment molt contradictori emocionalment. Em van dir moltes coses maques i dolces. Em vaig sentir molt agraïda amb la resta

de companys, ja que tot i que em va costar adaptar-me al grup i al funcionament de la ruta, finalment em vaig adonar que havia aportat alguna cosa al grup.

Vam posar una de les lones a terra i vam sopar tots junts per última vegada. I per acabar el dia, van fer una festa. Però jo em sentia molt cansada, pot ser per l'enfrontament de tantes emocions juntes. Aleshores, mentre la gent ballava cançons sense parar jo em vaig quedar adormida en mig de totes les motxilles de les companyes. Però, la Valeria em va despertar i me'n vaig anar a dormir amb els monitors i un altre company, el Pablo de Saragossa. Va estar un dia molt, però molt carregat d'emocions.

Dia 16. 30 de juliol de 2022

Finalment, va arribar l'últim dia de la ruta. Ens vam llevar a les sis del matí i, el primer que vaig fer va ser escriure l'última crònica de l'expedició.

Un altre matí, una altra vegada ens trobem en el moment de recollir el campament. Però no és qualsevol campament, per dues raons: la primera i més evident és l'últim matí tots junts.

L'ambient mostra una certa nostàlgia. I el segon motiu, ens trobem en el mateix lloc que al principi de tot; Figueres. Això permet fer una breu, o no, reflexió sobre tot el que hem viscut. Acomiadar-nos en el mateix lloc en què ens vam conèixer desperta certes emocions contradictòries. Felicitat, perquè durant 15 dies 40 joves de tota Espanya han estat feliços compartint: opinions, ideologies, experiències, acudits, cançons, cultures.

Però, d'altra banda, aquest lloc desperta en tots nosaltres el sentiment de tristesa. Tristesa perquè ens acomiadem. Aquí ens acomiadem de la diversitat cultural del nostre país, ens acomiadem dels moments de rutina que havíem desenvolupat al llarg d'aquest viatge, ens acomiadem de dormir junts mirant les estrelles, ens acomiadem de la nostra música, i dic nostra perquè sé que quan la gent d'aquí escolti aquestes cançons els vindran al cap els records d'aquest viatge. Ens acomiadem els uns dels altres, i pel que en el personal és el més dur, ens acomiadem del projecte que ens ha unit a tots pel mateix motiu, la República.

Tots hem après de tots. Tots hem escoltat a tots. Tots hem estat nosaltres. Tots hem estat TOTS. Tots hem estat REX 22. - Ada.

Després d'esmorzar, la Belma i altres noies ja marxaven, perquè el seu vol marxava aviat. Ens vam acomiadar d'elles molt emocionades.

Aviat va arribar l'hora de marxar la resta. Des de Figueres anàvem direcció Barcelona. Abans d'arribar a l'estació de Sants, vam fer una parada perquè hi havia companyes que agafarien el tren a una altra estació.

Quan vaig arribar a Sants em vaig sentir molt nerviosa, perquè ja sentia que tot havia acabat i que per fi tornaria a veure a la meva família. Estava ansiosa perquè arribessin.

Vaig mirar involuntàriament cap a la meva esquerra i allà, al fons, vaig veure a la meva família arribar caminant. Instintivament, vaig anar corrent i sense poder evitar vaig començar a plorar per l'emoció.

Els vaig presentar a alguns dels companys que havia compartit més moments durant la ruta, també els vaig presentar a la meva monitora l'Elisa i a un dels coordinadors, l'Edu.

Després d'haver-me acomiadat de l'equip de REX, vaig marxar amb la meva família. Vaig tornar a la meva vida, per fi.

5. UNITAT DIDÀCTICA

La proposta didàctica que es presenta a continuació s'emmarca en el marc legal^[1] que regeix l'educació secundària obligatòria en l'àmbit estatal és la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.^[2] A més, la Generalitat de Catalunya té potestat compartida per a l'establiment dels plans d'estudi corresponents a l'ESO, incloent-hi l'ordenació curricular, de manera que la normativa respecte a l'ESO s'emmarca en els documents següents:

- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.^[3] Aquesta llei marca les pautes i els referents per a l'organització de l'acció educativa i els continguts dels ensenyaments en el marc de l'autonomia de centres.
- Decret 187/2015, de 25 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.^[4]
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.^[5]

---

[1] Vegeu: <<http://ensenyament.gencat.cat/ca/departament/normativa/normativa-educacio/>>

[2] Vegeu: <https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2006/05/16/pdfs/A01294-01341.pdf>

[3] Vegeu: <<https://www.parlament.cat/document/cataleg/48041.pdf>>

[4] Vegeu: <<https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6945/1441278.pdf>>

[5] Vegeu: <<https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/7477/1639866.pdf>>

GRUP CLASSE	DURADA	PERIODE	CURS ESCOLAR	PROFESSORA
3r D	2 hores	1a avaluació	2022 - 2023	Ada Bautista Enríquez
AREES/MATÈRIES		TITOL I JUSTIFICACIÓ DE LA UNITAT		
Àmbit lingüístic Llengua catalana		La ruta dels exiliats republicans. Es pretén donar conèixer el context històric d'aquesta etapa. Treballar la memòria històrica. Aquest tema ha estat escollit amb la finalitat d'explicar que va passar amb els exiliats republicans en arribar a França. On estaven instal·lats? Quants eren? Què feien? En quines condicions es trobaven?		
OBJECTIUS D'APRENENTATGE	COMPETÈNCIES BàSIQUES			
<ul style="list-style-type: none"> - Produir un text comparatiu. - Produir un text argumentatiu. (reflexiu) 	DIMENSIÓ EXPRESSIÓ ESCRITA Competència 4. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització. (CC19) Pragmàtica: → Registres lingüístics. → Gèneres de textos argumentatius. → Elements de la comunicació. Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística. (CC5) Adequació, coherència, cohesió, correcció i presentació. Normes ortogràfiques. → Accentuació (CC22) Morfologia i sintaxi: → Connectors. Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.			
	<ul style="list-style-type: none"> - Comprendre un text literari. 	DIMENSIÓ LITERÀRIA Competència 10. Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana, la castellana i la universal. (CC1) Comprensió literal, interpretativa i valorativa. Idees principals i secundàries. (CC2) Estratègies de comprensió per a l'abans, durant i després de la lectura o de la seqüència audiovisual. (CC3) Estratègies de cerca, ús de cercadors i tractament de la informació per a la construcció del coneixement. (CC11) Lectura i comprensió de textos: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics. Competència 11. Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos.		

<p>- Produir un text oral.</p>	<p>DIMENSIÓ COMUNICACIÓ ORAL</p> <p>Competència 7. Obtenir informació, interpretar i valorar textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics, incloent-hi els elements prosòdics i no verbals.</p> <p>(CC8) Textos orals formals i no formals, planificats i no planificats. (CC16) Formes de cortesia i respecte en les interaccions orals. (CC20) Fonètica i fonologia: → Símbols fonètics amb la pronunciació de fonemes d'especial dificultat. → Patrons bàsics de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i enunciats.</p> <p>Competència 8. Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents.</p> <p>(CC7) Elements prosòdics i no verbals. (CC21) Lèxic i semàntica: → Expressions comunes, frases fetes. → Lèxic precís i apropiat a contextos concrets i quotidians. → Camps lexicosemàntics. → Mecanismes de formació de paraules. → Relacions semàntiques. Canvis en el significat de les paraules. → Estratègies digitals de cerca lèxica. (CC22) Morfologia i sintaxi: → Categories gramaticals. → Sintaxi de l'oració. → Connectors. → Elements d'estil.</p> <p>Competència 9. Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.</p>
<p>- Respectar el to de paraula dels companys i professora. - Respectar la resta d'opinions.</p>	<p>DIMENSIÓ ACTITUDINAL I PLURILINGÜE</p> <p>Actitud 2. Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta.</p> <p>(CC16) Formes de cortesia i respecte en les interaccions orals.</p> <p>Actitud 3. Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu</p> <p>(CC17) Varietats lingüístiques socials i geogràfiques</p>

CRITERIS D'AVALUACIÓ	1. Llegir de forma autònoma i comprensiva els capítols. 2. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals per a discursos relacionats amb l'àmbit escolar/acadèmic i social i per discursos que tenen com a finalitat exposar i argumentar. 3. Utilitzar les normes ortogràfiques correctament. Adequació. 4. Utilitzar connectors. Adequació. 5. Participar en el joc de rol. 6. Planificar, desenvolupar i revisar el text produït.					
METODOLOGIA	<p>Totes les sessions s'inicien amb les rutines del grup classe: control d'assistència, activitat inicial, revisió de la sessió anterior, ordre del dia i acaben amb una síntesi de la sessió i avisos, si és el cas.</p> <p>Pel que fa a la comprensió lectora es treballa amb l'objectiu que l'alumnat compregui i estructurari les idees que apareixen en els textos i que els permetran saber aquelles informacions que els ajudaran a comprendre i a confeccionar el tipus de text que treballarem.</p> <p>Respecte a l'expressió escrita, s'aplica el procediment de preparació prèvia, redactat i revisió, normalment acompanyat de graelles de guiatge i de valoració. Es posa èmfasi en l'estructura i en els connectors.</p>					
ATENCIÓ DIVERSITAT	Al grup classe hi ha dos alumnes amb TDAH. S'adapten les activitats i els continguts a les necessitats específiques de l'alumnat. Es valora d'ampliar el temps en l'execució de les tasques i es prioritzen determinats continguts i activitats. Cal veure els plans individuals (PI) dels alumnes per a les mesures i suport específics.					
DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS		MATERIAL RECURSOS	ORG. SOCIAL	TEMPS	ACTIVITATS AVALUACIÓ	
INICIALS	1	Introducció: - Petita contextualització històrica - Resum del que hem llegit fins al capítol 12.	El llibre de lectura Projector Canva Aula ordinària	Grup classe	20 minuts	Haver llegit fins al capítol 12.
	2	Introducció: - Recordatori del que vam fer a la sessió anterior	Aula ordinària	Grup classe	5 minuts	Parlar en català.
	2	Introducció 2.0: - Explicar què és la platja d'Argelers. - Explicar què es feia a la platja d'Argelers.	Aula ordinària Projector	Grup classe	15 minuts	Escoltar amb atenció.
DESENVOLUPAMENT	1	Activitat: - Llegir el capítol 12	El llibre de lectura Aula ordinària	Grup classe	20 minuts	Participació en la lectura.
	1	Activitat: - Joc de rol: interpretar l'escena del capítol 12	Aula ordinària Pati Els alumnes	El grup dividit en dos blocs	15 minuts	Participació activa en el joc de rol.

	1	Activitat: - Contextualitzar la Maternitat d'Elna	Aula ordinària	Grup classe	5 minuts	Escoltar amb atenció.
	2	Activitat: - Què vol dir la paraula 'platja' avui en dia?	Aula ordinària Pissarra	Grup classe	10 minuts	Participació oral.
SÍNTESI	1	Activitat: - Fer una reflexió: com s'han sentit representant aquesta escena? (Tenint en compte quin rol han hagut de fer)	Espai personal de treball de cada jove Paper Bolígraf	Individual	Indeterminat (Deures)	Escriure un text on redactin una reflexió de les emocions que han sentit durant l'activitat.
	2	Activitat: - Fer un text comparatiu: com és la platja ara i com era abans.	Aula ordinària Paper Bolígraf	Individual	25 minuts	Escriure un text comparatiu, expressant que vol dir platja per a l'individu i redactar com era la platja abans i com és ara.
	2	Activitat: - Què hem après? - Escriure en un paper, una valoració de la meva participació en la seva aula.	Aula ordinària Paper Bolígraf	Grup classe (individual)	10 minuts	Explicar que han après en aquestes dues sessions. Valorar les meves dues classes.

6. ANÀLISI DE LA UNITAT DIDÀCTICA

6.1. EXPERIÈNCIA DE L'APLICACIÓ DE LA UNITAT DIDÀCTICA

6.1.1. PRIMERA SESSIÓ

El dia abans de posar en pràctica la unitat didàctica, vaig estar practicant vocabulari i expressions per no quedar-me en blanc si em posava nerviosa.

Tot va començar a les 7:45 h del matí, ja que va ser quan vaig entrar a l'institut i vaig buscar a la professora d'aula per acabar els últims detalls. Vam anar direcció a l'aula catorze i vam preparar l'ordinador i el projector, perquè quan arribessin els alumnes ja tot estigués en ordre. Els nervis eren presents tota l'estona. Va sonar el timbre i tothom va anar arribant a poc a poc. Vaig publicar l'enquesta que havien de respondre abans de fer les dues sessions.

Quan ja van seure i estaven en silenci mirant-me, vaig començar presentant-me i explicant que faria allà amb ells. Aquí estava tan concentrada en parlar bé i que tothom estigués atent, que els nervis van desaparèixer. Literalment, em vaig trobar molt comfortable i vaig gaudir molt del moment.

Vaig tenir el suport visual del Canva que vaig preparar anteriorment. El primer que els vaig presentar va ser una breu contextualització de l'època històrica. Tot això, fent contínua al·lusió al llibre de lectura obligatòria, *Ara que estem junts*. Els feia preguntes constantment com: “Coneixeu el nom de Franco?”, “Sabeu qui eren els republicans?”, “Sabeu què vol dir la paraula *exili*?”. I hi van participar. Vaig continuar amb el resum dels capítols que ja havien de tenir llegits i aquí continuava el meu interrogatori: “Què és fer el passeig?”, “Què vol dir anar al capdavant?”, “On era el camp de refugiats?”. Una vegada vam acabar aquesta recordança, vam començar a llegir el capítol dotze. Tothom estava en silenci i escoltava als companys que llegien. L'última frase del capítol és: *estic embarassada*. Això els va sorprendre massa i els va fer sobresaltar. Quan es van tornar a calmar, vam fer entre tots un resum del qual havíem llegit. I van sortir algunes de les següents propostes: embarassada, són dirigits a un camp de “refugiats”, “llibertat”... Ningú ho deia, així que els vaig haver de dir que l'expressió més important del capítol era el mateix títol, “Allez, allez”.

Vam arribar a la màxima part dinàmica de la sessió, el *role playing*. Aquest joc de rol que consisteix a imitar a un personatge. En el seu cas, alguns havien de convertir-se en policies que havien de reproduir les paraules “Allez, allez” i alguns altres, la majoria, havien de representar els exiliats republicans, que havien d’estar en silenci i fer cas a les ordres dels policies. Durant el joc, se’m va ocórrer que simulessin l’afusellament de tres o quatre refugiats per fer la situació més creïble. Van estar interpretant una estona i després, vam fer una reflexió en veu alta. Vam entrar novament a l’aula, i els vaig fer recordar aquella última frase del capítol. Immediatament, van respondre correctament. “Estic embarassada”. Se’ls va quedar aquell final d’episodi. En aquell moment va ser quan els vaig evidenciar amb imatges i breus explicacions que passava amb les dones que estaven a l’espera d’un nadó en aquella platja inhumana. Els vaig explicar que era la Maternitat d’Elna i el bé que havia fet la seva fundadora, l’Elisabeth Eidenbenz, ajudant a néixer a 597 nadons. Els van agradar molt les fotografies que hi vaig portar.

I per finalitzar la primera sessió, els vaig demanar que fessin un text argumentatiu, on havien de testificar les seves sensacions durant el joc i que enviessin l’enquesta contestada.

6.1.2. SEGONA SESSIÓ

La segona sessió va ser molt diferent de l’anterior, ja que l’horari era un altre, venien alterats de l’hora de descans, i ja em coneixien, però, tot i això, van tenir un comportament bastant adequat.

Vam començar la classe fent un recordatori, de manera oral, sobre el que havíem treballat el dia d’abans. Molts participaven. En acabar vaig prosseguir al següent punt: la platja d’Argelers. Els faig fer la pregunta de què si sabien a on els duïen els guàrdies a aquells refugiats. No en sabien la resposta. Aquí vaig esmentar per primera vegada la platja d’Argelers. Mitjançant imatges els vaig il·lustrar el sorral l’any 1939.

El primer que els vaig dir va ser que aquelles imatges eren de veritat, que no me les havia inventat. Els vaig explicar en quines condicions es vivia, què es menjava, què es feia a l’aigua, quanta gent hi estava allà... Totes les respostes a aquestes qüestions els deixaven pensatius. Tothom estava en silenci. Malalties, lleties amb terra, fer les seves necessitats al mar, refugiar-se sota la sorra del fred... van ser algunes de les informacions que els vaig

desenvolupar. Ningú deia res. Els vaig compartir una expressió, que em va dir un familiar de testimoni de la platja, per anomenar-la: *la playa cadáver*.

Vaig proposar-los que diguessin títols per a la platja. Algunes de les seves respostes van ser: la porta a l'infern, mort assegurada, platja bruta, la boca del llop, la mort blava, la platja infectada. És evident que entenien de què estàvem parlant.

Seguidament, vam canviar, no de platja, sinó de moment temporal. Els vaig mostrar imatges de la platja d'Argelers actuals. Les seves faccions semblaven més relaxades, ja que ja no veien gris, mal, mort, sinó que veien blau, jocs a la sorra, diversió. Això ho vaig notar, també, en el moment de parlar de la platja del 2022, pel fet que parlaven més entre ells, volien dir coses constantment. Vam fer de manera ràpida una petita comparació de la platja del 1939 amb la d'ara.

Els vaig qüestionar que volia dir la paraula *platja* per a ells i van respondre immediatament: diversió, vacances, prendre el sol, banyar-se a l'aigua, fer submarinisme, desconexió. Per tant, els vaig instar que fessin un text comparatiu on havien, evidentment, de comparar la platja d'Argelers que van conèixer els refugiats del 1939 amb la platja d'Argelers actual.

També, per una qüestió personal, vaig voler que m'entreguessin un text breu on em diguessin què havien après i quina havia estat la seva valoració de la meva estada a la seva aula. I mentre alguns escrivien els textos, altres em feien preguntes sobre en què consistia el meu TDR, què va ser *Ruta al Exilio*. I finalment, el temps ja no va donar per més, però els vaig agrair per l'atenció i la participació.

Ara que ja he acabat la meva part pràctica, puc dir amb total tranquil·litat que l'aplicació de la unitat ha estat molt més fàcil que l'elaboració.

L'actitud dels alumnes ha sigut fonamental perquè la unitat funcionés, i crec que ha estat tot un èxit. Tothom m'ha entregat els textos i amb bones reflexions i arguments.

M'he sentit molt benvinguda per part seva i, tot i que vaig començar l'experiència molt nerviosa, la seva actitud col·laborativa em va relaxar i això va condicionar a què fes tota l'exposició de manera més fluida i laxada.

6.2. ANÀLISI D'UN QÜESTIONARI FET A UNA ALUMNA DE 3R D

Malgrat que tots els alumnes de tercer D em van entregar els dos textos, l'argumentatiu i el comparatiu, vaig fer un qüestionari individual a una alumna, aleatòria, de la mateixa classe.

L'objectiu d'aquest qüestionari era veure d'una manera més directa i objectiva què saben els joves sobre la Guerra Civil Espanyola. Aquest estudi m'ha ajudat a poder justificar i demostrar que la meva hipòtesi és certa.

Li vaig fer unes preguntes abans i unes preguntes després de l'aplicació de la unitat didàctica. A continuació, exposaré quins han estat els seus resultats.

Vaig començar preguntant-li si sabia en què consisteix la Guerra Civil Espanyola. Simplement, va respondre que va ser una guerra que es va produir a Espanya. No va desenvolupar la seva resposta més enllà.

Seguidament, li vaig qüestionar si sabia qui era Franco, em va dir que sí, però que no sabia explicar-m'ho exactament. Tampoc sabia que volia dir la paraula *exili*, ni coneixia la platja d'Argelers ni la Maternitat d'Elna.

Una vegada jo ja havia estat a la seva classe i vaig explicar a ella i, a la resta de companys, tots aquests conceptes, li vaig tornar a fer el mateix qüestionari. Aquestes van ser les seves respostes.

Quan em va haver de respondre què va ser la Guerra Civil, ja va ampliar més la resposta, dient-me que va ser una guerra que va passar a Espanya i que van estar enfrontats dos bàndols, els republicans i els seguidors de Franco.

Li vaig preguntar quines van ser les conseqüències principals de la guerra i va respondre que la platja d'Argelers, que era un camp de concentració a França.

Aquesta vegada, quan em va haver d'explicar qui va ser Franco, no només es va quedar en un "sí, però no sabia explicar-ho", sinó que va dir que va ser un dictador que formava part d'un dels bàndols de la guerra.

També em va poder explicar que volia dir la paraula *exili* amb la següent definició: anar-te'n d'on tu vius a un altre lloc per a refugiar-te d'alguna cosa o per algun motiu. Que els vermells eren els republicans.

A més a més, em va explicar què va ser la platja d'Argelers, la va descriure com una platja que s'utilitzava com un camp de concentració, que estava en pèssimes condicions. On la gent moria de fam i de malalties i que ara s'utilitza com una platja de vacances. Per tant, també em va poder descriure que va ser la Maternitat d'Elna dient que era on anaven les embarassades per tenir els seus fills.

7. METODOLOGIA DE LA UNITAT DIDÀCTICA

La metodologia que he fet servir per dur a terme l'elaboració, l'aplicació i l'anàlisi de la meva unitat didàctica ha estat la següent: vaig començar amb la lectura del llibre *Ara que estem junts*, de Roc Casagran. Posteriorment, vaig fer la tria de la part del llibre que m'agradaria treballar.

Vaig aprofitar tots els coneixements adquirits durant la ruta en la qual vaig participar en l'estiu, i va ser llavors que la idea de treballar la platja d'Argelers i puntualitzar en què va consistir la Maternitat d'Elna, va vindre al meu cap eclipsant la resta de propostes. Per tant, vaig escollir treballar el capítol dotze. Em va semblar el moment adient, ja que per on començava en si la ruta a l'exili i, també, quan apareix la platja.

Després, vaig pensar com podria treballar aquest capítol sense que es fes massa avorrit i que els alumnes poguessin entendre-ho bé. Vaig començar a organitzar les activitats que m'agradaria treballar. Vaig fer la descripció de les activitats. Vaig organitzar un *role playing*, el qual consistia a protagonitzar diferents personatges, per tal de fer més versemblant la situació. També vaig justificar el tema de la unitat. Aquesta primera part va ser la més fàcil de tot el procés d'elaboració, per tant, no vaig tardar més de dues setmanes a tenir-ho enllestit.

Vaig haver de pensar alguna manera de poder avaluar la meva estança allà, per tant, els vaig demanar dos textos. Un text argumentatiu, on el qual havien d'argumentar les seves sensacions durant el joc. I un altre text, aquesta vegada comparatiu, on havien de fer una comparació entre la platja d'Argelers de l'any 1939 i la de l'any actual, el 2022. També, per ajudar-los a fer aquest últim text vam fer una petita activitat interactiva la qual tractava el significat de la paraula *platja* per a ells i elles.

Tot es va començar a complicar amb l'apartat de competències bàsiques i els criteris d'avaluació. Vaig haver de llegir el currículum de l'àmbit de llengua catalana per tal de saber quines serien les competències que hauria de treballar. Fer la selecció de les competències em va robar molt de temps, ja que mai havia llegit cap currículum educatiu, va estar la primera vegada. De fet, gràcies a l'elaboració de la meva part pràctica, vaig assabentar-me que

s'havia de fer una unitat didàctica i tenir present el currículum per preparar una o diverses classes.

Més endavant vaig escollir amb quins criteris avaluaria els textos. Juntament amb aquesta selecció, vaig poder anar omplint l'apartat d'objectius d'aprenentatge. Que també em va semblar molt difícil escollir quins serien, ja que havia de trobar paraules concretes i clau.

I, finalment, juntament amb la meva tutora del treball, vaig fer l'última revisió de la unitat, perquè a la següent setmana estaria amb els alumnes de tercer D.

El dimarts vint-i-cinc d'octubre, a primera hora del matí, va començar l'aplicació de la meva segona part pràctica. Les meves sensacions ja han estat exposades a l'apartat de l'experiència, però puc dir de manera resumida que vaig començar molt nerviosa i vaig acabar molt còmoda i contenta.

En aquesta primera sessió vaig començar fent un context històric del moment de la Guerra Civil. Els vaig presentar el personatge de Franco i els vaig explicar qui era i què va ocasionar la seva participació política al nostre país. Després vam fer un resum dels capítols que ja havien llegit i vam llegir el dotze. Finalment, van protagonitzar el joc de rol i en tornar a entrar a l'aula, els vaig dir que havien d'escriure un text argumentatiu on el qual havien d'expressar les seves sensacions durant el joc.

L'endemà, a la segona i última sessió, va ser més teòrica. Els vaig explicar que era la platja d'Argelers i què representava l'any posterior de la guerra i com es coneix actualment. I, per finalitzar, vam treballar un parell de conceptes més per acabar d'enllestir la classe. Així doncs, una vegada ja sabien les diferències d'abans i després de la platja, els vaig demanar que elaboressin un text comparant la platja abans i en l'actualitat.

El divendres d'aquella mateixa setmana era la data límit d'entrega dels textos.

He estat corregint-los, que eren en total dos textos per alumne, per tant, quasi seixanta, durant tres setmanes. En aquest moment ha estat, també, quan m'he adonat de la dificultat que comporta corregir tants exàmens en tan poc temps i a més anar-ho compaginant amb la resta de tasques pendents.

8. CONCLUSIONS DE LA UNITAT DIDÀCTICA

Si se m'hagués fet la pregunta de quina part ha estat la més difícil d'elaborar de tot el meu treball, sense dubte diria que ha estat fer la unitat didàctica. L'he treballada durant un parell de mesos i, segurament, si no l'hagués hagut d'exposar, hauria continuat modificant coses i potser encara no l'hauria acabada.

Arran de les correccions dels textos, revisant les evidències, m'he adonat que es podria continuar treballant la memòria històrica amb els alumnes de tercer, ja que no eren conscients de tot el que va implicar la Guerra Civil.

Vaig fer una avaluació inicial sobre el context històric, amb una enquesta, però no vaig fer una avaluació inicial dels coneixements previs que tenien els alumnes respecte a les característiques dels dos textos.

Quan vaig haver de corregir els textos, em vaig adonar que els comparatius estaven molt millor estructurats que els argumentatius. Per tant, ho vaig comentar amb la meva tutora i em va explicar que els nois i noies de tercer encara no havien treballat l'estructura de l'argumentatiu. Aleshores, vaig arribar a la conclusió que hauria d'haver fet, encara que hagués sigut breu, un repàs de les característiques dels textos, per tal que estiguessin ben redactats i se'ls hagués fet més fàcil expressar-se.

Malgrat que no han sabut estructurar el text, pel que fa als continguts, han demostrat que han entès mitjanament bé el que els vaig explicar. Ara tots saben que una de les destinacions de molts exiliats va ser la platja d'Argelers, que les embarassades podien anar a la Maternitat d'Elna, perquè les ajudessin a tenir els seus fills, i com milers d'espanyols van quedar privats de la llibertat d'expressió, obligats a seguir un pensament totalment oposat al seu, i com a conseqüència haver de marxar del seu país.

Ha sigut a partir d'elaboració de la unitat que m'he adonat que preparar una sola sessió d'aula és molt més que arribar, passar llista i començar a dictar el temari corresponent. Amb aquest apartat del meu treball, m'he adonat que la preparació de les classes va molt més enllà. I, també, he pogut reflexionar i aprendre sobre tota la feinada que hi ha al darrere.

Espero que aquest treball no només quedi aquí escrit, espero que aquestes sessions hagin pogut influenciar-los perquè entenguin la importància de saber què va passar. Perquè avui dia, encara existeixen enfrontaments. També espero que cap d'ells digui “Visca Franco!” com a broma, ja que ara saben el mal que va fer aquell personatge polític al nostre país.

Que es tingui en compte que no només va ser un enfrontament militar, sinó que es va atemptar contra la vida de ciutadans innocents i indefens. De fet, la Guerra Civil és considerada la primera guerra de la història a prendre la població civil com a objectiu d'aniquilació. Com aquesta població de classe obrera va haver de buscar-se la vida per poder fugir del terror arribant al país veí sense res, havent deixat enrere la seva vida, la seva casa, la seva tradició i cultura, la seva identitat. Tot això amb l'esperança de poder començar una vida nova. I després de tot el patiment de la ruta, per tal d'arribar a aquella destinació on els van dir que els ajudarien, l'única cosa que van trobar va estar una platja buida, on feia fred i hi havia gana, on els nadons morien, on la gent es tirava al mar per ofegar-se perquè ja no tenien esperança en res, on les famílies d'aquelles persones miraven al mar amb la mirada perduda.

Pel que fa a les conclusions de les dues sessions a l'aula ordinària, a la primera sessió vaig començar molt accelerada, perquè estava nerviosa. Però em vaig preparar l'exposició, ja que vaig redactar un guió per seguir un fil estructurat i no deixar-me cap concepte per explicar, i una presentació visual perquè no fos parlar sense cap referent visual. Més endavant vaig relaxar-me i la classe va ser molt més fluida.

A la segona sessió, l'explicació va ser més extensa que l'anterior i això va provocar que els alumnes no estiguessin tan concentrats com la sessió primera. Tanmateix, va funcionar força bé i van poder fer les dues redaccions entenent quina cosa parlaven.

Com que vaig explicar el tema amb passió, els alumnes van connectar millor amb la situació i, per tant, van estar força atents.

La temporització planejada va ser correcta i ben prevista. No va haver-hi cap inconvenient que impedís el ritme de l'exposició. Vaig aconseguir que hi participessin activament en general i, en especial, vaig poder fer participar en alumnes que normalment passen desapercebuts.

Hauria d'haver tingut compte amb l'idioma, ja que vaig fer alguns comentaris o vaig dir algunes expressions en castellà, i la classe havia de ser en català. Malgrat això, vaig sortir, de l'aula, molt contenta amb el resultat obtingut.

9. CONCLUSIONS

Després d'haver analitzat els textos que van realitzar els alumnes i, la mostra individual d'un d'ells, he arribat a la conclusió que la meva hipòtesi és certa. Existeix la necessitat d'ensenyar què va ser la Guerra Civil i quines van ser les seves conseqüències, ja que els joves no ho saben. Malgrat això, vaig aconseguir el meu objectiu del treball, que era fer memòria històrica.

Mentre transcrivia el meu diari a l'ordinador i recordava detalladament tot el que vaig viure i aprendre, no vaig poder deixar de plorar. Plorava per les històries dels exiliats, com per exemple la història de la família Gràcia, però també plorava per recordar tot el que vaig experimentar a *Ruta al Exilio*. REX ha estat una oportunitat que m'ha permès la meva evolució personal. Jo ara no soc la mateixa Ada que la que era abans de viure l'experiència.

Gràcies a aquest treball he pogut fer una decisió respecte al que vull estudiar. Sempre he dit que m'agradaria estudiar administració d'empreses, però durant l'elaboració m'he adonat que ensenyar és el que més m'apassiona. Aquest TDR m'ha permès adonar-me que ser mestra és el que m'agradaria ser en uns anys. He gaudit moltíssim la creació del treball. Sobretot perquè he pogut treballar un tema que em fascina.

Hi ha hagut dos moments en tot el treball que he gaudit superlativament: participar en la ruta i estar amb els estudiants. Tot el meu TDR ha estat tant personal com compartit. Crec que això el fa especial i diferent de la resta.

També he gaudit molt amb la seva redacció, ja que eren constants records meus i era una manera de tornar a viure-ho tot. Tot el procés ha estat un aprenentatge. No he deixat d'aprendre des del primer dia que vaig formar part de REX fins a aquestes últimes reflexions.

Una de les tantes coses que m'ha permès aprendre REX, és la diversitat cultural d'Espanya. Érem quaranta persones d'un mateix país i cadascú parlava amb el seu accent, cadascú deia el menjar típic de la seva comunitat i cadascú explicava la història d'una manera diferent. Això em va semblar meravellós, com tots som al mateix país, però a la vegada tenim característiques territorials totalment diferents.

Gràcies a aquest treball he pogut fer d'alguna manera un homenatge al meu tiet Miquelet, un republicà que va viure el mateix que jo, però, evidentment, en unes condicions inhumanes. Ell va lluitar a la batalla de l'Ebre i, posteriorment, va haver de fugir a França. Ell va ser al camp d'Argelers i va aconseguir sortir-ne. Va conèixer la seva dona, la Susana, una dona d'Algèria, exiliada també. Van començar la seva vida allà, per aquest motiu a França tinc la meva família Rodríguez.

També m'agradaria afegir una reflexió personal. Mentre anava escrivint el meu diari digitalment, he escrit moltes vegades que em quedava adormida. I no és que m'agradi dormir especialment. Crec que jo dormia per un esgotament psicològic i emocional, i no pas físic. Estar dues setmanes fora de casa meva, sense la meva família, que em canviïn la rutina i l'estil de vida sobtadament, no vaig trobar-me preparada per assumir-ho, i encara sort que sabia que hi anava i no vaig haver de fer-ho obligadament. Amb això vull dir que, encara que tot estava preparat i jo era conscient que marxaria durant un temps determinat i estaria molt ben atesa, vaig patir molt emocionalment. Per tant, no puc ni imaginar-me el dolor i cansament mental i físic de les persones exiliades, i ja no parlo només de les de la Guerra Civil, sinó en general. Com la teva vida pot canviar tan radicalment. A més en condicions complicades. No és gens fàcil haver de marxar de casa teva sense voler-ho i a més enfrontar-te a una sèrie d'esdeveniments que et fan borrar el futur. És per aquest motiu que he volgut dedicar el meu treball de recerca a tots els exiliats i exiliades de la història.

10. BIBLIOGRAFIA

CASAGRAN, ROC (2008). *Ara que estem junts*. Labutxaca: Barcelona.

DIRECCIÓ GENERAL D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA I BATXILLERAT (2015). *Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic. Identificació i desplegament a l'educació secundària obligatòria. Llengua i literatura (catalana i castellana)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament.

<https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/competencies-basiques/eso/ambit-linguistic-cat-cast.pdf>

—: (2018). *Competències bàsiques de l'àmbit personal i social. Identificació i desplegament a l'educació secundària obligatòria*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament.

DIRECCIÓ GENERAL DE CURRÍCULUM I PERSONALITZACIÓ (2019). *Currículum educació secundària obligatòria*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació.

<http://xtec.gencat.cat/web/.content/curriculum/eso/curriculum2015/documents/ANNEX-3-Ambit-lingueistic.pdf>

GIRALT FILELLA, JOAN. (2013, novembre 8). *Ni perdono, ni oblido*.
1217-niperdono.pdf (udg.edu)

MEMORIAL DEMOCRÀTIC DE CATALUNYA (2020). *Itineraris de la retirada de 1939*. Generalitat de Catalunya: Barcelona.

PASTOR ROLDÁN, ANNA. *Historiadora de REX* (2022).

11. ANNEXOS

11.1. REDACCIONS DELS ALUMNES DE TERCER D CORREGIDES

11.2. CANVA: *ARA QUE ESTEM JUNTS*

11.3. GUIÓ PERSONAL PER A L'EXPOSICIÓ DE LA UNITAT DIDÀCTICA

11.4. FOTOGRAFIES DE LA MATERNITAT D'ELNA

11.5. ÀUDIO TRANSCRIT

11.6. FOTOGRAFIES DE LA RUTA DE *RUTA AL EXILIO*

11.7. DIETARI PERSONAL DE *RUTA AL EXILIO*

Argelers La platja d'Argelers: 1939 vs 2022

1939

d'ant 1939 la platja d'Argelers era un camp de concentració. La gent passava molta fam, fred i gran quantitat de malalties tant físiques com mentals. Hi havia gent que es suïcidava per un Pentament perquè no tenien cap referència en que tot milions. Ho passaven molt malament. L'ambient era de por, sacrifici i molta tristesa.

l'any 2022,

Però en l'actualitat (pazz) la gent va a la platja d'Argelers de vacances, a prendre el sol, a Banjar-se, a jugar i a passar-s'ho bé. L'ambient està envoltat de tranquil·litat, alegria i salut. La majoria d'aquesta gent no sap ~~es~~ que va passar allà ni el sacrifici que van haver de pagar aghes febres d'experimentar.

La platja d'Argelers era i és plana. No existeixen grans roques. Per aquest motiu, aquesta paraula no és correcta. La gent que es trobava al camp, simplement s'ofegaven mar endins.

→ Sé que és la teva calligrafia, però hauries de millorar la distinció de les lletres en majúscula simulant que fan de minúscula, ja que pot crear confusions.

→ M'ha agradat molt que destaqués que les malalties també eren mentals i no només físiques. A més, ho has enllaçat genial amb el tema dels suïcidis al mar.

→ Has fet servir "gent" repetidament. Intenta buscar altres alternatives com: exiliats, refugiats, població civil..."

→ És un text comparatiu, intenta fer servir més connectors!!

Text Comparatiu

Data 7

platja d'Argelers 1939

VA

platja d'Argelers 2022

6'6

La platja d'Argelers és una platja situada al ^{Sud} Mar de França (amb costa Mediterrània) ^{darrers}
Aquesta platja ha tingut diferents aspectes durant els últims 85 anys.

què vols dir
"amb aspectes"?
Funcions!

Trobem com l'aspecte més impactant al 1939, quan es va utilitzar com a camp de refugiats. La platja era trista, feia molt fred, aquell lloc era un infern, la gent intentava sobreviure mitjà de qualsevol manera, es rentaven al mar, la gent moria i els cadàvers es quedaven per allà, aigua contaminada, brúixola per tot arreu i morts a tot arreu. No obstant, el present al 2022 ha canviat molt, la platja és un lloc bonic, relaxant, sucuminable per passar-hi poder viure vacances i sobretot, agradable. Tot el contrari al 1939, la gent a la zona civil i a la 2a guerra mundial, hi semblava un infern, ara no, ara és tot el contrari, tot i que continua sent exactament el mateix lloc.

→ la presentació no és l'adequada Recorda deixar marges!!

→ Perfecte la descripció de les dues platges! Has fet servir molts conceptes i els has enllaçat força bé.

→ Ha estat molt bé les dues línies introductòries, has contextualitzat de què parlaràs.

* Com a consell personal, et dic que estaria genial si estructurassis frases més curtes. Podries afegir més punts, en comptes de lantes comeses.

Text COMPARATIU

619

d'Argelers,

La platja Argelers a França, abans del 1939, estava plena de gent exiliada que venien d'Espanya per culpa de la guerra que va provocar Franco amb el cop d'estat.

La gent que es quedava allà vivia en unes pesimes condicions. Ja que no tenien menjar ni medicaments i això feia que la gent començés a morir i propagar malalties. També és important destacar que feien les seues necessitats al mar i això feia que l'aigua estigués gairebé i bruta.

Ara, en canvi, molta gent va a aquesta platja a banyar-se i fer vacances, molta d'aquesta gent no sap la història d'aquesta platja i [a altres no li fa cas] En conclusió, ara és un lloc feliz, saludable i on la gent va voluntàriament a passar una bona estona, sense tenir que preocupar-se de res.

Hauries de fer un tercer paràgraf. tenir + que NO més que haver + de SI saludable, ara és higiènic.

→ Ha estat molt bé les tres línies introductòries, has contextualitzat de què parlaràs.

→ Compte amb:

→ enfermetat ⇒ malaltia

→ tenir + que ⇒ haver + de

→ Fas servir molt la paraula "gent" intenta buscar altres alternatives. com: refugiats, exiliats, població civil...

→ És un text comparatiu, per tant, hauries de fer servir més connectors per cohesionar-lo.

26-10-2022

comparació de la platja d'Argelés. d'Argelés

la platja d'Argelés és molt diferent al que era abans
 era un lloc trist, no era una platja de vacances, ni la gent
 es llavors d'hora per agafar joc, tot el carrer. A comparació
 amb ara aquesta platja no tenia l'utilitat de platja si no
 de camp de concentració.

Abans la gent ~~era~~ que fugia de casa seu i va allà com
 en un camp de concentració, ara la gent hi va per que vol,
Abans la gent hi passava jocs, ara s'hi passen bé,
Abans la gent plorava allà, ara la gent somriu.

Presentació
 → Estructura adequada.

→ Fas servir molt els adverbis de temps "Ara"
 i "Abans", intenta buscar-ne sinònims i així evitar
 la repetició contínua de les mateixes paraules.
 També repeteixes molt "la gent", busca altres
 alternatives.

→ És un text molt poc cohesionat i coherent, has
 de revisar el que has escrit abans d'entregar-ho.

→ És un text comparatiu, per tant, hauries de
 fer servir més connectors. Així doncs, podríes
 enllaçar les frases més fàcilment.

+ sentit
 no

qui vols
 dir??

en comparació del

la funció

CATALÀ

Text argumentatiu (515)

El joc em va semblar molt divertit.
 Tractava de un grup de compañys/es representaven
 l'any 1939, la resta de la classe haviem de
 exactament el que deien els policies, que eren dutadors
 El joc era força realista entretingut.

Text comparatiu (613)

A banda la platja de d'Argelers era un
lloc/espai dominat per la por estaves significava
passar-ho passar malament, [sense menjar, epidèmies, fred, etc.]
 En canvi, actualment, en una platja molt
 bonica, gran quasi casi sempre bon clima, moltes
 persones etc. → sempre ha tingut
la mateixa mida

→ Podries haver fet servir més adjectius, estàs font una descripció de dues platges totalment diferents

Quines són aquestes diferències?

→ És un text comparatiu, per tant, intenta utilitzar més connectors.

→ Evita els "etc", busca una altra manera d'acabar les enumeracions o, simplement, escriu els tres punts.

→ Els accents a la "A/a" en català SEMPRE són oberts. Mai escriguis "allà", és "alla".

418

Text 2: Complotatges

1) Com és la platja Abou? **Quina platja?**

La **platja** **Abou** era bruta i horrible, ja que allà vam passar molt en cases **maltes**, com la mort, el **tracte** amb la

gent, **lot**... Crec que no era una **platja** bonica ni estimada.
tot, què?

2) Com és en platja Aca?

Després de **tants** anys la **platja** i aquell **lloc** **està** **millorat** **totalment**.

La **platja** ja no **és** com **Abou**, ja no men **gent** en aquella

platja. **Aca** **està** **més** **bonic**, no **ni** ha **tingut** **brutícia** **com** **Abou**.

Aca **és** **més** **bonic**.

(NO VIDE EN MAREES) No vaig venir
en català! **dimarts***

→ Has de tenir cura del vocabulari. Si no saps dir alguna paraula en català, intenta buscar alguna altra alternativa.

→ Hauries d'utilitzar més connectors per poder enllaçar les oracions amb més facilitat.

→ Podries haver afegit alguna conclusió més personal per donar-li més subjectivitat al text.

→ La presentació ha estat impecable, però l'estructura del text és millorable. Ja que no es pot dividir el text per punts, ha d'estar tot redactat.

5'2

TEXT COMPARATIU

Data?

Quina platja?

La platja ^{d'abans} ~~de~~ ^{empresonant} ~~era~~ ^a ~~per~~ fer de "Preso" ~~per~~ persones innocents, ^{fins i tot} ~~incios~~ ^{pitjor} que una preso. Ara, la platja ^{es}

veu com un lloc alegre i ^{per passar-ho} ~~per~~ ^{passar-ho} molt bé. El mar d'abans era ^{rentar-se} ~~per~~ ^{banyar-se} ~~per~~ fer les seues necessitats

i també la utilitzaven ^{per matar-se a} ~~per~~ ^{els mateixos}

Ara el mar es ^{banyar-se} ~~per~~ ^{passar-ho} ~~per~~ ^{passar-ho} molt bé. Abans menjaven el seu menjar amb sorra.

Ara fem castells amb sorra. En conclusió, abans la platja era un infern, i ara un lloc divertit.

→ Has servir molt els adverbis de temps "Ara" i "Abans", intenta buscar-ne sinònims i així evitar la repetició contínua de les mateixes paraules.

→ Has de tenir cura com estructures les oracions, ja que a vegades dius alguna cosa que fa perdre tot el sentit de la frase.

→ Has fet barreja d'abans i ara, fins i tot ha repetit la mateixa frase dues vegades "per passar-ho molt bé".

→ Has de tenir compte amb els accents. Revisa les normes d'accentuació.

→ Hauries de fer servir més connectors, això ajudaria a estructures-te millor el text.

614

Quina platja?

de malalties

- la platja en el 1939 era un interí, la gent moria d'empesmetats i epidèmies, no tenien res que menjar, feia molt fred, la gent es refugiava sota terra, encara que sota terra feia igual de fred que a fora, el vent no els hi afectava, la gent moria en aquell camp i els seus cadàvers es quedaven alliberats sota. D'aquí el nom de la platja dels cadàvers.

En canvi ara en 2022 la gent s'està banyant, juga a la sorra, es beuen i se passa bé, curiós és perquè no sabem el que va passar.

- M'han agendat aquestes dues sessions perquè he après coses que haurien passat aquí que no sabia.

→ Podries afegir més connectors com: per exemple, malgrat, però...

→ Has de vigilar amb l'accentuació. Recorda les seves normes!!

→ Un text, a no ser que sigui conversacional o instructiu, no s'han de fer servir quions. Tot ha d'estar redactat, no per punts.

→ Fas servir "la gent" diferents vegades, intenta buscar-ne altres paraules com "refugiats/exiliats".

* La platja no té com a nom oficial "La platja cadàver", aquesta és una manera que em va explicar un familiar d'algui que hi va estar.

Simplement, va ser una opinió personal d'aquella persona. Però, si és veritat que aquesta expressió reuneix totes les característiques de la platja.

Data 7

TEXT ARGUMENTATIU

412

→ ~~El~~ Tojol, el Tiran i la seva mare han ^{de mostrar} d'anomenat de la seva casa, cap a França, han de fer un llarg viatge. Acompanyats del Sebastià i el Paco i el seu fill, han de dir al Tiran de venir a casa dels seus avis a consequència invis a causa de la seva mala salut. Quan van caminant el Tojol s'acosta al fill del Paco, i li comença a fer preguntes, ell no respon. Al cap d'una estona, es pareix en un reple i el Sebastià i el Paco comencen a entretindre el seu fill en un joc, perquè portava dos dies mort.

Quan arriben a França, veuen una llarga fileta de gent, i polítics dient-li's Allez! Allez! (vinga, vinga), no els deixaven passar. Se desvien a una platja deserta plena de gent, on i hauran de trobar que de estos els propers dies: la gent es mor de gana, fred, epidèmia.

→ No pots introduir el text amb quions (-), només ho pots fer en textos conversacionals i/o instructius.

→ No has redactat el que se't demanava. Havies de parlar sobre el joc de rol, quin paper vas interpretar, quines van ser les teves sensacions, i quin és la teva opinió final al respecte de la situació.

→ L'estructura del text no és l'adequada, els textos argumentatius s'han de dividir en:

→ Introducció (Tema)

→ Desenvolupament (un parell d'arguments)

→ Conclusió (la teva opinió final)

→ Vigila la presentació!! Recorda deixar marges.

Text comparatiu (Platja d'Argelers): 317

Quina cosa era diferent abans d'ara?

Abans era molt distint que a l'actualitat,

La gent ~~estava~~ és bruta i trista? Per què?

bruta i trista, ara és moltíssim més bonica,

neta, la gent va a la platja d'Argelers, a

França, i disfrutaven d'un dia a la platja normal

i corrent, seria interessant visitar aquesta

platja.

→ Havia de ser un text escrit manualment, no digital.

→ És un text comparatiu i no has fet servir cap connector

→ Hauries d'utilitzar més adjectius.

→ Hauries de puntuar més, només has escrit un punt en tot el text i és el final.

→ M'ha agradat la teua reflexió final de visitar-la.

→ Podries haver desenvolupat més el teu text.

→ En comptes de "la gent", podries haver fet servir vocabulari adequat al context com: exiliats, refugiats...

Text argumentatiu : 316

L'activitat tracta de com vivien abans avants,

aquestes persones que van ser exiliats del

seu territori, Vivien d'una manera super *és femení, per tant: exiliades*

pobre i desagradable, res amb comparació

a l'actualitat. *en*

TEXT COMPARATIU

Com era la platja abans? I com ho és ara? Quina platja?

La platja abans era una platja molt trista, molt bruta i Schreier era una festa a la mort. La gent es moria de fred, de gana i per malalties. Quan no tenien marles, les buscaven ^{als} als seus "veïns"; els ^{els les robavem} robaven.

En comparació d'ara, la platja és molt més bonica i la gent va a ^{per gaudir de la platja, per banyar-se} per ^{tranquil - tranquil·la} estor tranquil·la. No com abans, que ho no ^{per banyar-se} per gaudir si no que era per "morir".
sinó

~~La estructura del text no és descriptiva ja que~~

~~pretend~~

→ Hauries de fer servir més connectors, per poder enllaçar les oracions i fer-les més completes.

→ Estàs fent una descripció, per tant hauries d'utilitzar més adjectius.

→ Vigila els signes de puntuació. Fan frases massa llargues i és difícil llegir-les senceres sense fer cap pausa.

TEXT ARGUMENTATIU

No vauig fer l'activitat, vauig ^{haber} haber de marxar. → No tindràs nota.

COMPARATIU !!

TEXT CONVERSACIONAL

5'7

Quina platja?

La platja abans no tenia res a veure a com és ara, era molt diferent. ~~A~~ abans era bruta, amb cadavers per sota i aigua, l'aigua estava bastant bruta i molt contaminada, a comparació que amb l'actualitat, ~~que~~ no està contaminada, i la gent es pot banyar en bones condicions.

no porta accent

d'Argelers

Ara la gent gaudeix de la platja d'Argelers a França com de qualsevol altra, la majoria de persones que viuen a la platja no saben la seva història, el que va ocórrer allà fa uns anys.

A mi em donaria curiositat banyar-me, però també em faria una mica de fàstic. → fàstic? Per què?? Justifica-ho!!

→ De quina platja parles? Ho has de dir al principi del text per a que el lector sàpiga de què parlaràs.

→ Repassa les normes ortogràfiques dels accents!!

→ Estàs fent un text COMPARATIU:

→ Conversacional és de CONVERSACIÓ.

→ Hauries de fer servir més connectors.

→ Estàs descrivint dues platges totalment diferents, utilitza adjectius per parlar-ne d'elles!!

→ Vigila amb les frases compartides amb les companyes... i copiar-les idènticament. Et pot perjudicar la nota.

Català

6

Text comparatiu:

Això ho hauries d'haver contextualitzat al principi

La platja abans era molt diferent de com era, era bruta, amb cadàvers per la sorra i l'aigua, l'aigua estava molt bruta i contaminada. Ara està completament al contrari i Ara està neta i et pots banyar amb unes condicions adequades i aprofit per gaudir-la.

Ara la gent va a la platja d'Argeliers a França i es

banya com una platja normal, la majoria de persones que hi van a la platja no saben en quines condicions i quins fets van passar allà fa uns anys.

es trobava abans

A mi m'agrada poder-hi anar a la platja i banyar-me, però després de saber aquesta història, el que més se'ta poder-hi visitar-la.

→ Has servir molt la paraula "Ara", intenta buscar-ne altres paraules amb un significat semblant.

→ L'estructura del text és l'adequada.

→ Podries fer servir més adjectius per completar la descripció de la platja.

→ Està molt bé que hagi's tement el text amb una opinió personal.

→ Has de tenir cura de les faltes d'ortografia, revisa el text abans d'entregar-lo.

→ Vigila amb les frases copiades i escrites de manera idèntica, et pot perjudicar la nota. (amb les companyes...)

6

Text Comparatiu (català)

En comparació de la platja d'Argelers ~~abans~~ i la ^{l'actual} actual. Hi ha hagut un ^{canvi} canvi molt gran, com per exemple, el mar de la platja ~~abans~~ ^{abans} era entre gris i negre i ^{actualment} actualment el color del mar de la platja és blau. ~~Abans~~ la gent no volia anar a la platja, perquè significava un símbol de mort i de ^{crisi} crisi. ^{en canvi} En canvi, en l'actualitat, la gent va a la platja per divertir-se i passar una bona estona. En conclusió, la platja ha canviat molt.

→ la lectura del text ha estat molt complicada, ja que no has fet servir cap coma i només dos punts, dels quals un és el final. Has de puntualitzar més el text per donar-li més sentit.

* l'aigua de la platja el 1939 no era gris i negra, les fotografies que us vaig ensenyar eren d'aquests colors, perquè són antigues. l'aigua sempre ha estat blava, més bruta o més neta, però sempre de color blau.

→ Podries haver fet servir més adjectius, estàs descrivint dues platges totalment diferents!! Quines són aquestes diferències?

→ Repeteixes molt "abans" i "actual" (derivats), podries fer servir altres paraules que vulguin dir el mateix i fer més atractiu el teu text.

CIUTADANA

Vaig tenir un problema just abans d'aquesta activitat al pati, i no vaig poder participar-hi.

→ No podries tenir nota d'aquest text

COMPARACIÓ PLATJA D'ARGELERS

6'4

Al 1939, la platja no era gens agradable, ja que, per començar, testimonis o familiars de testimonis sobre aquest lloc, l'anomenaven a la platja "playa cadàver".

Abans, la platja d'Argelers, era un infern, hi havia molta gent aglomerada i ho passaven malament. No tenien ni propietats ni menjar, per això passaven molta fam i fred.

Per calmar l'aire, alguns s'enterraven a la sorra, tot i que encara feia fred. La gent acabava suicidant-se.

Ara, aquesta platja, és una platja normal, on la gent es diverteix i juguen a qualsevol lloc, hi ha tranquil·litat.

La gran part de francesos, no tenen ni idea de la història de la platja d'Argelers:

→ Diferències entre gens i gaire:

- Gens: que no hi ha res.
- Gaire: que només n'hi ha una mica.

→ Fas servir "gent" tres vegades, intenta buscar-ne sinònims per fer més atractiu el text. "Exiliats, refugiats, població, ciutadans..."

→ M'ha agradat molt com has contextualitzat el text fent servir "playa cadàver". També m'ha agradat com l'has acabat, de manera objectiva.

→ "Abans" i "Ara" són adverbis de temps que s'utilitzen molt, intenta fer servir altres com: antigament, actualment... Això t'ajudaria a crear un text més competitiu.

→ Repeheixes molt "platja", intenta buscar altres alternatives com per exemple "Camp de concentració".

Text argumentatiu

Data?

417

Reflexió sobre el joc

En el joc el meu ^{personatge} personatge ^{estava} sempolicia ^{que representaven els ciutadans} havia una persona dels camionants que parlava i es queixava molt. Havíem quan va ser el moment d'escollir, jo i un altre company, el vam escollir, el vam agafar i el company ^{se'l} no va emportar a una paret i va fer com si l'hagués matat i no va poder despedir-se.

acomiar-se. De qui??

→ Ha estat genial que hagi explicat una escena que hagi viscut durant l'activitat, però com t'has sentit? Hauries d'haver argumentat les teves sensacions durant el joc.

→ Fas servir "escollir" dues vegades en una mateixa frase, podries buscar-ne altres alternatives com: "seleccionar", "assenyalar"

→ Quan dius "agafar", no crec que sigui la paraula adequada. Podries haver dit que el van "atrapar" o "cagar".

→ "Camionants" són tots. T'he fet una anotació amb la correcció al text.

→ L'estructura del text ha de ser la següent:

→ Introducció (tema)

→ Desenvolupament (un parell d'arguments)

→ Conclusió (la teua opinió final)

818

Text Argumentatiu

Policia

A la guerra Civil, quan va haver-hi l'exili dels republicans, vam haver-hi de fugir cap a França, allà els "policies", no els tractaven lleng bé i a mi em va tocar fer de policia, em va tocar joc de rol.

Em primer lloc, a mi el tema de com tractaven als ciutadans ho veig molt injust, perquè ells acabaven de fugir del seu país per culpa d'un dictador. Quan jo em vaig posar a la pell d'un policia, no ho podia fer 100% perquè em feia molta pena del que feiem amb aquestes persones que no tenien res de culpa el.

Jo no em podia imaginar ~~de~~ com ho van passar aquestes persones. És una de les coses més injustes que he escoltat a la meua vida.

→ Perfecte! M'ha semblat un text molt ben raonat. Amb la comparació de les teves sensacions amb la dels exiliats republicans.

→ Vigila les faltes greus d'ortografia "lleng" o "lloc". Estudia les normes de la "j" i la "g".

→ Molt bon ús dels connectors i l'estructura del text és de deu.

Català

5/6

Text argumentatiu:

① A la classe de dimarts 25 d'octubre va venir l'Àlex a la classe a fer-nos una exposició, per una activitat del seu TDR. Ens va explicar i ens va posar en context del llibre que estem llegint a la classe.

Una de les activitats que havíem de realitzar era fer un joc amb 7 policies que erem companys de classe i els altres erem la gent del poble. Els del poble havíem d'anar caminant recte perquè els policies ens feren posar-nos posant-nos en una línia recta.

El joc a mi em va agradar perquè vam poder sentir com vivien en l'època de Franco i en les condicions que es trobaven.

① → Aquesta explicació, tot i que està genial, no hauria de formar part del text argumentatiu, ja que només se't demanava que expliquessis les teves sensacions durant el joc de rol.

→ L'estructura del text no està bé del tot. L'has de dividir en:

→ Introducció (Tema)

→ Desenvolupament (un paràgraf d'arguments)

→ Conclusió (la teua opinió final)

Text Argumentatiu

5

Quan vam fer l'activitat de com es sentia la gent o si sor maltractada

i com les seves famílies eren afusellades FUSILADES.

Jo em vaig sentir moltament perquè pensar que si ara passés això no sabria com viure.

→ L'estructura del text no és l'adequada, has de dividir el text de la següent manera:

→ Introducció (tema)

→ Desenvolupament (un parell d'arguments)

→ Conclusió (la teva opinió final)

→ Vigila les faltes d'ortografia.

→ Hauries d'haver argumentat quines han estat les teves sensacions durant l'activitat.

Text Comparatiu

Com era la Platja abans? Quina platja?

Abans tenia ^{poor hygiene} Rec insiere, estava molt bruta,
 feia ^{angorosa} angustia, ^{quan trepitaven} Quan pitjaves la platja senties
 males vibes, ja que la gent feia les seves
 necessitats a la Incurs la van lluitar Platja
 cadàver. Fins i tot, anomenen

Com és la platja ara?

Ara és molt ^{visitada} habitada, també és molt neta, hi va
 molta gent. És com una platja normal com si
 fos de Barcelona.

→ L'estructura del text no és l'adequada, ja que
 qualsevol text, que no sigui ni conversacional ni
 instructiu, s'ha d'escriure tot seguit no per quions,
 títols...

→ Compte amb les faltes d'ortografia.

→ Intenta utilitzar més connectors per enllaçar
 les frases amb més facilitat.

→ Està bé la informació donada, però intenta fer
 ús de més adjectius. Estàs descrivint una platja!!

* La platja no té com a nom oficial "La platja cadàver".
 Va ser una manera que va tenir un testimoni d'allà
 que d'explicar-nos que significava per a ell aquella
 platja.

- L'estructura no és l'adequada
  - Introducció
  - Desenvolupament
  - Conclusió

→ Vigila amb els accents.

→ Hauries de revisar les normes de puntuació.

TEXT ARGUMENTATIU - REFLEXIÓ SOBRE EL JOC: (515)

Principalment, a mi la dinàmica del joc em va semblar molt original i divertida.

Bàsicament era ^{consistia} que en ^{com} [concret] 7 persones de l'autor,

havia d'actuar com a policies de l'any 1939 durant més o menys 5 min, la resta de la classe havia de fer exactament el mateix, però en comptes de policies havia de ser ciutadans. Cal reconèixer que era un joc força realista, ja que es podia visualitzar de tot desde gent que acabava infanta, gent que els cridaven i renyaven, gent sent agredida i fins i tot gent sent apusellada. Al meu entendre aquesta activitat ha estat molt bona perquè obríem els ulls de com ho passaven en aquells moments.

TEXT COMPARATIU - COM ERA LA PLATJA ABANS, I ARA? (716)

La platja d'Argelers abans era un lloc característic, ningú volia anar-hi i totes les seves condicions era dolentes. Si anaves policies tenir per assegurat, que ho fassaries mala ment. Ja ^{fos} ^{si} ^{guis} per ganar, epidèmies, fred, etc.,

Però podem confirmar que actualment és tot el contrari.

A molta gent li agradaria anar-hi, ningú passa gana, ningú es contagia i ningú passa fred. I totes aquestes diferències són ^{degudes} ^{de} ^{la} que, ^{abans}, la platja d'Argelers era un camp de concentració i en aquests moments és una platja qualsevol.

Així que hem passat que el marxeix llor l'anomenen, ^{és una oració agramatical, no s'entén gaire} la nota assegurada a la platja cadàver a que es ^{ja l'has pronominatitzat} parli de la ^{bonica} que és [aquesta platja].

→ Fas servir massa "platja", busca altres alternatives com "camp de concentració".

* La platja no té com a nom oficial "La platja cadàver" va ser una manera que va tenir un testimoni d'allà per explicar-nos que significava per a ell aquella platja.

→ No posis mai un punt "•" per començar el text!!

314

TEXT ARGUMENTATIU

Data?

EL JOG ET FA REFLEXIONAR SOBRE LA GENT QUE VA VIURE AQUESTA SITUACIÓ DE MORIR PER NO FER RES, JO EN EL JOG VAIG SER CIUTADÀ I ELS POLICIES EN VAN TRIAR ENTRE MÉS DE 20 PERSONES PER AFUSELLAR-ME I NO AGRADA QUE T'AGRAN A TU PERQUÈ SI, JO EN VAIG SENTIR MOLT MALAMENT PERQUÈ NINGUN JUGÀ UN PENS EN TOTES LES PERSONES QUE VAN VIURE AIXÒ EN AQUESTES SITUACIONS I QUE MOLTS D'AQUESTES PERSONES VAN MORIR AFUSELLATS I ÉS DIFÍCIL DE PENSAR.

TEXT COMPARATIU

5'5

Quina platja?

LA PATA ABANS ERA LA MORT ASSIGURADA. LA GENT NO VOLIA ANAR PERQUÈ SABIA QUE É MÉS PROBABLE ERA QUE MORIRIA, ABANS EN AQUESTA PLATJA LA GENT PATIA MALALTIES I COM QUE NO TENEN ELS RECURSES, DONCS ~~FINALMENT~~ MORIR. ARA LA GENT VA A AQUESTA PLATJA PER DESCONNEXAR DE VALORS, A GAUDIR, A BANYAR-SE. LA GENT ARA NO MORE EN AQUESTA PLATJA O NO ~~EN AQUESTA~~ EN AQUESTA PLATJA ÉS LA DIFERÈNCIA D'ABANS A ARA.

→ la presentació no es gaire política. Hauries de separar el text per paràgrafs i deixar marges.

→ Repeteixes massa: "Abans" i "Ara". Intenta BUSCOT-NE altres adverbis de temps com: "Actualment" i "Posteriorment".

→ Fas servir constantment "La gent" i "Aquesta platja", podries fer servir altres paraules com "Exiliats/Refugiats" o "Camp de concentració".

→ Vigila la puntuació. Fas frases massa llargues i és molt difícil seguir la lectura.

→ Has estat parlant d'una platja durant tot el text, però de quina platja parles? LA PLATJA D'ARCELERS.

511

NAI, es pot escriure doncs (per començar) en un text. És una paraula que s'utilitza oràlment, per fer temps i pensar que diràs.

Quan vam venir al país ja jaica de República Espanyol i quan ha començat el joc m'he sentit molt malament perquè et perseguen et controlaven el espai "tota el estora". A més a més, no et comportaves molt bé et portaven a un lloc diferent i pedien què et treuen't.

Text comparatiu 611

Quan vam venir les imatges de la platja cadaver an van ser els exiliats doncs mala impressió de l'agua estava bruta, poca humitat, sense mullada. En canvi, quan vam veure la platja normal com heies a la platja en França la visió i es fica mitx a l'agua que està mullada.

- # La platja no té com a nom oficial "Playa cadaver". Aquesta va ser una manera que va tenir un testimoni d'allà per explicar que significava per a ell aquella platja.
- > M'ha agradat molt que diguis "exiliats" i no "la gent".
- > Intenta fer servir més adjectius per descriure la platja del 2022.
- > Ha estat genial que hagis mencionat les imatges, això ha contextualitzat doncs has après aquesta informació.
- > Has de millorar la presentació. Recorda deixar marges!!
- > De quina platja parles concretament? Platja d'Argelers.

Text argumentatiu sobre 5'3 ~ el Joc ~

Avui hem interpretat als policies i als ciutadans de la Guerra Civil. Fa Doncs però pensat que això va passar a la realitat i també que podria passar en un totot. Hauríem de fer una fita i et podien escollir per afusellar-te, fusió de per aquesta raó és molt injust. Tot i així que nosaltres erem Malgrat/Tot i que... 29, mentre que a la vida real van ser unes 50000 persones que eren allà ahí només per la seva forma de pensar.

Text comparatiu 3'1

Com era la platja abans? Com és la platja ara? Quina platja?
La platja d'abans / La platja d'Argelers de 1939 sever
 La de abans estava molt bruta, perquè feien les necessitats al mar ahí ja que no tenien lavabos, mentre que les d'ara estan netes qui? i la gent es moria a l'aigua. Ara, a les platges no hi ha cap cadàver a l'aigua.]
 * Això no és cert del tot, ja que existeixen altres platges, mar... on la gent continua morint. Hauries d'haver parlat només de la d'Argelers.

- la presentació no és l'adequada. Recorda deixar marges!!
- Has de seguir una estructura, primer parles de la platja d'Argelers a l'any 1939, després en l'actualitat i tornes a fer referència a la d'abans sense cap connector contradictori. Si fas les frases així, perd tot el sentit el que vols dir.
- Intenta fer frases curtes, però clares.
- Estaria súper bé, si utilitzessis més adjectius per descriure les dues platges.
- No oblidis mai d'escriure el subjecte. "Quina platja? Qui feien les seves necessitats al mar?". Podries haver utilitzat paraules com: exiliats, refugiats...

Text Comparatiu

619

Com era la platja abans? I com és la platja ara?

La platja ara és [com una platja] normal on la gent es banya, pren el sol i fa activitats per divertir-se. En canvi al 1939, era un lloc on hi havia fam, moltes [malalties tant físiques com mentals] i ^{passaven} pasaven molta gana, alguns es suïcidaven al mar per no viure en aquestes condicions.

Text Argumentatiu

611

entenc que vols dir, però està mal redactat.

[Al joc que vam fer al pati sobre que els exiliats i els policies jo ^{enci/voig en} crea un exiliat. A mi els policies no ^{em} he van fer res, només ^{em} hem van dir que vagi en fila. Va ser un joc que hem va agradar, però els policies haurien d'haver sigut més estrictes.

TEXT COMPARATIU:

- M'ha agradat molt que hagi destacat que les malalties també fossin mentals i no només físiques.
- Busca alguna alternativa per "com una platja".
- No oblidis mai posar el punt final del text!!
- En comptes de referir-te a "la gent" d'aquesta manera, podries haver fet servir "exiliats, refugiats.."

TEXT ARGUMENTATIU

Em va tocar ser la gent del roble. Jo que no vaig poder jugar molt, el temps que vaig jugar em vaig imaginar que la gent patia això de veritat, i es morien. No vaig ser atropada "pillada" en el joc però igualment vaig sentir empatia per els altres ambaixats que ven morir en el joc. Havíem datat començant en línia recta com no seien clars. Em va agradar molt el joc i la manera que va tenir "Això s'explica-ho".

→ L'estructura del text no és l'adequada, has de dividir el text en:

- Introducció (tema)
- Desenvolupament (un panell d'arguments)
- Conclusió (la teva opinió final)

→ Hauries d'haver explicat més quines van estar les bones sensacions durant el joc relaciona-les amb el teu personatge.

→ Podries haver fet servir vocabulari adequat al tema, per exemple, en comptes de "gent" escriure "refugiats", "exiliats" o "republicans espanyols".

TEXT ARGUMENTATIU

417

Data?

El Soc no ha sigut res comptat amb el que ^{qui?} Passaven _{vivien}.
Que unes Persones facin aquestes coses a altres, em
Sembla molt cruel. El Soc en sí, va ser molt Fred
i em vaig sentir estranya ^{interpretant a} sent que Soc, una de les
moltes Persones que van passar per això. Sincerament
no vull ni pensar el que van passar aquelles Persones.

→ L'estructura del text no és l'adequada, l'hauries de dividir en:

- Introducció (tema)
- Desenvolupament (un parell d'arguments)
- Conclusió (la teua opinió final)

→ Fas servir frases amb les mateixes paraules i sembla que diguis el mateix. Intenta buscar-ne altres alternatives.

→ És un text argumentatiu i no has argumentat gaire. Hauries de redactar les teves conclusions i desenvolupar més els teus arguments.

→ Podries haver fet servir vocabulari adequat al tema; per exemple, en comptes de "persones" escriure "exiliats", "refugiats"...

Data?

711

Text Argumentatiu

(Ara que esteu juts) Els títols de llibres s'escriuen en cursiva o subratllat.

Al llibre ^{fet} per aquest paper de posició a un camp de refugiats, ~~no~~ ^{he admet} ~~compta~~ de que els regidors es passen massa amb els exiliats ^{desorbitats} espanyols, que són gent que han vingut corrent d'altres desorbitats per tal de trobar un lloc més segur, més prosper, i es troba que si tan sols són tractats de bona manera a l'altre part.

Penso que aquesta posició hauria d'haver sigut més flexible, a més, ^{tenint} en compte que els regidors provenien del Senegal i que de segur que els francesos ^{els} no li van posar gaires facilitats per continuar amb una vida normal. Amb això vull dir que els regidors haurien d'haver reintegrat ^{reintegrat} més que ningú d'altre amb els exiliats.

- L'estructura del text està incompleta / hauria de dividir-se en:
  - Introducció: (Tema)
  - Desenvolupament: (un parell d'arguments)
  - Conclusió (la teua opinió personal)
- Hauries de repassar els participis.

412

Text Argumentatiu (català)

La meua

Mi reflexió sobre el joc, que hem fet al pati, com a policia, va ser que ^{em} hem va ser molt dur perquè el pensar que el que vaig experimentar va passar en la vida real ^{fa} va uns anys ^{em} hem fa molta cosa, ^{quan} ~~que~~ vaig ~~que~~ escollit una persona per ^{afusellar-la} fusilaria ^{em} hem vaig sentir molt malament perquè abans la gent que sortia escollida en veritat no feien ^{només} solament intentar sobreviure. La meua reflexió és que el joc ^{em} ha fet reflexionar sobre les coses ^{tan} maltes que va passar a la guerra civil.

Guerra Civil

- Què vols dir amb "molta cosa"? És massa col·loquial, hauries de trobar una altra alternativa.
- Si escrius "la guerra civil espanyola", si pot anar en minúscula. Però si escrius "la Guerra Civil", en aquest cas l'has d'escriure en majúscula.
- L'estructura del text l'has de dividir en:
  - Introducció (Tema)
  - Desenvolupament (un paràgraf d'arguments)
  - Conclusió (la teua opinió final)
- Has de puntuar el teu text més sovint. Ha estat molt difícil la seva lectura i comprensió, ja que no has fet servir quasi cap signe de puntuació.
- Hauries haver fet servir vocabulari adequat al tema, per exemple, en comptes de "gent" escriure "exiliats", "refugiats"...

412

LA MEVA VIDA
 LA MEVA VIDA
 LA MEVA VIDA

em fa moltíssima pena

A mi Això em dona moltíssima pena veure a les pobres persones que hi fugien de CASA SEVA per la guerra i a sobre, els tractaven pitjor a França (FORA de la guerra) que a casa SEVA (LA GUERRA). Jo no se com la gent té la sang tan guedada per fer això. Esque és inhumà, jo no hi seria CAPAC de fer això ni per diners ni per que ~~els altres~~ em faci mal. És algo que no hi faria mai a LA MEVA VIDA.

→ L'estructura del text no es l'adequada, s'has de dividir en:

→ Introducció (Tema)

→ Desenvolupament (un parell d'arguments)

→ Conclusió (la teua opinió final)

→ Vigila les faltes ortogràfiques, has de revisar les normes de la gramàtica.

→ Has de tenir cura de la barreja de majúscules fent de minúscules, això és pot confondre i que se't penalitzi.

→ És un text argumentatiu, per tant has de d'haver desenvolupat més els teus arguments.

→ Podries haver fet servir vocabulari adequat al tema, per exemple, ~~era~~ en comptes de "persones" escriure "exiliats", "refugiats"...

TEXT ARGUMENTATIU

815

[Ara parlare] d'una activitat que hem fet avui a l'hora de català per tractar el tema de l'exili i com és sentia la gent exiliada
no porta accent

Per fer aquest exercici hem sortit al pati i ens hem dividit repartit entre policies i ciutadans que estan fent la ruta de l'exili.

A mi m'ho toca ser un ciutadà, el que havia de tenia que fer era caminar i fer cas als policies perquè si feia el que volia en podrien afusellar fusilar.
Era molt estricte, ja que haviem de amag afemam fila teniem que anar en una fila a silenci i sense molestos ni fer cap soroll, amés podien rebre empentes i cops dels policies.
a més empentes

En conclusió, aquesta situació és molt dura perquè no només veus agresions sinó que no tens diners i probablement perdes a la família per el cani, tot això per intentar salvar-te ti de la guerra.
salvar-te pel per el = pel

→ No pots introduir un text amb "Ara parlare", primer que no estàs parlant i segon, aquesta expressió només es fa servir de manera oral.
Vigila amb això!! Tot i això, has seguit bastant bé l'estructura del text argumentatiu.

→ RECORDA!! TENIR+QUE NO ⇒ HAVER+DE SÍ

→ Vigila les faltes d'ortografia, això perjudicarà els teus resultats.

617

Redacció

Data?

L'activitat que hem fet al pati ho m'ha fet sentir el que les persones patien [això sentien] ^{no se sentit} perquè allò era molt pitjor. Però he pogut imaginar com era d'horrible per aquelles persones innocents haver d'acceptar aquest tracte amb estes les altres condicions violentes per les que estaven passant.

També he pogut sentir l'àsoma a través d'algunes persones que no podien fer l'activitat perquè els costava ser dolents,

= 68 paraules

→ Ha estat un text breu, però impecable la reflexió. Has posat diferents exemples de les dues situacions i, això, ha contextualitzat molt bé què han estat les teves sensacions durant l'activitat.

→ La estructura no ha estat perfecta, ja que s'ha de dividir el text en:

→ Introducció (Tema)

→ Desenvolupament (un parell d'arguments)

→ Conclusió (la teua opinió final)

→ Podries haver fet servir vocabulari adequat al tema, per exemple, en comptes de "persones" escriure "exiliats", "refugiats"...

An abstract graphic on the left side of the page. It features a light green, irregular shape with several smaller, rounded pink shapes inside it. This green shape is set against a larger, solid pink background that also contains some darker pink, rounded shapes at the bottom. The overall style is minimalist and modern.

ARA

QUE

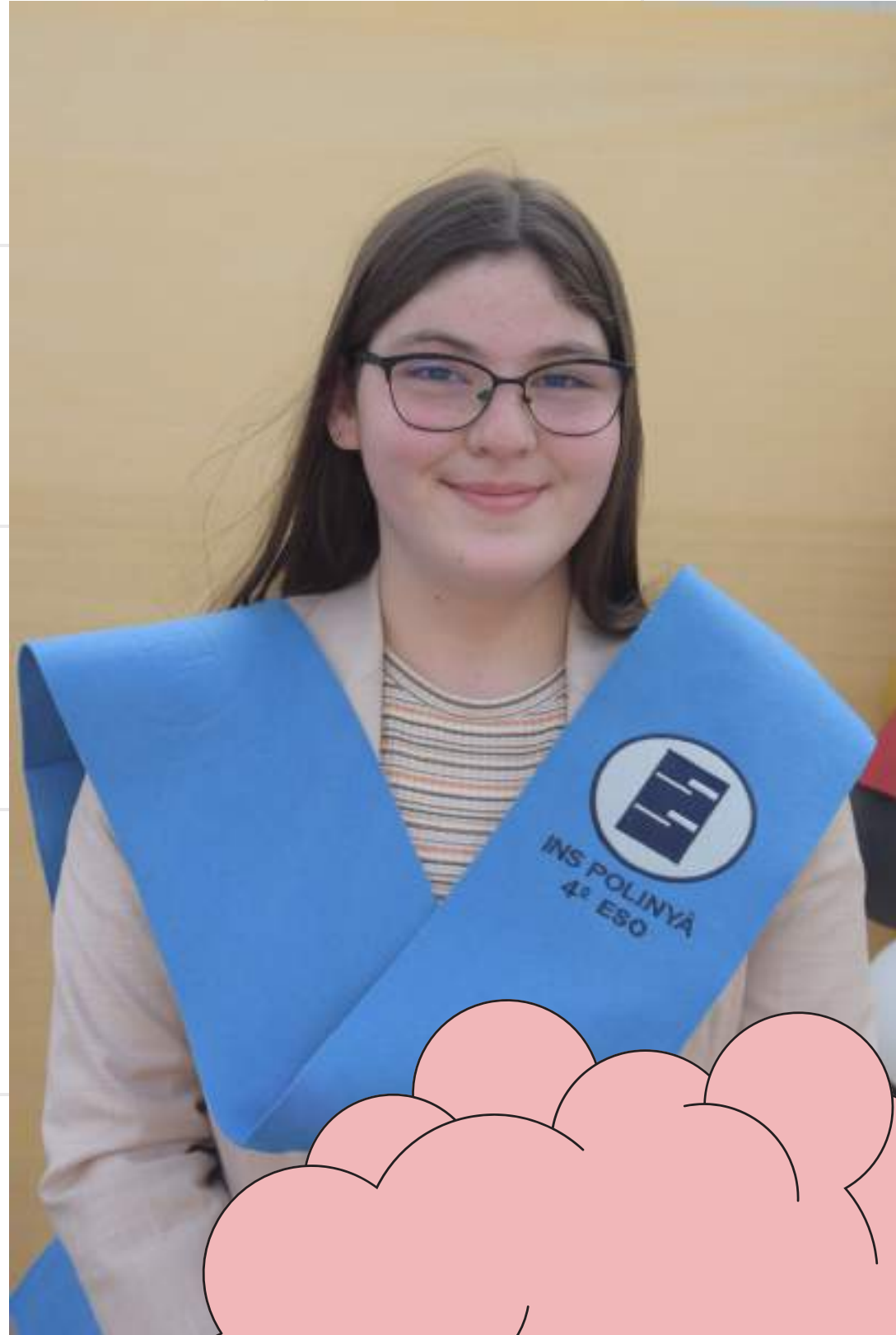
ESTEM

JUNTS

ADA BAUTISTA

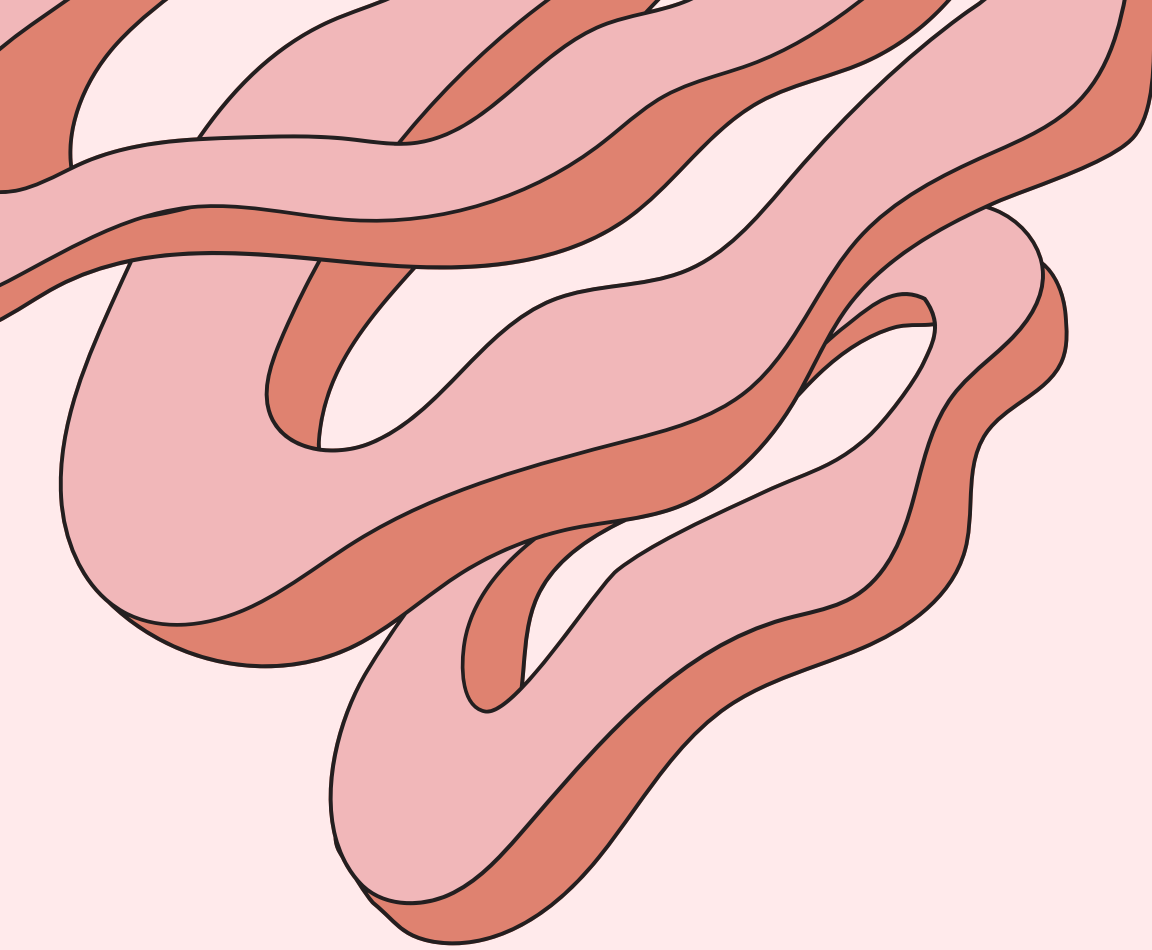
PRIMERA SESSIÓ

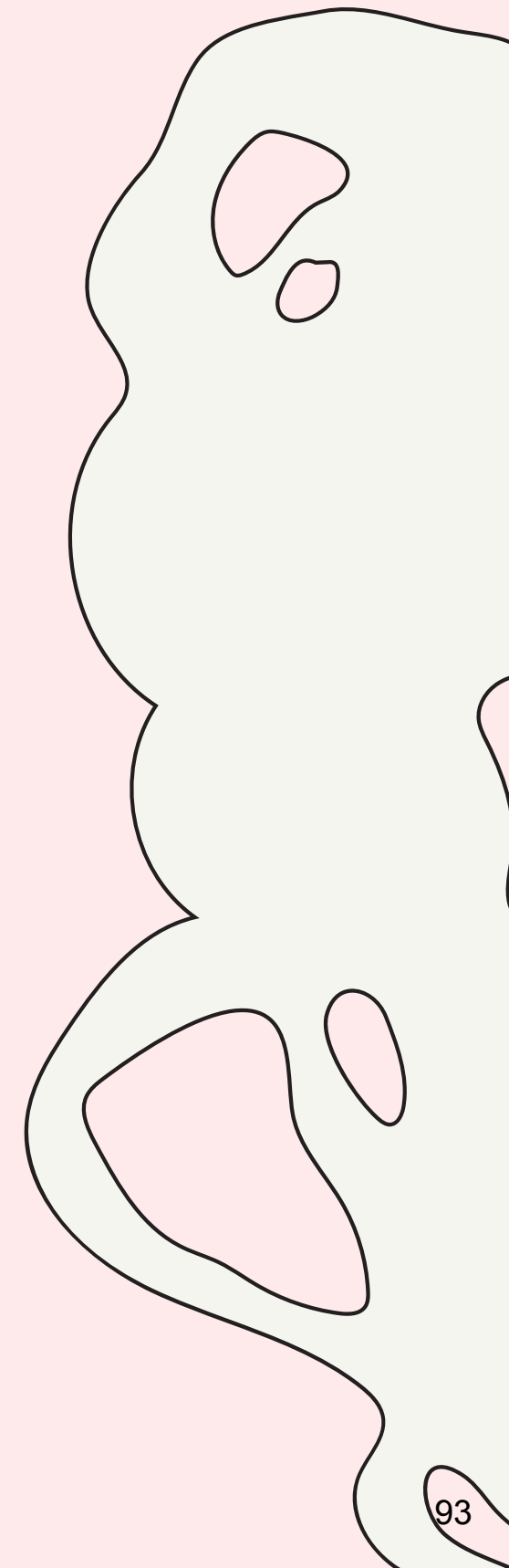

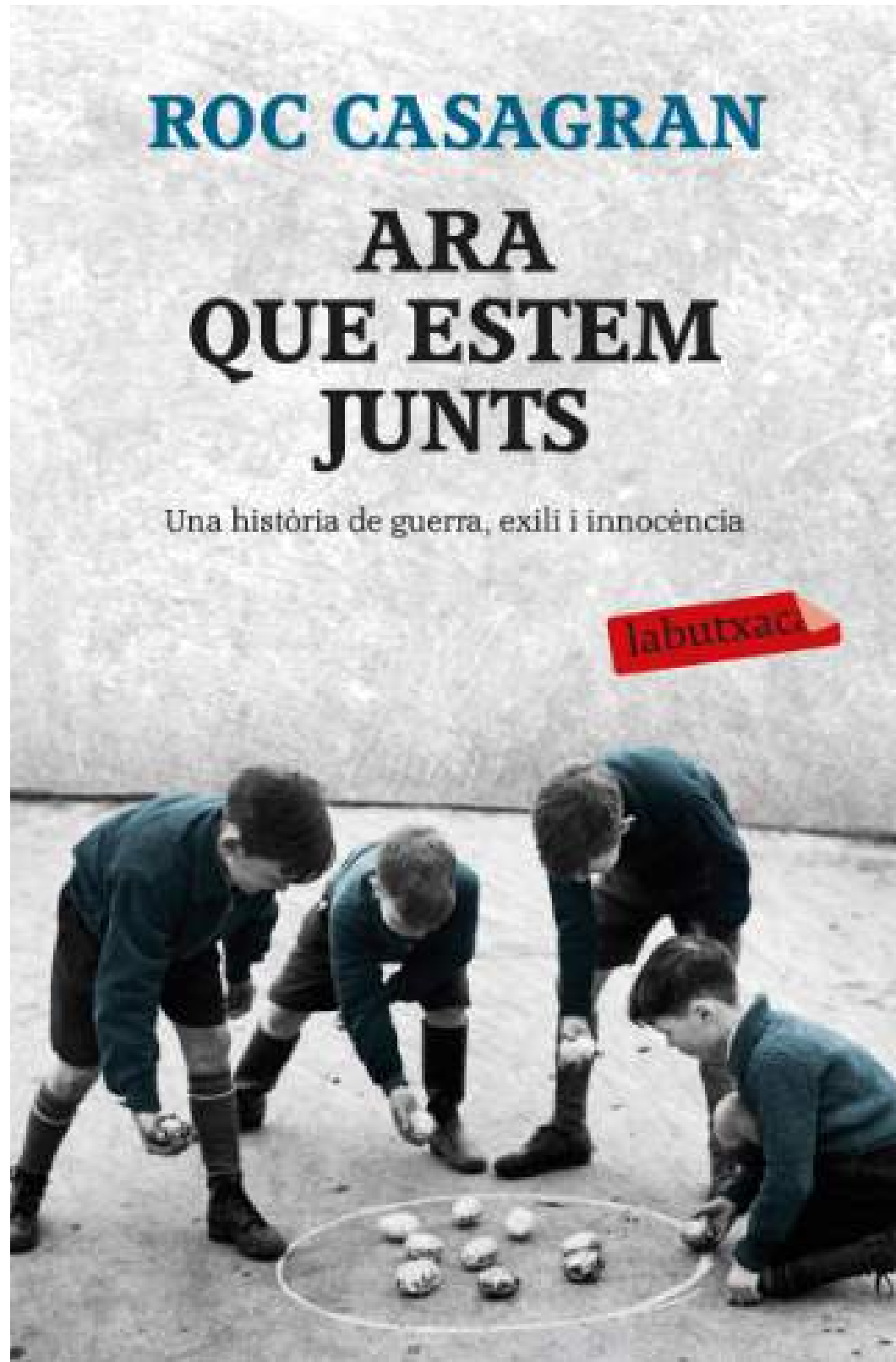
Ada Bautista

- Soc alumne de 2n de Batxillerat
- Estic elaborant el meu TDR
- Vosaltres en formeu part

ARA QUE ESTEM JUNTS

ROC CASAGRAN
GUERRA CIVIL
EXILI REPUBLICÀ

GUERRA

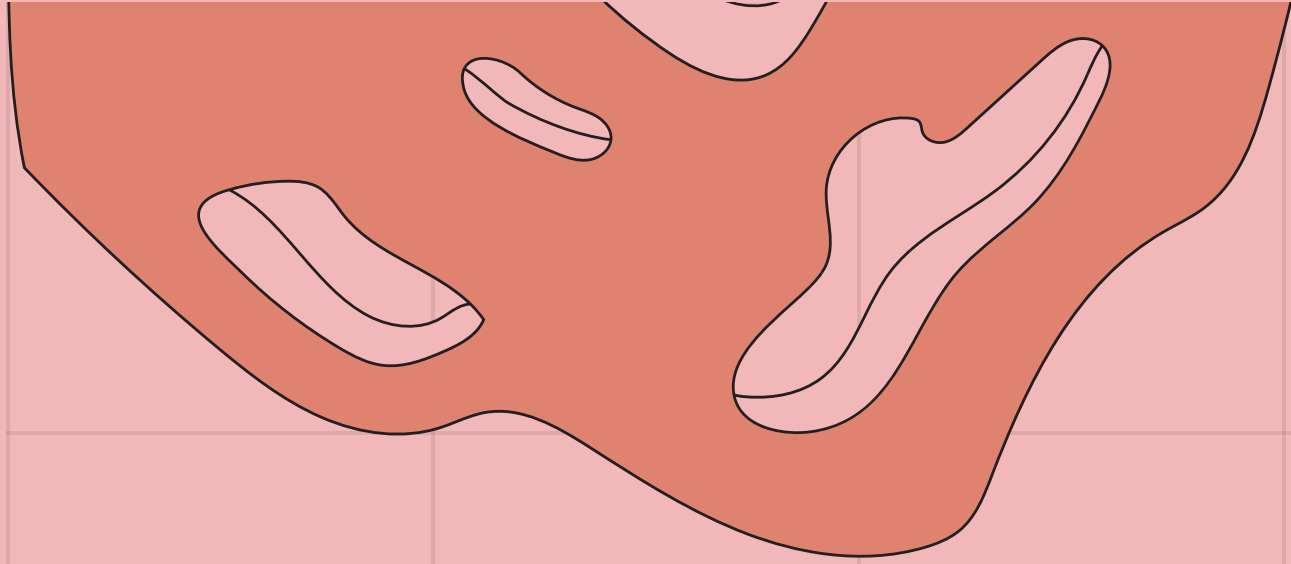

FRANCO

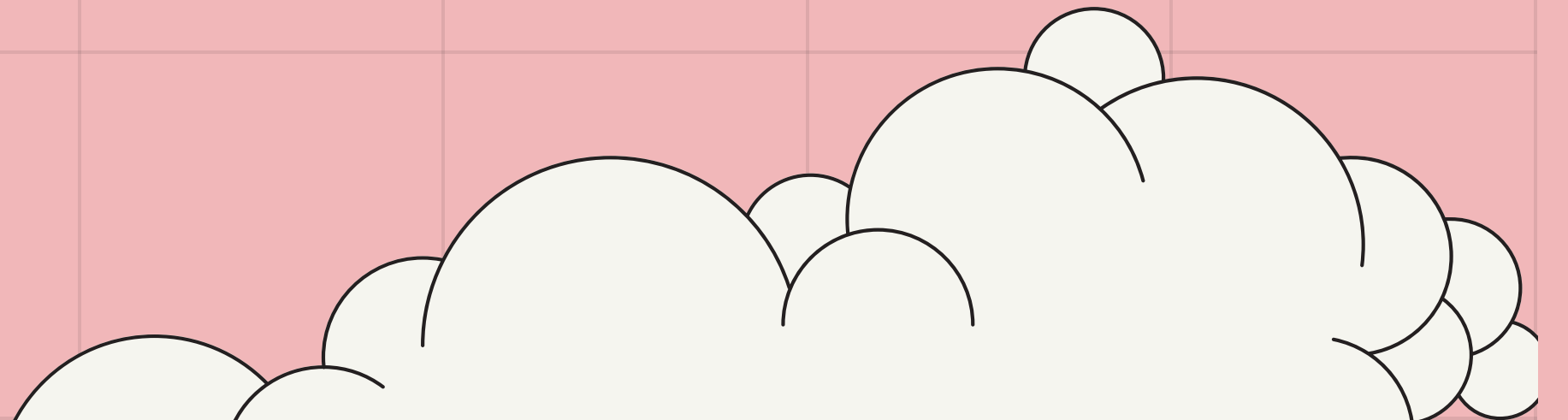

EXILI

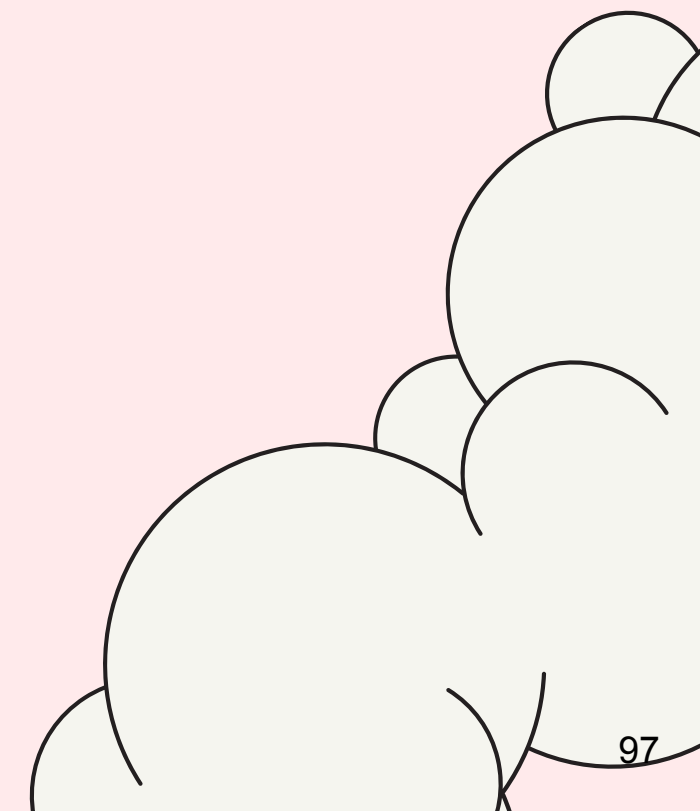
RESUM

Descripció física i de personalitat dels protagonistes.

Esglésies cremades. No poden sortir de casa.
El Tòfol surt, el veu el pare i no li diu res.

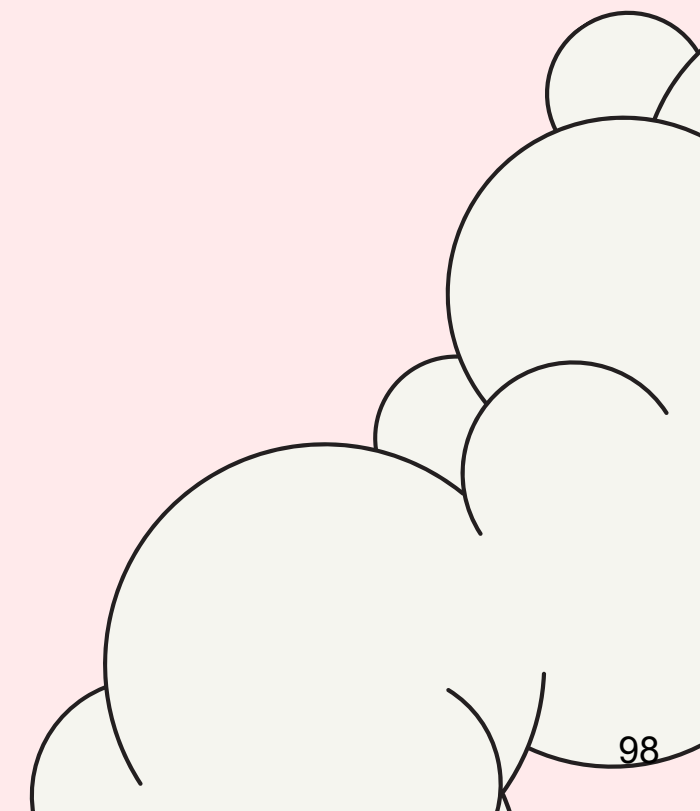
S'emporten un home a fer el passeig. Arriba gent dels sud d'Espanya. Sant-Pau i Bóta-de-vi.

El Tòfol li agrada la Maria, però el Pau se li adelanta.

El pare anuncia que marxa al front. La mare i el Tian ploren, el Tofòl no perquè els homes no ploren.

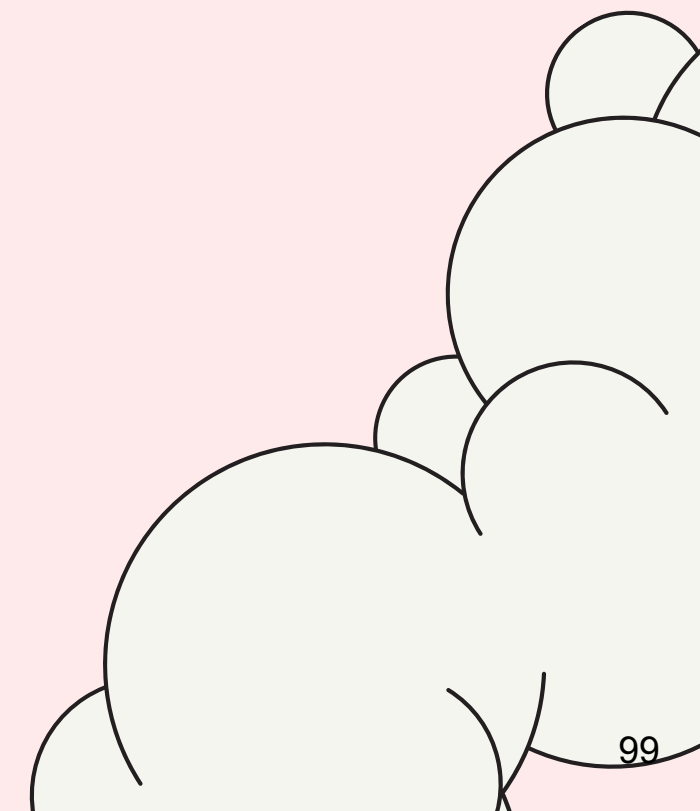
El Tòfol roba menjar a un pagès. Es fa mal. S'amaga i es troba amb la Maria. La protegeix i quan l'acompanya a casa ella li fa un petó.

La Maria marxa de Sabadell, a conseqüència de la guerra.

13 aniversari dels bessons. La mare els regala un quadre. El Tian li regala un poema al Tòfol. El Tòfol li regala cireres al Tian. Aquest està malalt.

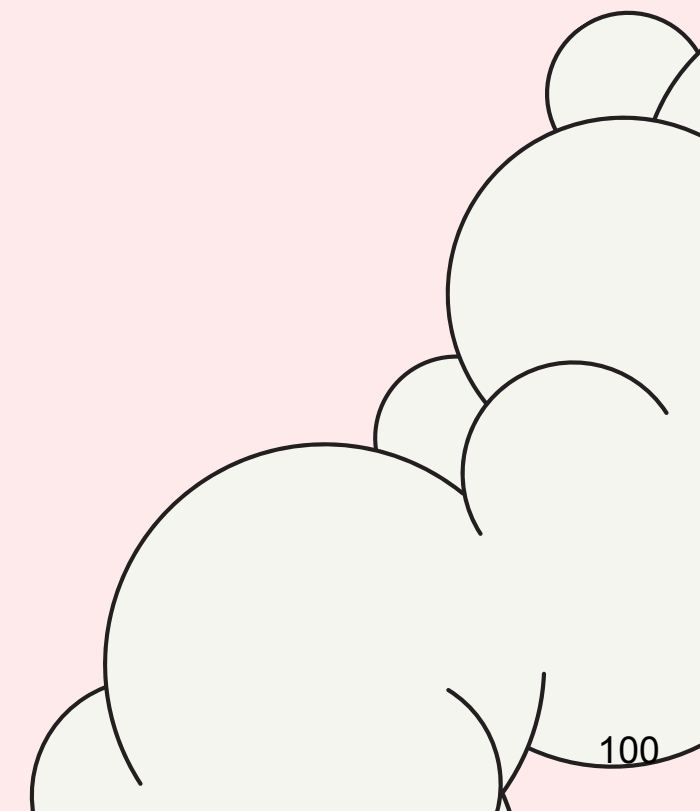
Arriba el Sebastià i diu un missatge de part del pare. Demana a la seva família que marxin cap a França i després els buscaria allà on estiguessin.

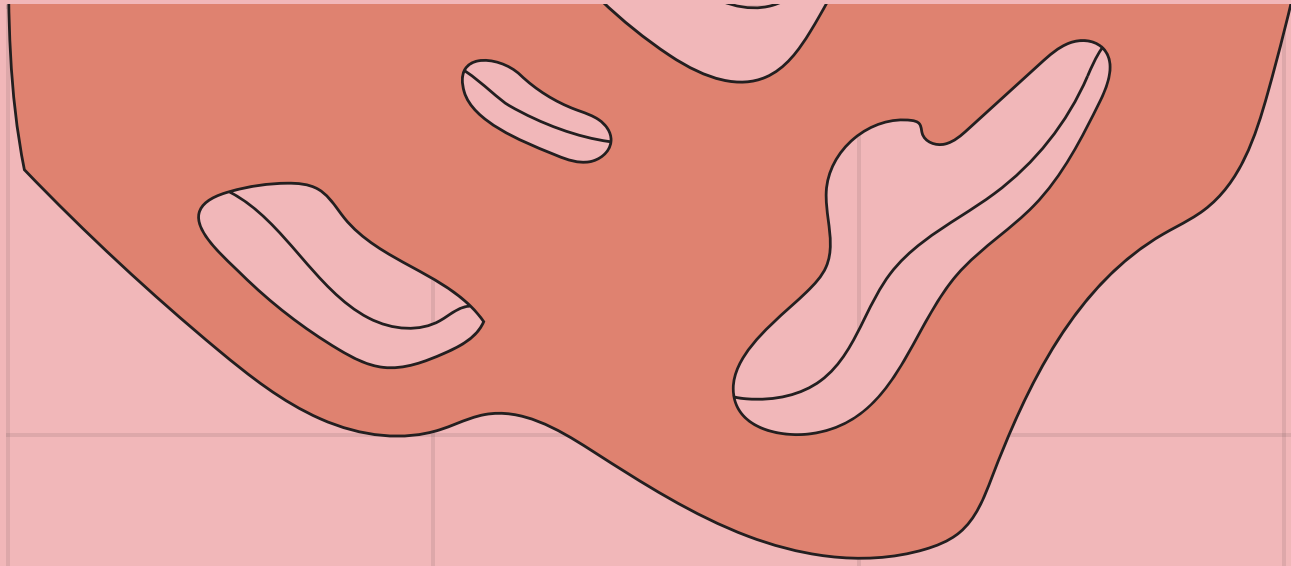

Comencen la ruta de l'exili. Arriben a casa dels avis. El Tian es queda. El Tòfol, la mare i el Sebastià continuen. El Tòfol li escriu un poema al seu germà.

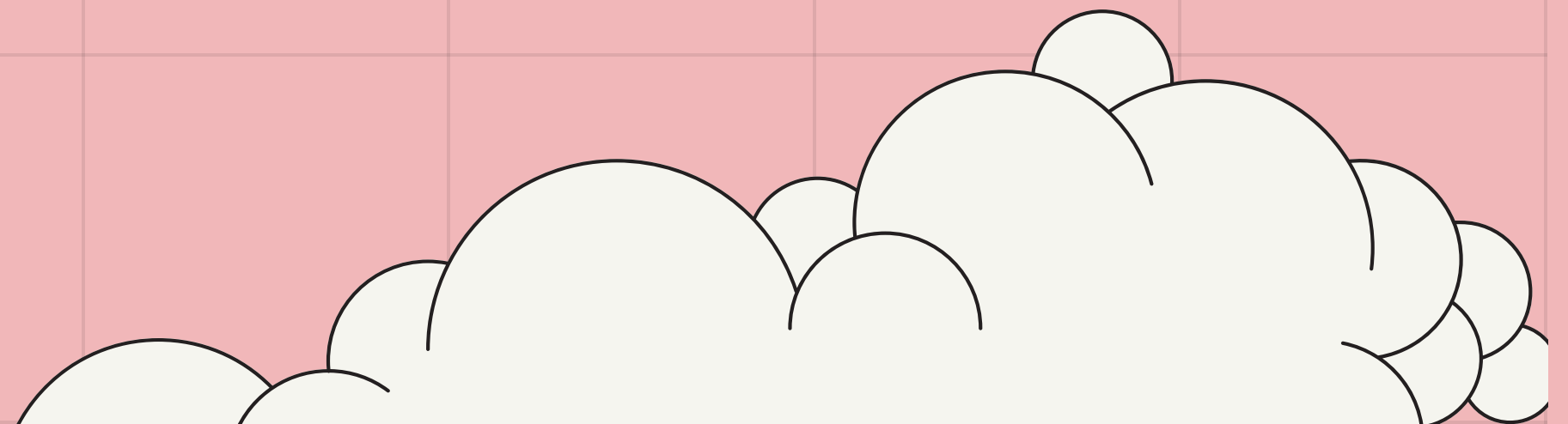
Van de camí a França a un camp de refugiats. Cada vegada eren més persones. El Tòfol fa preguntes a un nen. No contesta. El Sebastià i el pare del nen fan un forat per enterrar el nen, que portava dos dies mort.

CAPÍTOL 12 ??????

LLEGIM

QUÈ HEM LLEGIT?

ROLE PLAYING

QUI ETS?

POLICIA

Has d'anar muntat en un cavall
Tractar malament a la població civil
Has de dir <Allez, allez>

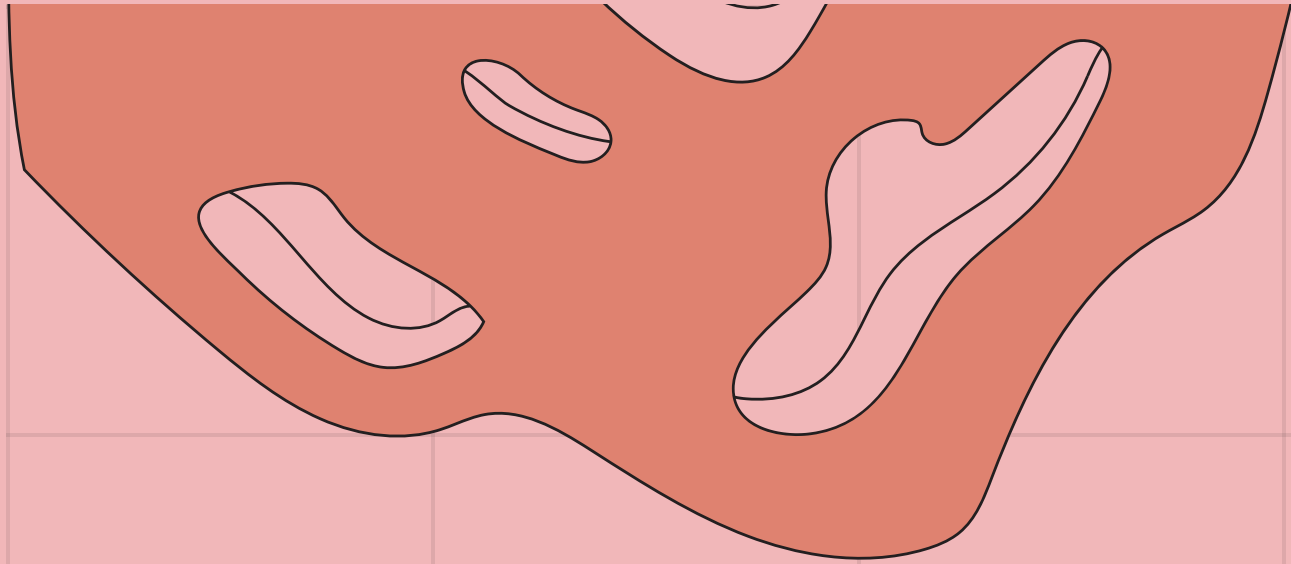

QUI ETS?

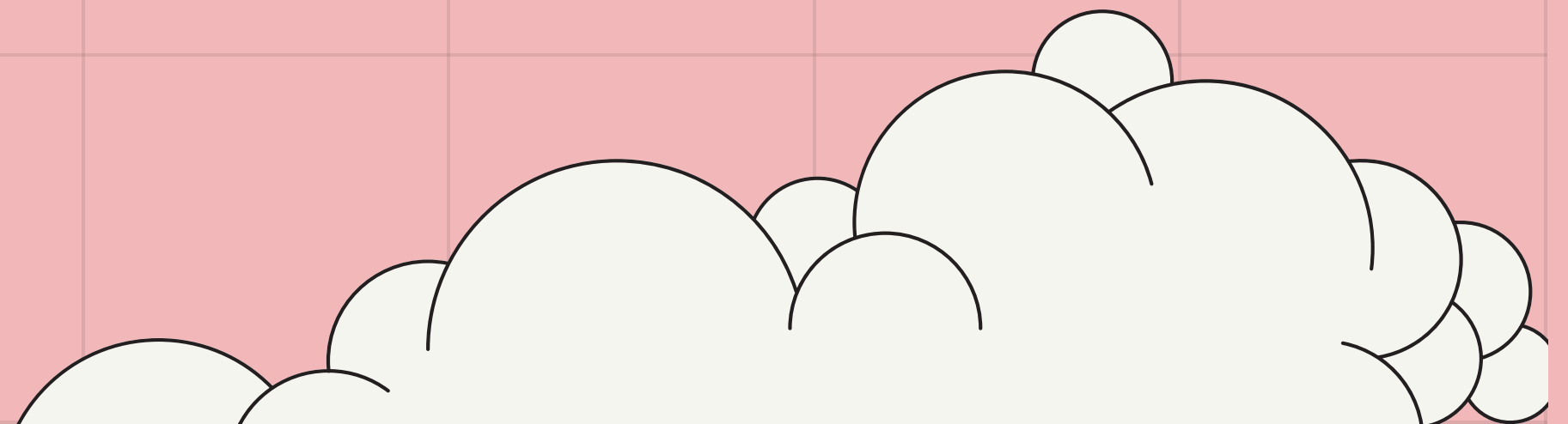
CIUTADÀ

Has de caminar mirant el terra
Has de seguir les ordres dels policies
Has d'estar en silenci

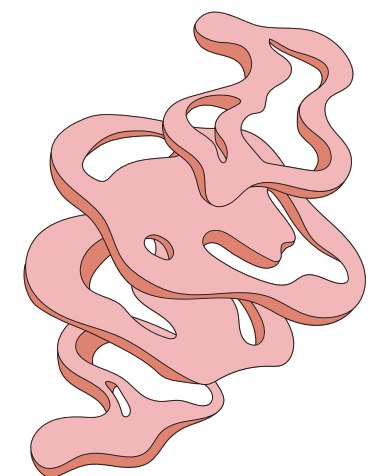
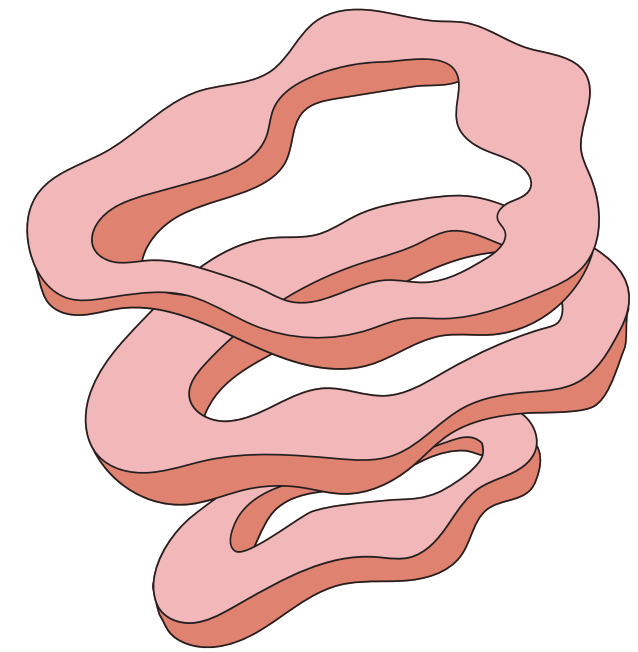
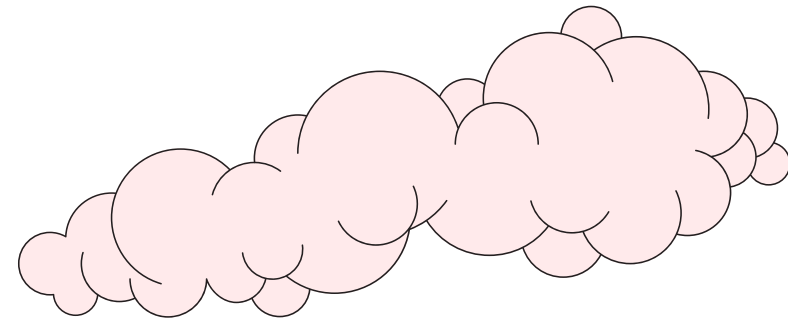

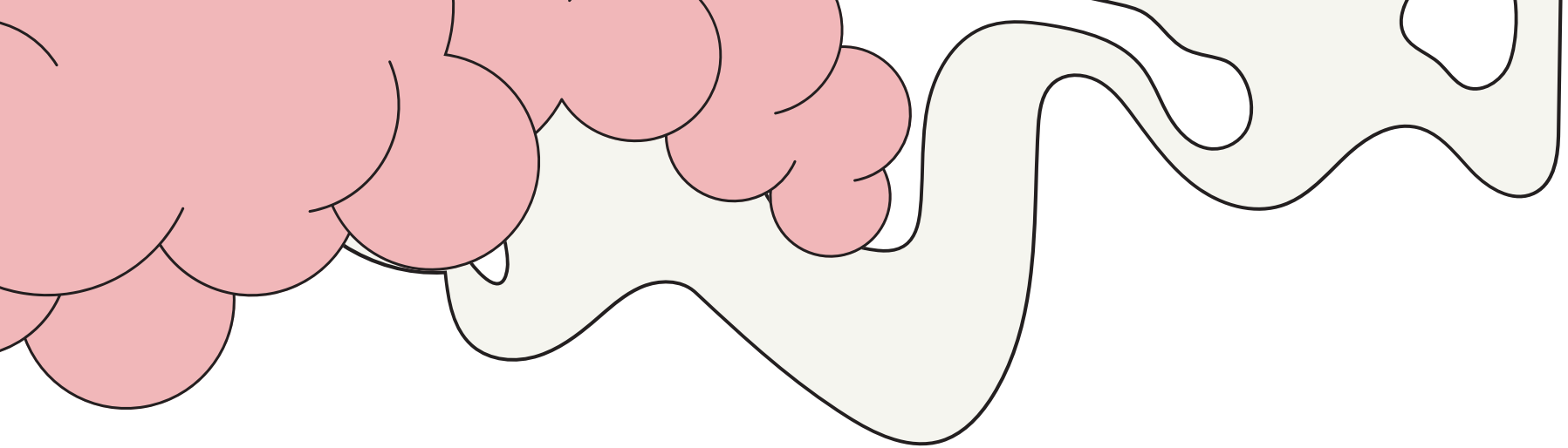

MATERNITAT D'ELNA

Paradís de les embarassades

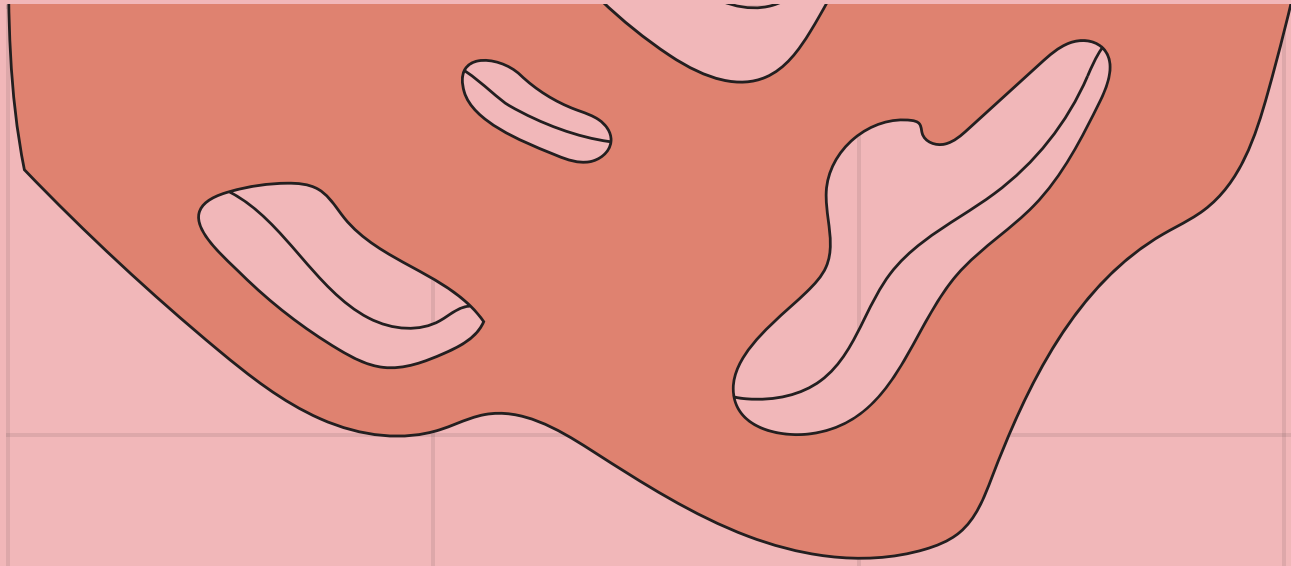
TEXT ARGUMENTATIU

REFLEXIÓ SOBRE EL JOC

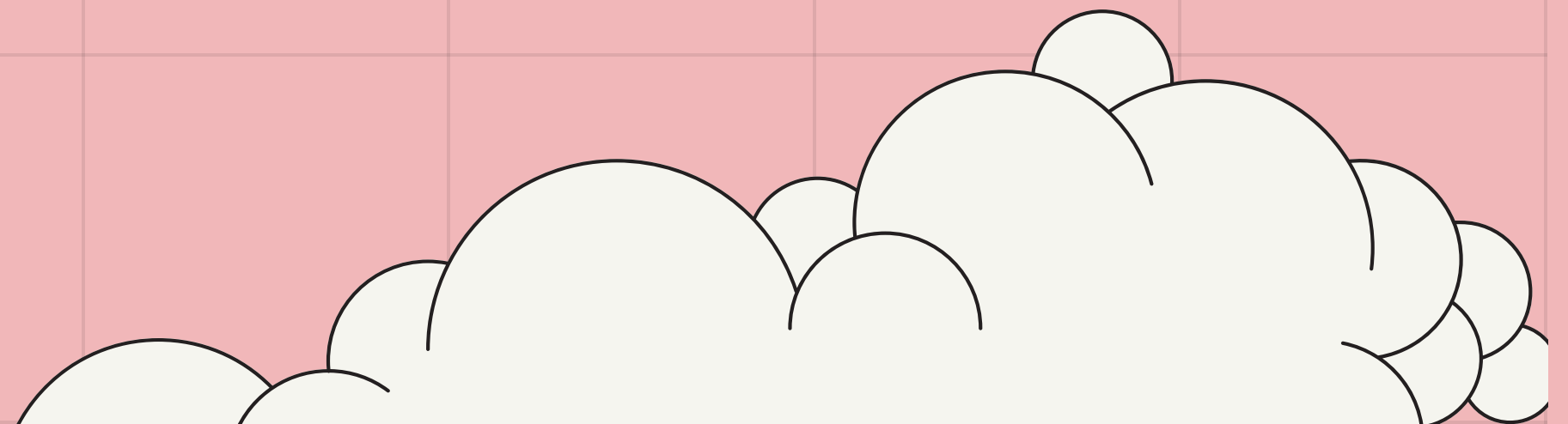

SEGONA SESSIÓ

ARGELERS

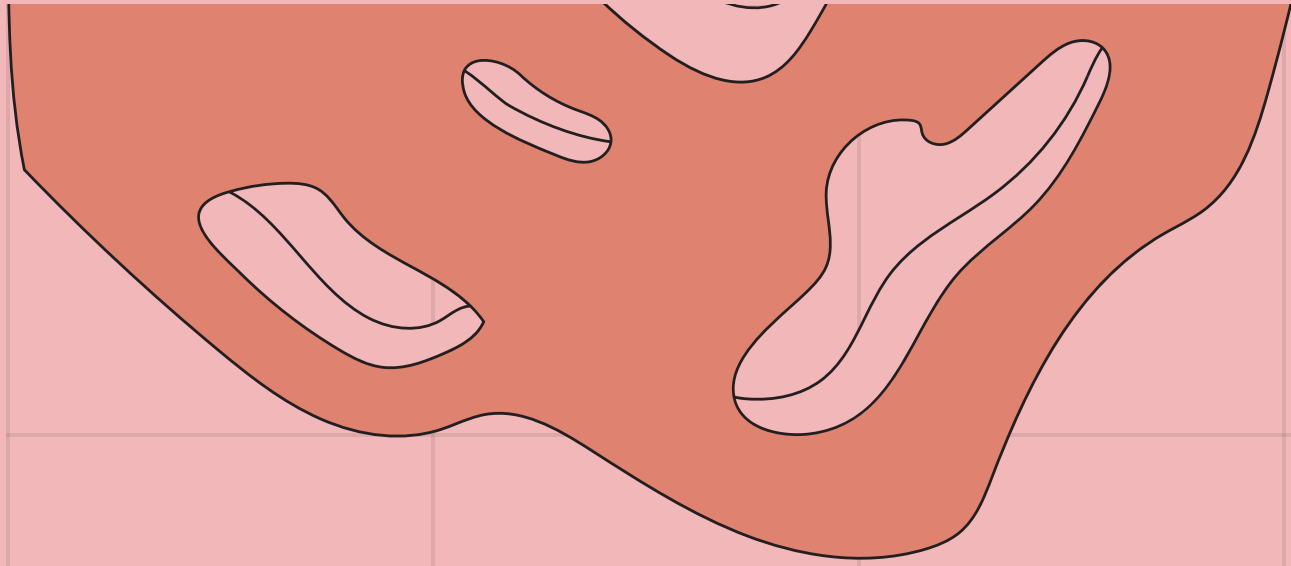
LA PLATJA D'ARGELERS al 1939

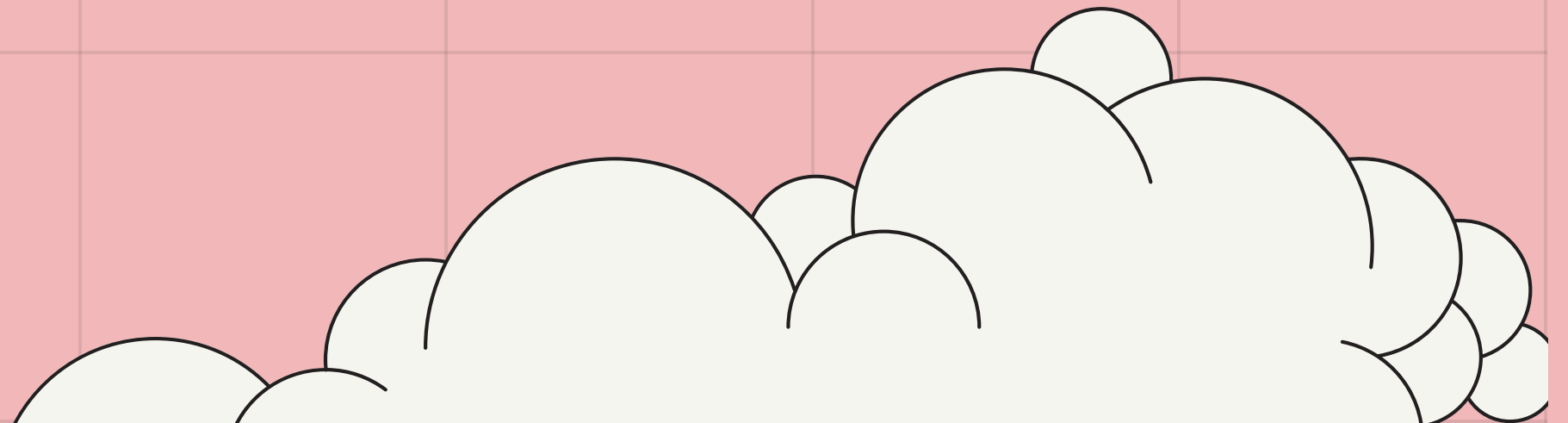
LA PLATJA D'ARGELERS al 2022

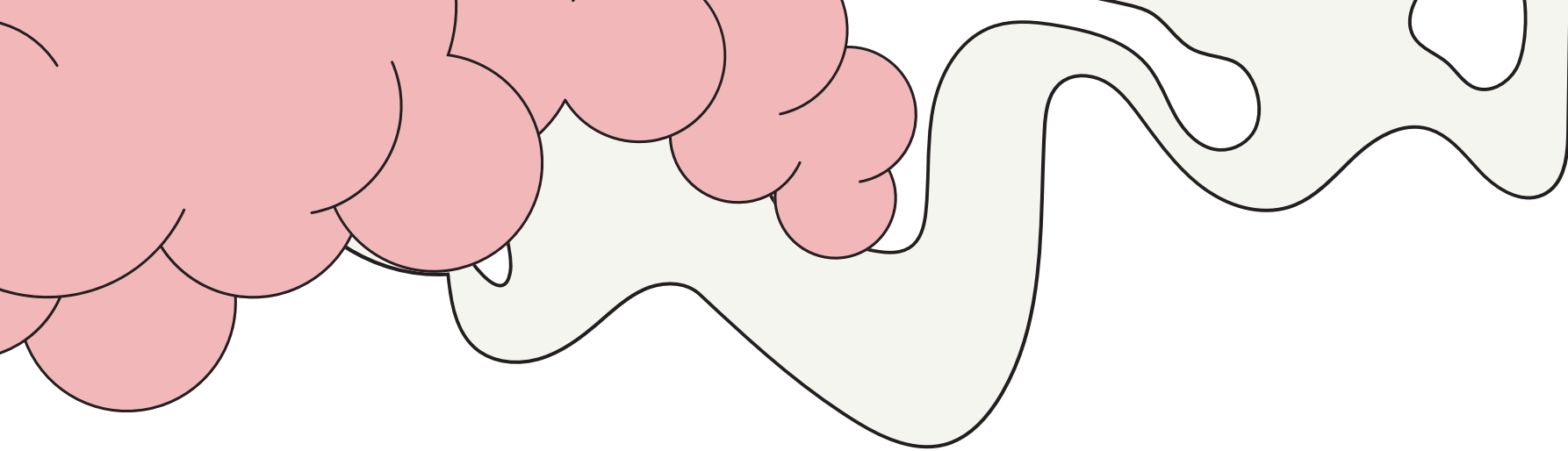

PLATJA

**QUÈ VOL DIR LA PARAULA PLATJA
AVUI EN DIA?**

TEXT COMPARATIU

COM ERA LA PLATJA ABANS?

COM ÉS LA PLATJA ARA?

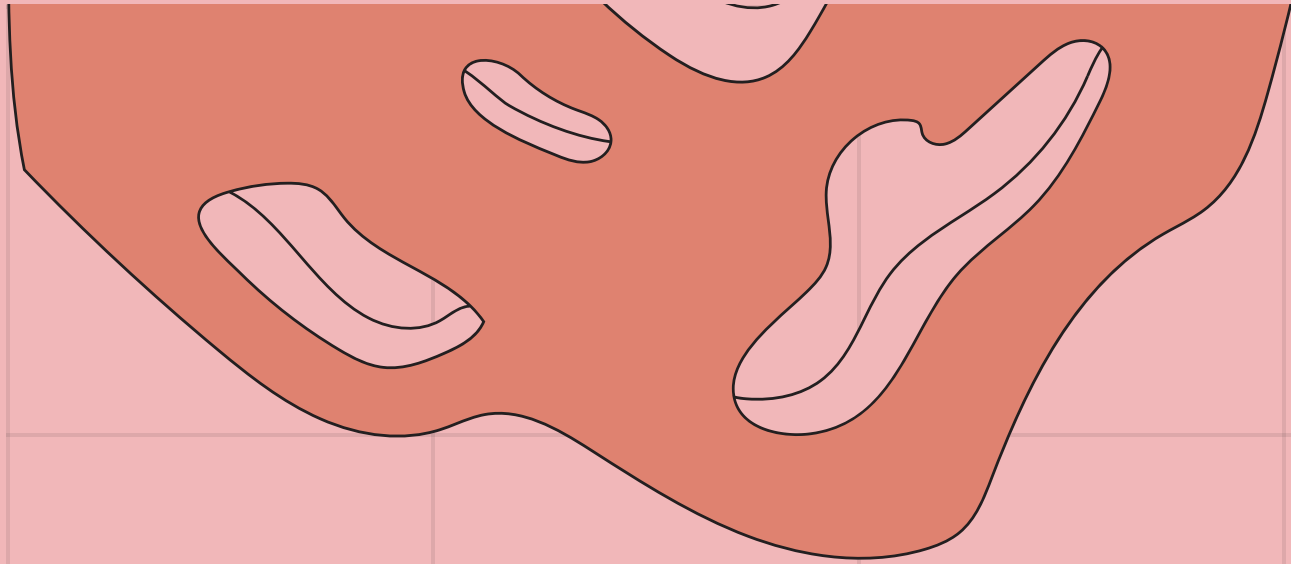

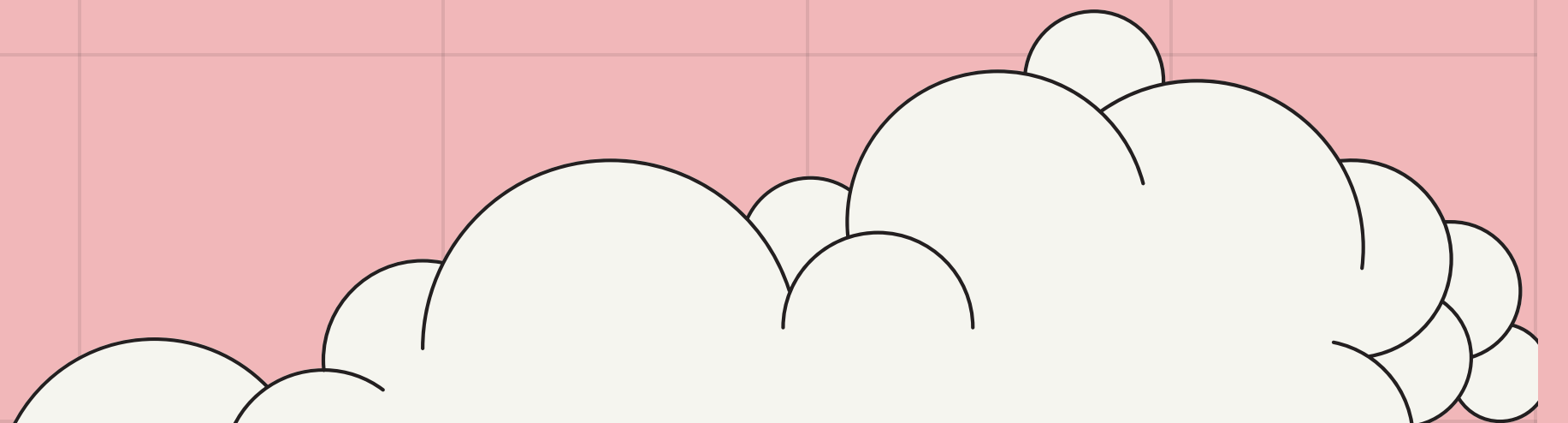
TEXT ARGUMENTATIU

QUÈ HE APRÈS?

VALORACIÓ DE LES DUES SESSIONS

GRÀCIES

PRIMERA SESSIÓ

Hola, bon dia, soc l'Ada i avui i demà estaré amb vosaltres a les hores de català.

Bé, comencem. Com ja sabeu esteu llegint el llibre *Ara que estem junts*, veritat? D'acord, doncs el que jo estigui aquí avui té a veure amb aquest llibre i la seva història.

Per començar m'agradaria contextualitzar una mica més per què estic aquí. Com ja he dit, el meu nom és Ada i soc alumne de segon de batxillerat. Per tant, estic en plena elaboració del meu TDR, que vol dir Treball De Recerca. Aquest treball es fa obligatòriament a batxillerat i vosaltres en formareu part del meu. El meu TDR és sobre la ruta a l'exili que van fer el republicans i la meva experiència fent-la.

Ara que ja sabeu que faig aquí, només queda començar.

Tinc entès que ja heu fet un examen dels capítols llegits fins al moment, oi? D'acord. Per tant, sabeu quin és el seu autor i més o menys el context històric del llibre.

Igualment, ho recordem, l'autor d'*Ara que estem junts* és en Roc Casagran i escriu aquest llibre en el període històric de la Guerra Civil Espanyola, fent referència a la guerra en si i, sobretot, a l'exili.

A continuació faré una petita descripció del que va passar a finals dels 30'. Suposo que a tothom li ha de sonar el nom FRANCO. Sí? Algú sabia dir-me qui és aquest senyor?... Bé, aquest senyor va ser un polític que va donar un cop d'estat a Espanya i es va autoproclamar president del país. Això evidentment és considerada una dictadura. Algú sap que és la dictadura franquista? Doncs d'aquí ve el nom. Bé, com en tot sempre hi ha algú no està d'acord. La gent que estava en contra dels franquistes, el seguidors de Franco, eren els republicans. La guerra va durar 3 anys, del 1936 al 1939. Va acabar l'abril del 1939 amb un pacte signat per Franco declarant la seva victòria. El republicans havien estat vençuts perquè Franco havia aconseguit la conquesta de la majoria del territori de la península. Si estaves en contra de Franco tenies dues opcions per sobreviure: o bé t'unies al seu bàndol o bé fugies. I és aquí quan incorporem el concepte d'exili. Exili és el nom que rep quan algú ha de marxar del seu territori per qualsevol motiu. En el cas dels republicans van haver de marxar, van haver d'exiliar-se, cap al nord. Què n'hi ha al nord d'Espanya?... Exacte, França.

El camp no matava amb
armament:

- fred / calor / humitat / fosc
- fura / set
- brutícia / misèria
- por / vigilància
- tifus
- tuberculosi

SEGONA SESSIÓ

- Iniciació

- Recordatori de la sessió anterior (5 min)
- Joc de rol
- A on arriben?
- Com pensen que serà el que els esperat.
- malalties mentals

(15') - Explicar què és la platja d'Argelers al 39. Què es feia? Com es vivia? Qui hi havia? Espai?
Què feien? Com podien sortir?

→ Feien forats al terra per protegir-se del fred.

→ Pèssimes condicions

La platja era només un
immens sorral envoltat per una

tanca de filat 450.000 persones van passar pel camp.
100.000 van estar en el recinte.
espinós. - Explicar què és la platja d'Argelers al 2022. Què es fa? Qui hi pot anar?

"LA PLAYA CADAVER"

→ una platja normal

→ pot anar qualsevol

→ és una platja viva

→ vacances, diversió.

Estalla 29GM

abandonen
el camp.

- Formen famílies a França
- Lluiten contra els nazis
- Tornen a Espanya

- Què vol dir la paraula PLATJA per a vosaltres? (10')
- Heu de fer un text comparatiu parlant com era la platja abans i com és ara. I com la veieu vosaltres. (25')
- Per finalitzar, fer una valoració de les dues sessions i explicar una cosa que hagi après. (5-10')

ÀUDIO TRANSCRIT

PREGUNTES ABANS DE L'APLICACIÓ DE LA UNITAT DIDÀCTICA

1. Saps en què consisteix la Guerra Civil Espanyola?

Més o menys. Una guerra que va passar a Espanya.

2. Coneixes el nom de Franco?

Sí, però no sabia explicar qui és exactament.

3. Saps què significa la paraula exilio?

No.

4. Saps qui són els vermells?

Un bàndol de la guerra.

5. Coneixes la platja d'Argelers?

No.

6. Saps què és la Maternitat d'Elna?

No.

PREGUNTES DESPRÉS DE L'APLICACIÓ DE LA UNITAT DIDÀCTICA

1. Podries explicar breument què és la Guerra Civil Espanyola?

Una guerra que va passar a Espanya entre els republicans i Franco.

2. Quines van ser les seves conseqüències?

Una d'elles seria la platja d'Argelers, que era un camp de concentració a França.

3. Saps qui és Franco?

Sí, un dictador que formava part d'un dels bàndols de la guerra.

4. Podries definir en poques paraules què significa la paraula exilio?

Anar-te'n d'on tu vius a un altre lloc per a refugiar-te d'alguna cosa o per algun motiu.

5. Qui són els vermells? Amb quin altre nom se'ls coneix?

Els republicans.

6. Podries comptar tot el que sàpigues de la platja d'Argelers?

Era una platja que s'utilitzava com un camp de concentració, que estava en pèssimes condicions. La gent moria de fam i de malalties i que ara s'utilitza com una platja normal, de vacances.

7. A on anaven les embarasses del camp? Què era aquest lloc?

A la Maternitat d'Elna. Hi anaven les embarassades per tenir els seus fills.

**NOVEMBRE 1942 :
LE TOURNANT DE
L'OCCUPATION**

Battu en débandade par les troupes alliées en Afrique du Nord, l'armée allemande quitte l'Égypte et l'Italie. Le 12 novembre 1942, est proclamé l'armistice entre l'Allemagne et la Zone Libre.

L'Occupation allemande marque un tournant décisif dans le contrôle des étrangers. Le Camp de Rivesaltes, créé en 1939, accueille des déportés étrangers et des réfugiés.

**NOVEMBRE 1942:
CANVI DE RUMB
PER L'OCCUPACIÓ**

Com a conseqüència del desmantellament de les tropes alemanyes a l'Àfrica del Nord, l'exèrcit alemany es desmantelega progressivament. Aleshores, el 12 de novembre de 1942, s'acaba l'armistí entre el camp de la Zona Lliure i França.

L'Ocupació alemanya comporta un canvi essencial del control dels estrangers. Els 2.237 jueus del Camp de Rivesaltes passen a ser deportats al camp d'extermini de Auschwitz el mes de novembre de 1942. El camp es converteix en un camp de transit per a les tropes destacades a defensar la zona reconquerida en previsió d'un possible desembarcament aliat. La 191a Brigada Jueva que acollia la Bar d'Infants de Saragosa de la Marenda de refugiats jueus permetent l'abandonament de la Maternitat d'Infants de Saragosa i el seu enviament a Auschwitz.

**1944
LA GESTAPO
FERME LA
MATERNITÉ**

De 1939 a 1944, la MIE a acollit 300 infants d'una dotzena de nacionalitats diferents: espanyols, polonesos, hongaresos, catalans, grecs, italians, belgues, francesos, etc.

La MIE sempre operava com a camp de refugiats i no com a camp de detenció. Els infants eren acollits a la Maternitat d'Infants de Saragosa.

**1944 :
LA GESTAPO
TANCA LA
MATERNITAT**

Del 1939 al 1944, la MIE ha acollit 300 infants d'una dotzena de nacionalitats diferents: espanyols, polonesos, hongaresos, catalans, grecs, italians, belgues, francesos, etc.

La MIE sempre operava com a camp de refugiats i no com a camp de detenció. Els infants eren acollits a la Maternitat d'Infants de Saragosa.

Parla-me...
Diguis-me coses

20 anys
Zabril

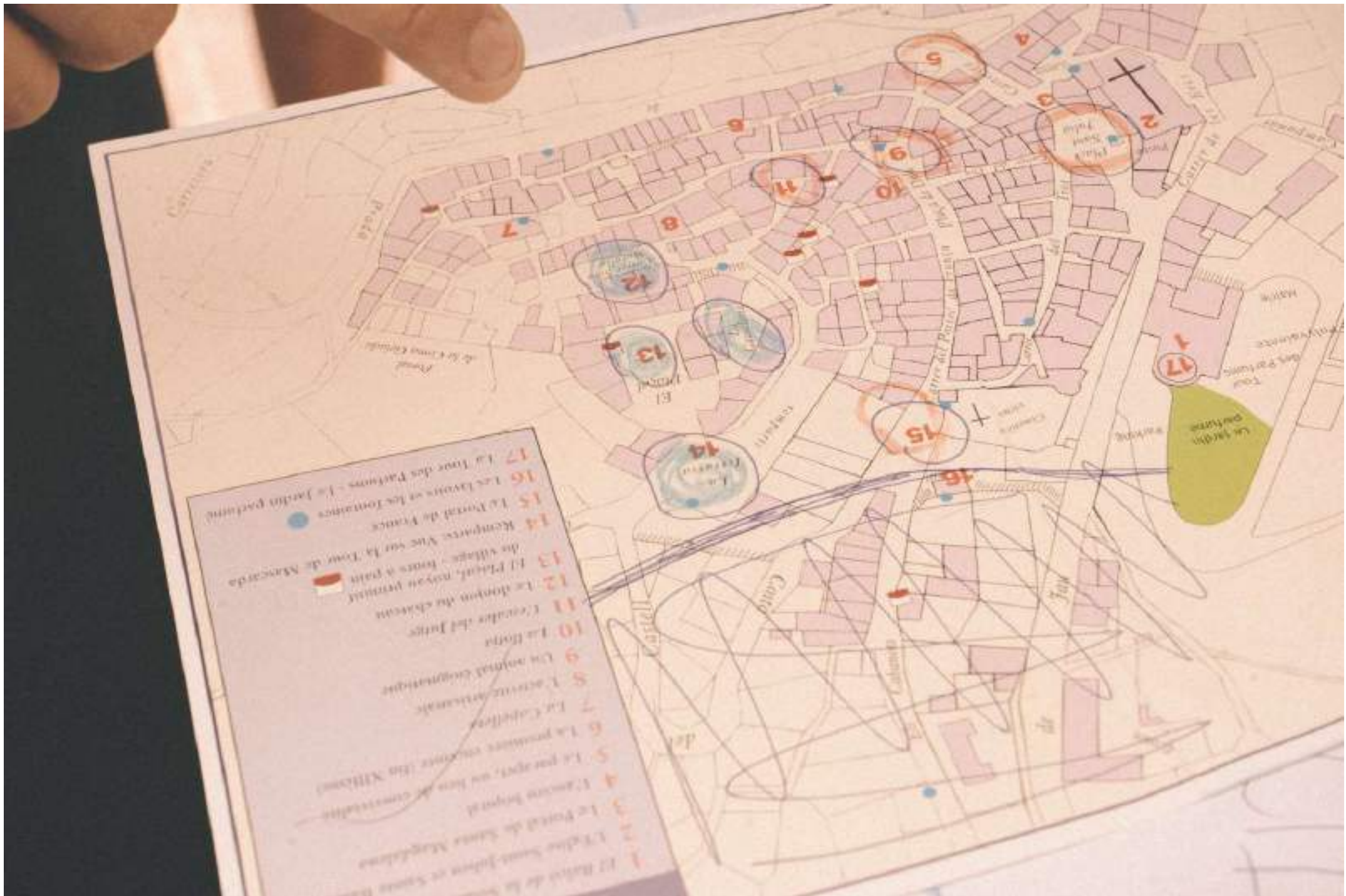

15-Juliol-2022

Auoi he començat el dia a les 8h. M'he llevat, m'he aconciat de la meua germana, perquè ella marxava al campament ITACA. He esmorzat amb la mama i m'he dutxat. Llavors ha arribat l'hora de marxar. He agafat les meves motxilles (la gran i la petita), i amb la meua mare hem vingut al punt de trobada: Pavelló de la República.

Novés arribem ha vingut un noi que es deia Nacho i m'ha donat la beningüia. M'han donat: una gorra, una cantimplora, dues samarretes, un bossa de tela i una libreta (amb un bol, el qualestic fent servir cor). M'han fet una foto amb la samarreta que portava i, després, una altra amb la del campament. He conegut a moltes noies de diferents parts d'Espanya. La primera que he conegut ha sigut la Valeria, una noia que ha viatjat des de la ciutat de Cadix.

18-Jul-2022

Ja no em trobava malament!!
Així que, vaig recollir el meu
campament vaig esmorzar i em
vaig vestir per marxar de ruta.

Aquest dia la ruta era creuar la
frontera Espanya - França a peu.
Vam anar en bus fins al poble
de sortida, Beget.

Vam començar amb un escalfament
per preparar el cos. Només començar
a caminar vam començar una
pujada molt "heavy". Havíem de pujar
la muntanya, per tant la pujada era
un esforç molt gran. Tots suàvem.

Almenys estarem refugiats del sol
gràcies a l'ombra dels arbres.

Vam arribar al Col de Malrem, on
vaig tindre l'oportunitat de creuar a
peu la frontera amb França. Va ser
~~per~~ un pas per on van passar
5.000 exiliats. En creuar la frontera
vam baixar tota la muntanya, però
per l'altre costat, finalment, vam arribar
al poble Lantanière. Allà és on vam

dinar, vam fer una parada de dues/tres hores. I després vam continuar la ruta. (vam tenir l'oportunitat de decidir si volia seguir o volia tornar en cotxe). Jo, vaig continuar. La volta va ser dura, ja que estàvem cansats. Vam caminar molt, però vam arribar. Cansats vam pujar al bus i abans de tornar a Oix, vam fer una parada a un mirador on ens van introduir la família Gràcia. Ara sí, vam tornar a Oix. Aquella ruta va ser de 18km.

Ens vam dutxar i vam sopar. Tothom va anar a dormir aviat, ja que estàvem molt cansats.

Va ser molt emocionant creuar la frontera a peu. Sense dubte vaig gaudir moltíssim.

20-JU-2022

Araui vam dormir fins les 9h.
Vam esmorzar i ens vam preparar
per anar a visitar el Museu Memorial
de l'Exili. ens vam dividir en grups
i jo vaig començar en el grup de
la visita guiada. Vaig prendre apunts
de la situació social i econòmica del
moment. Va ser molt interessant i vaig
aprendre molt. Vam fer una pausa
i vaig menjar fruita. El següent
taller va ser de cartel·la. Vaig haver de
treballar en grup i crear un cartell
inspirat en un de l'època franquista.
Després el vam exposar. Va estar guay.
Vam acabar les activitats i abans de
marxar vam poder veure els llibres
de l'entrada. Vaig veure una imatge que
em va impactar una mica: 180 morts
acumulats en un camp de concentració.

Vam tornar al campament i vam dinar.
Més tard vam anar a visitar el Museu
del Parc de l'Albera. Vam veure la
biodiversitat d'aquest lloc. No hi podem
anar, perquè està en risc d'incendi. Així,
que ens hem de conformar amb les

imatges. En acabar la petita guia, ens vam dividir en dos grups per fer el següent taller. Jo vaig començar el taller d'audiovisual. Vaig veure un panell de vídeos i després vaig haver de crear el meu juntament amb: Julia, Martina, Paula i l'altra Martina. Jo era la reportera i havia d'entrevistar a quatre alumnes d'un centre que trafiquen drogues. Va ser molt divertit. "De llocs". En acabar vam tornar a l'exposició del parc de l'Albera i vam fer un taller de ràdio. "La Pirenaica" era una ràdio clandestina que els republicans feien servir per escoltar les actualitzacions. Vaig grabar un audio amb les companyes. Va estar guay.

Ja es va fer l'hora de sopar i abans d'anar a dormir vam jugar a un joc una mica complicat, però vaig estar en l'equip guanyador. Vaig arrossegar-me pel terra amb els pinxos. En acabar vam anar a dormir. Va ser un dia chill, però intens en coneixement

23-Jul-2022

Un altre dia. Aquest dia estava molt emocionada perquè anàvem a visitar l'edifici de La Maternitat d'Elna. Vaig enrecordar-me molt de la meua profe de HMC, la Conxa.

L'edifici en persona es veia més petit que en les fotografies, tot i això vaig estar molt contenta d'estar allà. Vam tenir una guia, és a dir, hi havia un senyor que ens explicava el funcionament de la Maternitat. (Aquest senyor era l'alcalde). Qui la dirigia, Elisabeth.

La Generalitat de Catalunya també ha tingut influència en la part econòmica de la Maternitat d'Elna. Una vegada acaba la guia, fem canvi de grup i anem a la següent activitat. No tinc dades per explicar en que va consistir el taller, perquè em vaig quedar adormida.

Vam tornar al campament i vam parar al cartell d'ELNA per fer-me una fotografia. La tarda va ser una mica chill, valga aprofitar per pentar i per

dutxari-me. Quan va acabar el temps lliure ens vam reunir tots per fer un taller que parlava de la identitat i de les senyeres.

Va estar molt interessant, em va agradar. Vam sopar i per acabar la nit, tot i que tothom estava molt cansat, vam jugar a un joc abans de dormir.

El joc consistia en dividir-nos en els quatre equips (foc, aigua, terra, aire) i ens havíem de disfressar per a que els monitors no poguessin saber qui eres. Si deien el teu nom, havies de tornar ~~enrere~~ enrere. Si creuaves la línia de monitors, hi havia un dibuix ple de dibuixets random. La cosa era que l'equip que més semblant feia el dibuix, guanyava. Va ser divertit, jo només vaig passar una vegada però va ser al final i no vaig poder veure el dibuix. El meu equip va perdre, però m'ho vaig passar molt bé i vaig riure molt.

Ja per fi vaig poder anar a dormir.

26-Jul-2012

El dia d'avui vam recollir el camp, perquè marxavem al següent destí. Vaig esmorzar i en acabar vam agafar les dues motxiles: la gran i la petita. Vam haver de caminar 1'3Km. Les vistes allà són precioses. Vam arribar i em estava esperant l'autobus. Vam marxar direcció Argelers Sur Mer. Allà ens esperaven 5 persones amb els seus testimonis. Eren persones que d'alguna manera tenien relació amb la platja d'Argelers i el camp que hi va existir allà. Vam quedar emocionats degut als testimonis. En acabar la xerrada, vam tenir temps lliure. Molta gent va marxar a veure el mar. Jo no, perquè després d'haver escoltat aquelles històries no em sentia còmoda per trepitjar aquella platja. Així doncs, vaig quedar-me parlant amb una dona que sabia espanyol i vaig escoltar que deia. Després vaig seure a una roca i vaig fer una reflexió escrita d'una imatge que m'havien donat prèviament. Vam acabar la visita, ens vam acomodar

EDNA

Terminado el 27-Jul-2022

Todo cambia. Nada es igual. Todo es diferente, nuevo, extraño. Adios casa, adios gente, adios mi lengua, adios mi vida.

Te echo de menos. Perdi tu mirada triste entre la multitud desesperada por huir del terror, del miedo. Te perdi y no te he vuelto a encontrar. Sigo el camino sin saber a donde me lleva, soy un naufrago sin rumbo. Ya no tengo hogar. Todo ~~es~~ cambia.

Avanzo sin destino. Avanzo empujado por el deseo de encontrarte de nuevo. Pero no estas. Nada es igual.

Estoy perdido. No queda nada. No miro atrás por miedo a encontrarte. ~~En~~ Sigo mirando hacia adelante con la esperanza de volver a abrazarte.

Llego al otro lado. Al nuevo mundo. Sigo buscandote. Nunca estas. Te he perdido. Todo cambia. Nada es igual. Todo es diferente.